

JAARVERSLAG 2017

daag jezelf uit

VOORWOORD

“Verbouwen met de winkel open”; dat is de situatie die Drenthe College in 2017 heeft gekenmerkt. Terwijl onze studenten hun lessen volgden, op stage gingen en hun diploma kregen alsof er niets aan de hand was, is in 2017 achter de schermen hard gewerkt aan het voorbereiden van een organisatiewijziging. En al op deze plaats past het om een groot woord van dank aan iedereen binnen de organisatie uit te spreken voor het feit dat we deze hebben kunnen uitvoeren én gelijktijdig onze basisprocessen onverkort hebben uitgevoerd.

Deze wijziging behelst een kanteling van de organisatie: van een sectorale organisatiestructuur en aansturing zijn we overgestapt op een regionale structuur. Hiermee willen we als onderwijsinstelling beter kunnen aanhaken bij en inspelen op ontwikkelingen in de regio. De formele datum van de reorganisatie is 1 januari 2018. Dus hebben we in 2017 veel werk moeten verzetten; overleg met teams, Ondernemingsraad en Studentenraad, informatiebijeenkomsten met medewerkers en het herijken en herschrijven van een aantal instellingskritische processen.

De werkwijze die we hebben gekozen voor dat laatste is die van de Leidende Coalities. Een werkwijze waarbij onder leiding van een coalitieleider in wisselende samenstelling wordt gewerkt aan het herschrijven van een proces. We zijn gestart met zes coalities: De Klus (over de opdracht voor het nieuwe regiomanagement), Het Apparaat (over besturing), De Steun (over ondersteuning van de 'lijn') Examinering (over optimalisering van het examenproces), Teams aan Zet (over empowerment van onderwijsteams) en De Toekomst (over toekomstige onderwijsontwikkelingen). Met uitzondering van De Toekomst (die later is opgestart en die langer doorloopt) hebben de overige inmiddels hun resultaten opgeleverd. De werkwijze met de Coalities is Drenthe College goed bevallen; voor 2018 worden twee nieuwe coalities geformeerd.

In de nieuwe structuur zijn drie sectormanagers inmiddels benoemd als Regiodirecteur: Jenske Lorijn in Assen en Marieke Doosje en Renate Renkema in Emmen. Voor de regio Meppel hebben we in eerste instantie een ad interim functionaris benoemd. Begin 2018 hebben we in een definitieve invulling van deze vacature kunnen voorzien met de benoeming van Silvester Koehoorn per 1 juni 2018. In de nieuwe structuur zijn er twee managers van ondersteunende diensten: Ally Dijkstra (ICT en Onderwijsondersteuning) en Wynand Platzer (Facilities, Finance en Control).

Verder heeft Ilona Dulfer haar interim-werkzaamheden als Lid CvB beëindigd. Voor haar energie, haar gedrevenheid en haar grote kennis van het mbo zijn we haar veel dank verschuldigd. Inmiddels hebben we begin 2018 kunnen melden dat we per 1 mei aanstaande Mare Riemersma als nieuw lid CvB mogen verwelkomen.

Al het werk dat we gezamenlijk binnen Drenthe College verrichten, staat natuurlijk volledig ten dienste van onze studenten. Het is fijn te constateren dat we daarmee studenten daadwerkelijk boven zichzelf laten uitstijgen. Zo kijken we met grote trots terug op Hans Huizinga, die namens Drenthe College ons land heeft mogen vertegenwoordigen op de World Skills in Abu Dhabi. Net zo trots zijn we op onze studenten die in Emmen en Meppel voor het tweede jaar op rij weer een geweldige bijdrage hebben geleverd aan Serious Request en de studenten in Assen die Sharing Day 2017 (een jaarlijks terugkerend evenement om geld bijeen te brengen voor het goede doel) tot een succes hebben gemaakt.

Dank dus aan alle studenten, voor hun inzet en betrokkenheid bij Drenthe College, dank aan alle collega's voor hun energie om al het werk gedaan te krijgen en dank aan onze samenwerkingspartners in instellings- en bedrijfsleven (zie paragraaf 2.2) om samen met ons te werken aan goed mbo-onderwijs voor onze prachtige provincie.

Albert Bruins Slot
Voorzitter College van Bestuur

LEESWIJZER

Met het jaarverslag 2017 legt Drenthe College verantwoording af over het gevoerde beleid en de bereikte resultaten. Het verslag is geschreven voor studenten en ouders, medewerkers, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de provincie Drenthe, gemeenten, bedrijven en instellingen in de provincie Drenthe en scholen in het voortgezet onderwijs en het hoger beroepsonderwijs.

Op www.drenthecollege.nl/overdc/jaarverslag presenteren we onze resultaten op een beeldende manier in de vorm van infographics, filmpjes en korte teksten.

Mocht u delen uit dit verslag willen lezen, dan hebben we hieronder een aantal interessante onderwerpen voor u op een rijtje gezet.

Studenten en ouders

In hoofdstuk drie wordt een beschrijving gegeven van de kwaliteit van het onderwijs. In hoofdstuk vier leest u het verslag van de Studentenraad en in hoofdstuk vijf behandelen we de resultaten van het onderwijs van Drenthe College. Tenslotte gaan we in hoofdstuk zes onder andere in op de tevredenheid van onze studenten.

Medewerkers

Voor een overzicht van de missie, visie en strategie verwijzen we graag naar hoofdstuk twee. De uitkomsten van de Onderwijsinspectie zijn te lezen in hoofdstuk drie. In hoofdstuk vier kunt u het verslag lezen van de Ondernemingsraad en de Studentenraad.

Bedrijven en instellingen

De kwaliteit van het onderwijs (voor zowel de reguliere mbo-studenten als volwassenen) beschrijven we in hoofdstuk drie. In hoofdstuk vijf gaan we dieper in op voortijdig schoolverlaten en welke acties ter voorkoming hiervan worden ondernomen.

Gemeenten, provincie en het ministerie van OCW

In het eerste hoofdstuk gaan we onder andere in op de organisatie, governance en de horizontale dialoog. In hoofdstuk drie beschrijven we de onderwijskwaliteit en in de laatste hoofdstukken van dit verslag behandelen we de financiën.

Contact

Heeft u vragen over het jaarverslag of wilt u meer informatie over Drenthe College dan kunt u bellen met het gratis nummer 0800 88 12345 of mailen naar info@drenthecollege.nl.

INHOUD

Jaarverslag 2017	1	8. Continuïteitsparagraaf 2018-2020	41
Voorwoord	5	8.1 Ontwikkeling deelnemersaantallen	41
Leeswijzer	7	8.2 Personeel	42
1. Profiel Drenthe College	11	8.3 Meerjarenbegroting 2017 – 2020	43
1.1 Verklaring bevoegd gezag	11	8.4 Meerjarenbalans 2017 – 2020	45
1.2 Organisatie Drenthe College	11	8.5 Intern risicobeheersings- controlesysteem	46
1.3 Verslag Raad van Toezicht	12	8.6 Risicoparagraaf	47
		8.7 Raad van Toezicht	48
2. Beleidskaders 2017	15	9. Jaarrekening 2017	49
2.1 Missie, visie en strategie	15	9.1 Jaarrekening	49
2.2 Stakeholders en samenwerking	16	9.2 Inleiding	52
2.3 Huisvesting	18	9.3 Financiële situatie op balansdatum	52
2.4 Beveiliging & Privacy	19	9.4 Financiële beschouwing	53
		9.5 Analyse resultaat 2017	55
3. Onderwijskwaliteit	21	9.6 Kerngegevens	59
3.1 Onderwijsinspectie	21	9.7 Grondslagen voor de jaarrekening	61
3.2 Kwaliteitszorg	21	9.7.1 Waarderingsgrondslagen activa en passiva	61
3.3 Taal en rekenen	22	9.7.2 Resultaatbepaling	63
3.4 Klachten	22	9.8 Toelichting jaarrekening	67
3.5 Vertrouwenscommissie 2017	24	9.8.1 Toelichting balans	67
3.6 Voortgangsrapportage kwaliteitsplan	24	9.8.2 Toelichting staat van baten en lasten	74
3.7 Instroom- en toelatingsbeleid	24	9.9 Wet normering topinkomens	78
3.8 Doorstroom mbo-hbo	25	9.10 Overige gegevens	83
3.9 Tijdelijke regeling voorziening leermiddelen voor deelnemers uit minimagezinnen	26	Bijlage 1	87
3.10 Examinering	26	Nevenfuncties RvT en CvB	
		Bijlage 2	89
4. Ondernemingsraad en Studentenraad	27	Organogram	
4.1 Verslag Ondernemingsraad	27	Bijlage 3	90
4.2 Verslag Studentenraad	28	Jaaroverzicht taal en rekenen 2017	
		Bijlage 4	91
5. Onderwijsresultaten	29	Verantwoording kosten	
5.1 Jaar- en diplomaresultaat	29	Schoolmaatschappelijk Werk	
5.2 Studentenaantallen	31	Verantwoording kosten VSV-projecten	
5.3 Voorlopig aantal VSV'ers 2016 - 2017	31	Bijlage 5	92
5.4 Uitval voorkomen	33	Jaar- en diplomaresultaat	
5.5 Schoolmaatschappelijk werk	33	Bijlage 6	93
5.6 Menselijke Maat	33	Aantal medewerkers per functieschaal	
		Bijlage 7	92
6. Tevredenheid stakeholders	35	Gegevens over de rechtspersoon	
6.1 Samenvattend overzicht tevredenheid	35	Bijlage 8	93
6.2 Tevredenheid BPV-bedrijven	36	Nota helderheid in de bekostiging van het bve	
		Organisatie Drenthe College 2018	97
7. Medewerkers Drenthe College	37	Adressen	98
7.1 Personeel in relatie tot de strategie	37	Verklarende woordenlijst	99
7.2 Kengetallen personeel	38	Colofon	100
7.3 Ziekteverzuim	40		

1. PROFIEL DRENTHE COLLEGE

1.1 VERKLARING BEVOEGD GEZAG

Het ministerie van OCW verplicht het bevoegd gezag, het College van Bestuur (CvB), tot een verklaring dat alle opleidingen voldoen aan de wettelijke vereisten. De wettelijke vereisten definieert Drenthe College als alle relevante onderwijswet- en regelgeving. Hierbij verklaren wij dat Drenthe College al het mogelijke doet om daaraan te voldoen. Hieronder volgt een verbijzondering op een aantal punten:

- > Bekostigingsdossiers. Drenthe College beijvert zich om van elke student een getekende onderwijsovereenkomst en een BPV-overeenkomst in bezit te hebben. Ook is van elke student een identiteitsbewijs gecontroleerd.
- > Onderwijstijd. Drenthe College spant zich in dat alle opleidingen voldoen aan de eisen van onderwijstijd.
- > Examinering. De examinering verloopt conform geldende regelgeving en kwaliteitseisen.
- > Helderheid. Drenthe College voldoet in de uitvoering van het onderwijs aan de uitgangspunten die daarvoor in de notitie Helderheid zijn gesteld.
- > Branchecode. Drenthe College voldoet aan alle eisen die de Branchecode stelt.

Uitzonderingen onderwijstijd

Met ingang van het schooljaar 2014 - 2015 is er een nieuwe regeling voor de onderwijstijd in het mbo van kracht: de Wet Modernisering bekostiging beroepsonderwijs. Vanaf dat moment geldt een minimum-urennorm. Het gaat daarbij vooral om de zogenaamde begeleide onderwijstijd. Met de inwerking-treding van de wet heeft de minister echter een afwijking van de urennorm mogelijk gemaakt.

In 2017 - 2018 hebben bij Drenthe College zes afwijkingen van de onderwijstijd plaatsgevonden: Dienstverlening niveau 2, Maatschappelijke zorg/Verzorgende IG niveau 3, Maatschappelijk zorg niveau 4, Pedagogisch werk niveau 3 en 4, Verpleegkunde niveau 4 en Economie en dienstverlening niveau 2 locatie Emmen. Het gaat hierbij met name om het verminderen van de begeleide onderwijstijd en het vermeerderen van de tijd voor de beroepspraktijkvorming.

1.2 ORGANISATIE DRENTHE COLLEGE

Drenthe College is een Stichting. De officiële naam is ROC Drenthe College. Onder deze stichting vallen alle activiteiten. Drenthe College kent geen andere (neven)stichtingen. Drenthe College heeft formeel bij één partij onderwijs uitbesteed; Stichting Samenwerkingsverband Praktijkopleidingen Stukadoren Noorden des Lands (STUC Nood Nederland). Deze stichting verzorgt voor de noordelijke provincies de opleidingen schilderen en stukadoren.

Drenthe College heeft drie beroepssectoren: Zorg & Welzijn, Economie & Dienstverlening en Techniek. De sector DC Start is per 1 augustus 2013 gevormd uit de sector Educatie, Vavo, en de opleidingen op niveau 1 (BKA en AKA) van de beroepssectoren. Naast de sectoren zijn er vanaf 2018 twee stafdiensten: Facilities, Finance & Control en ICT & Onderwijsondersteuning.

De besturing van Drenthe College

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het College van Bestuur, fungeert als klankbord en vervult de werkgeversfunctie voor het College. De Raad heeft jaarlijks een overleg met de Ondernemingsraad, de Studentenraad en de managers van het Centraal Management Team van Drenthe College. De Raad heeft een voorzitter en vijf leden. In de Branchecode goed bestuur in het mbo en de statuten is bepaald dat de zittingsperiode van een lid van de Raad vier jaar is. Daarna kan een lid nog een keer worden herbenoemd. De maximale zittingsperiode is acht jaar.

Het College van Bestuur (CvB) bestaat uit een voorzitter, de heer Bruins Slot en het lid mevrouw Dulfer a.i. (tot 1-12-2017). Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de gehele organisatie. De voorzitter en het lid hebben een taakverdeling afgesproken. Bij verschil van mening binnen het College van Bestuur is de stem van de voorzitter doorslaggevend. Het CvB vergadert om de twee tot drie weken, met als doel onderlinge afstemming te bereiken en besluiten te nemen over aangelegenheden die het Centraal Management Team (nog) niet raken. Het College van Bestuur vormt samen met de sectormanagers en dienstenmanagers het CMT. De voorzitter van het College van Bestuur zit de vergadering voor.

In het Centraal Management Team (CMT) worden nagenoeg alle belangrijke besluiten genomen die Drenthe College op het gebied van beleid en besturing raken. Het CMT vergadert om de veertien dagen een dagdeel en heeft driemaal per jaar tweedaagse themavergaderingen.

Het Managementteam (MT) wordt gevormd door alle leidinggevenden van Drenthe College. Het MT komt om de zes tot acht weken bij elkaar en wordt dan over actuele aangelegenheden geïnformeerd door het College van Bestuur. Het MT levert in deze vergaderingen tevens een bijdrage in actuele beleidsaangelegenheden.

De Ondernemingsraad (OR) van Drenthe College bestaat uit dertien leden. De OR vergadert om de vier tot zes weken met de voorzitter van het CvB. De vergaderingen worden twee weken van tevoren voorbereid door het Dagelijks Bestuur van de OR (voorzitter, vicevoorzitter en secretaris) en de voorzitter CvB. Jaarlijks zijn er twee bijeenkomsten van de Ondernemingsraad en de Raad van Toezicht.

De Studentenraad (SR) van Drenthe College heeft vijftien leden (de leden van de drie deelraden). De deelraden zijn regionaal georganiseerd rond de locaties in Emmen, Assen en Meppel. De deelraden hebben periodiek overleg, minimaal om de tien weken, met de voor de regio verantwoordelijke sectormanager. Minimaal twee keer per jaar heeft de voorzitter van het College van Bestuur overleg met de voltallige Studentenraad. De Studentenraad heeft ook twee keer per jaar overleg met de Ondernemingsraad en een keer per jaar met de Raad van Toezicht.

1.3 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het College van Bestuur en de algemene gang van zaken binnen Drenthe College en staat het College van Bestuur met raad terzijde. Conform de Branchecode goed bestuur in het mbo waaraan de Raad van Toezicht zich heeft verbonden, houdt ze hierbij niet alleen rekening met het instellingsbelang, maar ook met het publieke belang. De toezichthouders zien zich tevens als ambassadeur van de instelling.

De Raad van Toezicht bestaat uit zes leden. In 2017 heeft de heer Kleinhuis zijn lidmaatschap beëindigd. De heer De Waard is benoemd als lid RvT en als voorzitter van de auditcommissie. Mevrouw De Visser en mevrouw Hadders zijn in 2017 herbenoemd voor een tweede termijn.

Commissies

De leden van de Raad van Toezicht zijn allen lid van een commissie. Deze commissies bespreken gemiddeld meermaals per jaar relevante onderwerpen ter advisering van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur en ter voorbereiding op de bespreking en de besluitvorming in de volledige Raad van Toezicht.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestaat uit de heer Zwiers en de heer Boumans en richt zich op:

- > De benoeming van leden van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur.
- > Het functioneren van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur.
- > De arbeidsvoorwaarden en de beloning van het College van Bestuur en de honorering van de Raad van Toezicht.
- > De evaluatie van het eigen functioneren Raad van Toezicht.

Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit mevrouw De Visser en de heer De Waard (die 1 mei 2017 de heer Kleinhuis heeft opgevolgd). De auditcommissie heeft een voorbereidende taak met betrekking tot:

- > periodieke financiële rapportages
- > de jaarrekening en de begroting
- > de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen
- > financiële informatieverschaffing
- > naleving van de aanbevelingen van de externe accountant
- > belangrijke investeringen

Commissie onderwijskwaliteit

De commissie onderwijskwaliteit bestaat uit mevrouw Hadders en de heer Klarus en ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs en de daarmee verbonden organisatie- en personeelsaspecten. In de vergadering komen de volgende thema's of documenten aan de orde:

- > rapportages van de onderwijsinspectie
- > rapportages van interne en externe audits
- > het kwaliteitsplan

Om invulling te geven aan de branchecode is door de werking van deze verschillende commissies van de Raad van Toezicht een goed evenwicht tussen harde en soft controls.

Bijeenkomsten

In 2017 heeft de Raad van Toezicht zes keer samen met het College van Bestuur vergaderd.

Voorafgaand aan de reguliere RvT-vergaderingen hebben de leden een vooroverleg waarbij het CvB niet aanwezig is. De agenda van de vergaderingen van de Raad van Toezicht wordt grotendeels bepaald door activiteiten en rapportages zoals die zijn opgenomen in de Planning & Controlcyclus, waarin naast financiën ook onderwijskundige aspecten van Drenthe College centraal staan.

Informatiebronnen

De Raad van Toezicht krijgt haar informatie in de eerste plaats van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht vindt het belangrijk om de informatie ook via andere bronnen te verkrijgen en hiermee tegenspraak te organiseren zoals genoemd in de branchecode. Twee keer per jaar vindt daarom overleg plaats met de Ondernemingsraad, de Studentenraad en de leden van het Centraal Managementteam. Daarnaast legt de Raad van Toezicht werkbezoeken af bij (onderwijs)teams en is een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht aanwezig bij evenementen, openingen et cetera. De Raad van Toezicht bracht in 2017 een bezoek aan het DC Service Station in Meppel. Daarnaast krijgt de Raad informatie via de accountant en externe stakeholders.

Zelfevaluatie

De Raad van Toezicht heeft in 2017 een evaluatie uitgevoerd. Gesproken is over het functioneren van CvB, RvT en de commissies. Naar aanleiding van de evaluatie is afgesproken dat er prestatieafspraken met het CvB worden gemaakt, zodat jaarlijks kan worden gemeten of de doelen zijn behaald. De RvT benoemt de goede samenwerking onderling en met het CvB. De Raad geeft aan meer een klankbordrol te willen vervullen als het gaat om strategische thema's. De commissies van de RvT verlopen goed. Wel is het voor de onderwijscommissie nog wat zoeken naar de rol en de toegevoegde waarde. De Raad heeft hierover gesproken en er is in 2017 met verschillende opzetten en agenda's gewerkt om hieraan meer invulling te kunnen geven. Tijdens de evaluatie in 2018 zal dit opnieuw aan de orde komen.

Externe accountant

In 2017 heeft de auditcommissie meermaals met de accountant (PWC) gesproken en ook de voltallige Raad van Toezicht heeft met de accountant overleg gehad.

Overige thema's Raad van Toezicht

In 2017 heeft de Raad van Toezicht goedkeuring gegeven aan de jaarrekening en het jaarverslag 2016, de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2018 - 2021, investering in zonnepanelen, statutenwijziging ten behoeve van de ANBI-status, (her)benoeming van mevrouw Hadders, mevrouw De Visser en de heer De Waard en de resultaatafspraken CvB.

In 2017 heeft de organisatiewijziging in alle fases (voorbereiding, gewenste organisatievorm, principe van leidende coalities en de resultaten hiervan) ook steeds op de agenda van de Raad gestaan.

Bij alle besluiten neemt de Raad van Toezicht de volgende uitgangspunten in acht:

- > De Raad van Toezicht houdt toezicht op alle aspecten van Drenthe College waarbij de kwaliteit van het primaire proces leidend is.
- > De Raad van Toezicht houdt toezicht op het waarborgen van de grondslag en het doel van Drenthe College, zoals verwoord in de statuten.
- > De Raad van Toezicht ziet toe op naleving van de wet- en regelgeving en de Branchecode goed bestuur in het mbo.
- > De Raad ziet toe op de vraag of Drenthe College haar strategie en beleidskeuzes in een goede dialoog afstemt op de behoeften van belanghebbenden en hierbij inhoud geeft aan haar maatschappelijke opdracht.

Lambert Zwierts

Voorzitter Raad van Toezicht

2. BELEIDSKADERS 2017

2.1 MISSIE, VISIE EN STRATEGIE

Drenthe College stelt zich ten doel goed beroepsgericht onderwijs te bieden in de regio Drenthe binnen de financiële randvoorwaarden die het ministerie van OCW daarvoor stelt. Om dat te realiseren heeft Drenthe College voor de periode 2015 - 2018 de volgende missie en visie geformuleerd:

Missie

Samen op ontdekkingsreis gaan naar de beste versie van jezelf.

Visie

Een opleiding met ruimte om te groeien vanuit je eigen passie en talent is een belangrijke pijler voor een waardevolle en betekenisvolle toekomst.

In 2017 heeft het CMT besloten de organisatie te wijzigen. Er is voor gekozen om de sectorstructuur/-sturing niet langer leidend te laten zijn, maar meer de regionale verankering te borgen. Er wordt gewerkt in drie regio's zodat beter uitvoering kan worden gegeven aan de geformuleerde doelen in het strategisch plan. De pijlers zijn in 2017 geëvalueerd en twee zijn aangescherpt. In het strategisch plan staat als pijler 'oog houden op de ontwikkelingen in onze omgeving'. Deze werd als te vrijblijvend ervaren en is veranderd in 'partner in de regio'. Daarnaast is de pijler 'bewaken financiële continuïteit' aangepast in 'bedrijfsvoering draagt bij aan de ambities'.

Er was niet alleen behoefte aan een kanteling van sectoren naar regio's, maar ook aan meer professionele ruimte voor de onderwijsteams. In het voorjaar is tijd besteed aan het informeren van de organisatie en het toelichten van deze keuze. De Ondernemingsraad is in dit proces steeds nauw betrokken

geweest en in juli heeft de OR een positief advies uitgebracht voor de organisatiewijziging. Na de zomervakantie is hard gewerkt aan de voorbereiding. Volgens het principe van leidende coalities is dit op een aantal thema's opgepakt. De volgende thema's zijn nader verkend en uitgewerkt: regio-opdrachten, examinering, besturing, teams aan zet, innovatie en de steun.

Strategie

In 2018 moet onderstaande zijn bereikt:

Inspirerende opleidingen

- > Studenten volgen programma's waar iets te kiezen is. Zij voeren uitdagende projecten uit die relevant zijn voor hun ontwikkeling. Ze worden gestimuleerd om een diploma op een zo hoog mogelijk niveau te halen of door te stromen naar het hbo. Als zij doorstromen naar de arbeidsmarkt hebben zij een portfolio dat hen met zelfvertrouwen de arbeidsmarkt doet betreden.
- > Met vo-scholen en hbo-instellingen heeft Drenthe College doorlopende leerlijnen. Tijdens hun opleiding hebben studenten bij Drenthe College die kennis en vaardigheden ontwikkeld die hen succesvol doen zijn in het hbo.

Professionalisering

- > Medewerkers van Drenthe College vinden het leuk zich te ontwikkelen en zich te verbeteren. Ze kennen de missie, visie en waarden van de organisatie en handelen daarnaar. Tevens maken zij gebruik van de geboden mogelijkheden. Ondersteunende medewerkers en managers hebben gevoel voor onderwijs en werken samen aan het positieve leerklimaat dat Drenthe College voorstaat. Onderwijsteams nemen echt de verantwoordelijkheid voor hun opleidingen. Vinden verantwoording afleggen normaal.

Partner in de regio

- > Bedrijven en instellingen bieden studenten van Drenthe College graag stageplekken aan en zij laten projecten uitvoeren door studenten. In de gevormde kristallisatiepunten wordt tussen bedrijven, Drenthe College en hbo-instellingen samengewerkt aan vernieuwende projecten. Bedrijven en instellingen zijn graag bereid Drenthe College over de inhoud van programma's te adviseren in adviescommissies. Bedrijven en instellingen zijn bereid om medewerkers parttime docent bij Drenthe College te laten zijn en leveren graag gastdocenten.

Meer over de samenwerking tussen Drenthe College en verschillende stakeholders is te vinden in paragraaf 2.2.

2.2 STAKEHOLDERS EN SAMENWERKING

Economie & Dienstverlening

De in 2016 ingezette investering om meer zichtbaar te zijn en om partner te kunnen zijn voor het bedrijfsleven is in 2017 voortgezet. Het effect hiervan is dat krapte ten aanzien van bijvoorbeeld stageplaatsen goeddeels is opgelost. Wederkerigheid in kennisdelen is bij een aantal gezichtsbepalende ondernemingen in de regio inmiddels een vanzelfsprekendheid en vormt de basis voor mooie studietrajecten. Ook participeert de sector in alle regio's in de 'Ondernemersfabrieken'.

Ook in 2017 is er ingezet op projectmatig onderwijs en integrale opdrachten en de invoering van keuzedelen waardoor er een betere koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt tot stand kan komen.

Met de groei van de economie en het aantrekken van de arbeidsmarkt is er in enkele sectoren een flinke groei van BBL-opleidingen waar te nemen. Een belangrijke route voor werknemers om deskundigheid te verwerven. De opleiding Sport en Bewegen laat in 2017 inmiddels in twee regio's zien dat 'wijkleren' een vorm van leren is waarbij studenten, bedrijven en instellingen en de school kans zien om een rijke leeromgeving te realiseren met een groot maatschappelijk belang. Een initiatief dat qua model in de komende jaren mogelijk op andere plaatsen en in andere sectoren navolging kan krijgen.

Vanuit de maatschappelijke opdracht van het mbo bestaat veel contact en samenwerking met bedrijven over de beroepspraktijkvorming (stageplaatsen) en het voorbereiden van studenten op het betreden van de arbeidsmarkt. Economie & Dienstverlening werkt samen met studenten aan competenties die de zelfredzaamheid en inzetbaarheid van studenten op de complexe arbeidsmarkt moet verstevigen.

Bijna vanzelfsprekend heeft de sector nauwe contacten met vo- en hbo-scholen. In alle regio's wordt op directie- en docentniveau gezocht naar, en gewerkt aan, trajecten waarbij studenten met meer succes kunnen instromen en doorstromen. Daarbij wordt ook gezocht naar de ontwikkeling van Associate degree-trajecten. Op allerlei thema's wordt op basis van gezamenlijk overleg en door het ontwikkelen van doorstroomprogramma's de loopbaan van de student gefaciliteerd.

Techniek

De sector Techniek werkt met Raden van Advies (boards). De Raden van Advies worden gevormd door vertegenwoordigers van bedrijven in de verschillende vakgebieden die samen met het onderwijs onder andere spreken over ontwikkelingen binnen het vakgebied, het verwerven van projecten en de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Op de Vakschool Techniek in Emmen worden met name opleidingen op niveau 2 verzorgd. Om deze studenten betere kansen te geven op de arbeidsmarkt, wordt binnen de Vakschool nauw samengewerkt met de Stichting Bedrijfsvakschool Techniek Drenthe (BVT). De Stichting stelt werkplekken beschikbaar voor BBL-studenten en verzorgt praktijklessen op school. Drenthe College en de BVT hebben gezamenlijk een variant ontwikkeld van de opleiding Verspaning waarbij studenten het eerste jaar leren op school en stagelopen (BOL) en het tweede jaar (en voor niveau 3 ook het derde) drie dagen per week werken en twee dagen naar school gaan (BBL). De BVT stelt daarvoor werkplekken ter beschikking en biedt na diplomering en bij goed functioneren een baangarantie.

De sector Techniek heeft in 2017 geïnvesteerd in verdere samenwerking met hbo-instellingen, (Stenden Hogeschool en de Hanzehogeschool, om met name de doorstroom van studenten te bevorderen. Gezamenlijke ontwikkeling van keuzedelen is in gang gezet met docenten van Stenden Hogeschool, Drenthe College en andere mbo-instellingen met als doel om studenten beter voor te bereiden op de hbo-opleiding en de aansluiting te verbeteren. Docenten van AOT en Werktuigbouwkunde ontwikkelen samen met Stenden Hogeschool de doorstroommodule Wiskunde-Natuurkunde.

Zorg & Welzijn

Zorg & Welzijn ontmoet in Netwerk ZON de noordelijke mbo- en hbo-instellingen en verschillende zorg- en welzijnsinstellingen van Groningen en Drenthe. In Netwerk ZON wordt door de mbo-instellingen en de zorginstellingen samengewerkt aan een breed scala van activiteiten. Zo werkt men aan het matchen van vraag en aanbod en vindt afstemming plaats over de examinering en de programmering van de stages. In de Zuidwest-Drenthe wordt samengewerkt in de Regiocampus.

In het Directieoverleg Kinderwerk werkt Zorg & Welzijn samen met het pedagogische werkveld. Dit is een provinciaal beleidsgericht overleg van de beide Drentse mbo-instellingen met het basisonderwijs en de kinderopvang. De vorming van integrale kindcentra staat hierin centraal. Het management van de sector is vertegenwoordigd in de Ronde Tafel Zorg en de Kopgroep Assen waarin zowel overheid, instellingen als onderwijs vertegenwoordigd zijn. Er wordt daarnaast samengewerkt met hbo- en mbo-instellingen binnen het Centre of Expertise van het Noorden. De sector heeft meegewerkt aan drie subsidieaanvragen vanuit het Regionaal Investeringsfonds mbo. Het gaat om de Health Factor, Macro doelmatigheid en om het Practoraat Zorg & (Sensor-)technologie. Deze aanvragen zijn inmiddels goedgekeurd.

De sector Zorg & Welzijn heeft in 2017 in de samenwerking met zorg - en welzijnsinstellingen verder ingezet op de vorming van leerafdelingen en gilden. Het aantal studenten dat participeert binnen leerafdelingen, waarin personeel, studenten en docenten samenwerken aan onderwijs, is de afgelopen twee jaren verdubbeld. Een tendens die verder versterkt gaat worden door een groot tekort aan personeel in de zorg. De extra investeringen in de zorg leiden tot allerlei nieuwe samenwerkingsinitiatieven tussen Drenthe College en het werkveld op het gebied van de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsvoorziening in de regio.

DC Start

DC Start heeft vele verbindingen met de wereld buiten Drenthe College. De onderwijstrajecten voor inburgeraars, laaggeletterden en herkansers kennen een hoog gehalte aan maatwerk voor individuen en groepen. Dit maakt dat met veel organisaties in de keten samengewerkt moet worden om een sluitende aanpak te bieden voor de deelnemers, die leidt tot kansen in het onderwijs en/of op de arbeidsmarkt.

Laaggeletterdheid staat nog steeds hoog op de agenda. Het afgelopen jaar ontstonden nieuwe samenwerkingsverbanden rond lokale Taalpunten in diverse gemeenten. DC Start was hier volop bij betrokken en de ontwikkeling is nog in volle gang. Op uitvoerend niveau voert DC Start gesprekken met bibliotheken, welzijnsorganisaties, sociale diensten (Werkbedrijven), gemeenten, provincie en de landelijke Stichting Lezen & Schrijven over de toeleiding van laaggeletterden naar de juiste trajecten. Verder zit DC Start in de projectgroep van Bondgenootgenootschap voor een geletterd Drenthe waarin 56 Drentse organisaties zich verenigd hebben.

In 2017 is er steeds meer gewerkt naar duurzame integratie via combinatietrajecten van inburgering en werk in samenwerking met gemeentes. Tevens is de combinatieopleiding Entree/NT2 vormgegeven, hiermee geven we de deelnemers van het Inburgeringsprogramma meer kansen op de arbeidsmarkt en uitbreiding van het taalniveau.

2.3 HUISVESTING

Het beleid om de kwaliteit van de huisvesting te verhogen is in 2017 voortgezet. Daarbij is met name gestuurd op:

- > Meer inzetten op duurzaamheid, waarbij de focus op het gebied van energie ligt.
- > Het optimaliseren van het meerjarenonderhoudsplan.
- > Het verhogen van de kwaliteit van de gebouwen, passend bij de vragen van het onderwijs, waarbij student en docent centraal staan.

Het afgelopen jaar zijn de volgende resultaten bereikt:

Kwalitatief:

- > Het perceel Hagedoorn in Emmen is verkocht.
- > De locatie Veldlaan in Emmen is grotendeels voorzien van LED-verlichting.
- > Op basis van gegunde SDE+ subsidie is in 2017 de Europese aanbesteding zonnepanelen afgerond. Dit ter voorbereiding op het plaatsen van 3.300 zonnepanelen. Begin 2018 worden de panelen geplaatst op volgende locaties: Anne de Vriesstraat in Assen en Veldlaan, Van Schaikweg en Ubbekingecamp in Emmen.
- > De locatie Van Schaikweg heeft op begane grond aantal nieuwe toiletgroepen gekregen.
- > Op de locatie Van Schaikweg zijn verwarmingsketels en regeltechniek vervangen.
- > Op de locatie Ubbekingecamp is de regeltechniek voor de verwarmingsketels vervangen.

Kwantitatief:

- > Er zijn dertien locaties in gebruik in 2017.
- > De totale omvang van panden die in gebruik zijn, ligt rond de 56.000 vierkante meter. In 2018 wordt er geen verdere daling verwacht.
- > Het aantal huurpanden is gelijk gebleven. Momenteel wordt qua vloeroppervlak dertig procent gehuurd.
- > De kosten voor huisvesting zijn € 161,- per vierkante meter bruto vloeroppervlak (inclusief afschrijvingen, ICT en facilitymanagement). Naar verwachting zullen deze kosten niet verder oplopen in 2018.

2.4 BEVEILIGING & PRIVACY

Drenthe College heeft in 2017 het proces opgestart dat de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) per 25 mei mogelijk maakt. Drenthe College heeft twee kwartiermakers de opdracht gegeven Informatiebeveiliging en Privacybeleid (IBP) te implementeren binnen de instelling. Er is een werkgroep in het leven geroepen die, samen met de kwartiermakers, IBP gaan vormgeven binnen Drenthe College.

In september 2017 is het beleidsstuk Informatiebeveiliging en Privacybeleid Drenthe College geaccordeerd door het CMT. Het onderdeel over de organisatie van functies, taken en rollen is vooralsnog door het CMT aangehouden in afwachting van de voorgenomen organisatiewijzigingen per 1 januari 2018. De twee kwartiermakers IBP hebben een Plan van Aanpak geschreven. In het plan is onder andere aandacht voor: scholing en bewustwording, financiën, autorisatiematrixen en verwerkersovereenkomsten. Daarnaast is gestart met het opstellen van een procedure meldplicht datalekken.

3. ONDERWIJSKWALITEIT

3.1 ONDERWIJSINSPECTIE

Onderzoek naar kwaliteitsverbetering

Op 30 mei 2017 heeft een onderzoek naar kwaliteitsverbetering bij de opleiding Autotechniek (Autotechnicus) BOL 2 (93410 en 25242) plaatsgevonden. De Onderwijsinspectie onderzocht de kwaliteitsborging omdat tijdens de Staat van de instelling is geconstateerd dat er sprake was van niet-naleving van de wet op het gebied van kwaliteitsborging (WEB, art. 1.3.6). De Inspectie baseerde zich hierbij op het Toezichtkader BVE 2012 inclusief de beleidsregel van 5 september 2016 en het Addendum 2015. Naar aanleiding van de informatie over de instelling en opleidingen en de gevoerde gesprekken op locatie met onder andere studenten, docenten en het management concludeert de Inspectie dat bij Autotechniek de kwaliteitsborging voldoende is.

Themaonderzoek verkorte opleidingen

In het kader van het themaonderzoek 'verkorte opleidingen' dat de Onderwijsinspectie in 2017 en 2018 uitvoert, werd Drenthe College in december verzocht gegevens aan te leveren over de verkorte opleidingen Verpleegkunde volwassenen (95520) en Verzorgende IG (95530).

3.2 KWALITEITSZORG

De kwaliteitszorg binnen Drenthe College is geborgd door middel van een strategisch vierjarenplan, jaarplannen, sectorplannen en teamplannen. Het CMT stelt jaarlijks de prioriteiten vast die worden opgenomen in sectorplannen. Met ingang van 2017 wordt voor jaar- en sectorplannen de A3 systematiek gehanteerd. Op team-niveau is deze systematiek niet doorgevoerd. Teams stellen op basis van de sectorplannen een plan op.

Op alle functieniveaus worden deze kwaliteitsdocumenten daarom in verschillende overleggen besproken. Hierdoor worden niet alleen alle functieniveaus geïnformeerd over de prioriteiten vanuit het CMT, maar verzamelt de sector informatie ten aanzien van prioriteiten en ontwikkelingen uit de eigen sector. Daarnaast wordt de stand van zaken enkele malen per jaar met de RvT, OR en het (C)MT besproken. Bij het vaststellen van de nieuwe prioriteiten worden CMT, OR en RvT betrokken. Op deze wijze ontstaat een cyclisch kwaliteitsproces.

Om goed zicht te houden op de (onderwijs)kwaliteit worden instrumenten ingezet als: een risicoanalyse, interne audits, inspectiebezoek en audits uitgevoerd door het Kwaliteitsnetwerk mbo. Ten behoeve van de jaarlijkse risicoanalyse worden rendementen, uitkomsten van diverse tevredenheidsonderzoeken, jaarverslagen van examencommissies, inspectietoezicht, ziekteverzuim en klachten per opleiding op een rij gezet ter beoordeling van eventuele risico's voor de kwaliteit van het onderwijs in een bepaald team. Deze analyse is onder meer de basis voor de planning van interne audits van het volgende kalenderjaar. In 2017 werden de volgende audits uitgevoerd:

Twee integrale audits

De opleidingen Vavo (Meppel, Assen en Emmen) en (allround) Verspaner niveau 2 en 3 te Emmen werden beide als voldoende beoordeeld. Op onderdelen bleek vooral het proces van kwaliteitszorg voor verbetering vatbaar.

Drie thema-audits kwaliteitsborging

Bij de opleiding Inburgering (Meppel) werd door het keurmerk Blik op Werk geconcludeerd dat er een duidelijke focus is op het cyclisch werken aan onderwijskwaliteit. Het strategisch plan van Drenthe

College, en als afgeleide hiervan de sector- en teamplannen, leven echter in veel mindere mate bij dit team. De teams Toerisme & Recreatie niveau 3 en 4 (Business College Emmen), Maatschappelijke Zorg/ Verzorgende niveau 3 en Verpleegkundige niveau 4 in Assen werden beide als voldoende beoordeeld. De geplande audit bij team Welzijn te Meppel (Pedagogisch Werker niveau 3 en 4) is opgenomen in de audit door het Kwaliteitsnetwerk mbo.

Vier thema-audits loopbaanontwikkeling & begeleiding

Bij de opleidingen AOT & Laboratoriumtechniek niveau 3 en 4, Onderwijsassistent niveau 4, Marketing niveau 4 in Emmen en Applicatie- en Mediaontwikkelaar niveau 4 in Assen vond een thema-audit loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) plaats. Studenten van deze opleidingen ervaren nut en noodzaak van LOB verschillend. Zowel studenten als docenten concluderen dat een goede docent niet automatisch een goede LOB'er is. Op basis van een duidelijk profiel zou geselecteerd moeten worden wie de rol van LOB'er kan vervullen binnen het team. De vijf loopbaancompetenties zijn veelal verweven in het onderwijsprogramma en komen daarmee niet expliciet aan bod. Aandachtspunt hierbij is het goed zicht houden op de inspanningsverplichting in relatie tot de vijf loopbaancompetenties.

Audit door Kwaliteitsnetwerk mbo

Op 10 en 29 maart vond de instellingsaudit door het Kwaliteitsnetwerk mbo plaats. De auditcommissie constateert dat er, in vergelijking met de vorige audit in 2014, vooruitgang is geboekt. Samenvattend komt de auditcommissie tot het volgende oordeel:

<i>Standaard</i>	<i>Oordeel</i>
1. Visie op de kwaliteit van het onderwijs	Ja, volledig
2. Beleid	Ja, op hoofdlijnen
3. Resultaten	Ja, volledig
4. Verbeterbeleid	Ja, volledig
5. Organisatie- en beslissingsstructuur	Ja, volledig
6. Kwaliteit van onderwijs en examinering	Ja, op hoofdlijnen

3.3 TAAL EN REKENEN

Voor Nederlands is de invoering van de referentieniveaus afgerond en is de organisatie van de examinering volledig geïmplementeerd, waardoor er meer aandacht is voor het didactische aspect van het onderwijs.

Rekenen blijft een onderdeel dat veel aandacht vraagt vanwege de positie van het vak in de slaag/zakregeling. De motivatie van studenten blijft een punt van zorg. In 2017 is een manier ontwikkeld voor de benadering van studenten met ernstige reken- en wiskundeproblemen en dyscalculie. Studenten kunnen op basis van een rekengesprek gericht ondersteuning krijgen. Er is nog weinig gebruik gemaakt van deze mogelijkheid; het niet-meetellen draagt hieraan bij.

Voor professionalisering van de rekendocenten wordt de cursus Gevorderd Rekendocent mbo van Windesheim aangeboden. Daaraan hebben twaalf docenten deelgenomen, zodat er binnen Drenthe College nu 49 docenten op dit terrein zijn geschoold.

Hoewel Engels in schooljaar 2017 - 2018 pas meetelt voor de slaag/zakregeling hebben in 2017 1.362 studenten deelgenomen aan het centraal examen. Inmiddels hebben 101 studenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het centraal examen lees- en luistervaardigheid te doen op een hoger niveau.

3.4 KLACHTEN

In totaal zijn er in 2017 25 klachten ingediend (in 2016: 42 en in 2015: 28). Het aantal klachten is daarmee in lijn met het gemiddelde aantal in de afgelopen jaren. Aangezien alle klachten na overleg met de sector of dienst zijn opgelost, lijkt Drenthe College opnieuw resultaat te boeken ten aanzien van verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs. De klachten in 2017 zijn als volgt onder te verdelen:

Klachten over examinering/toetsen/reglement Commissie van Beroep voor de examens
In deze categorie zijn twee klachten binnengekomen bij de sector Zorg & Welzijn (in 2016: zeven). Bij de andere sectoren zijn geen klachten binnengekomen. Beide klachten zijn (naar tevredenheid)

afgehandeld, aangezien in geen enkel geval bezwaar is aangetekend bij de Examencommissie en er dus ook geen beroep is ingesteld bij de Commissie van Beroep voor de Examens.

Klachten in het kader van de algemene klachtenregeling

Klachten van studenten/ouders

In totaal zijn twintig klachten binnengekomen: zeven in de sector Economie & Dienstverlening, vijf binnen de sector Techniek en acht binnen Zorg & Welzijn. In de sector DC Start zijn geen klachten binnengekomen. Er zijn (in beroep) geen klachten voorgelegd aan de Onafhankelijke klachtencommissie. In 2016 werden in deze categorie 26 klachten ingediend, in 2015 lag dat aantal op 22.

Voor bovenstaande twee categorieën geldt dat via de Ombudslijn mbo twee klachten zijn gemeld. De Ombudslijn mbo komt met name in beeld als een student (of ouder) van mening is dat de school niet accuraat reageert op een ingediende klacht.

Klachten van derden

Klachten van derden gaan bijvoorbeeld over het niet aanbieden van een opleiding, het niet reageren op een aanbod om stagiairs te plaatsen, het niet goed begeleiden door Drenthe College op de stage of over overlast veroorzaakt door studenten in de omgeving van de school. In 2017 werden door derden drie klachten ingediend (in 2016: vijf en in 2015: drie). De klachten zijn na overleg met de betreffende sectoren of diensten naar tevredenheid afgehandeld.

Algemene klachtenregeling Drenthe College

Vanaf 1 augustus 2017 is het klachtrecht in het mbo verankerd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). Daarmee zijn ook gedeelten van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) van toepassing geworden. Na instemming van de Studentenraad en de Ondernemingsraad is de daaraan aangepaste Algemene klachtenregeling Drenthe College per 1 augustus 2017 in werking getreden.

De Algemene klachtenregeling gaat ervan uit dat klachten in eerste instantie worden opgepakt en afgehandeld daar waar ze zijn ontstaan (bijvoorbeeld opleiding of regio). Als dat, in de ogen van de klager, niet tot het gewenste resultaat leidt, kan hij terecht bij de Onafhankelijke klachtencommissie (die volledig uit externe personen bestaat).

Klachten over ongewenst gedrag

Op elke locatie heeft Drenthe College een docent als intern gecertificeerd vertrouwenspersoon aangesteld. Verder maakt Drenthe College ter begeleiding van eigen medewerkers met klachten gebruik van de diensten van externe vertrouwenspersonen. Een van deze externe vertrouwenspersonen is coördinator en treedt op als adviseur voor het College van Bestuur. De inzet van externe vertrouwenspersonen is bedoeld om te voorkomen dat interne vertrouwenspersonen in een loyaliteitsconflict kunnen komen. De externe inzet moet tevens de deskundigheid borgen, naast de certificering van de eigen vertrouwenspersonen.

Klachten-/Geschillencommissies

De Onafhankelijk klachtencommissie van Drenthe College in het kader van de Algemene klachtenregeling Drenthe College

De Onafhankelijke klachtencommissie is oorspronkelijk ingesteld conform de bepalingen van de Branchecodes goed bestuur in de bve-sector en goed bestuur in het mbo. Vanaf 1 augustus 2017 is het klachtrecht in het mbo wettelijk verankerd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

De commissie constateert tot haar genoegen dat er in 2017, in het kader van de Algemene klachtenregeling, weliswaar 23 klachten zijn ingediend bij de sectoren, maar dat in geen enkel geval (in beroep) een klacht bij de commissie is ingediend. Dat wijst erop dat de klachten (naar tevredenheid) zijn afgehandeld daar waar ze zijn ontstaan.

Commissie van Beroep voor de Examens van Drenthe College

De commissie is ingesteld conform de bepalingen van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

De commissie stelt tot haar genoegen vast dat er in 2017 weliswaar twee klachten over examinering zijn ingediend bij de sector Zorg & Welzijn, maar dat in geen enkel geval bezwaar is aangetekend bij de Examencommissie en er dus ook geen beroep is ingesteld bij de Commissie van Beroep voor de Examens. Dat wijst erop dat de klachten (naar tevredenheid) zijn afgehandeld.

Interne Geschillencommissie Drenthe College (in het kader van de CAO-BVE/MBO)
Er is in 2017 geen enkel bezwaarschrift voorgelegd aan de commissie. Dat wijst erop dat eventuele geschillen (naar tevredenheid) zijn opgelost bij de sector of dienst.

3.5 VERTROUWENSCOMMISSIE 2017

Taken en samenstelling

Voor de sociale veiligheid is binnen Drenthe College een vertrouwenscommissie actief. De commissie bestaat uit acht interne vertrouwenspersonen. De vertrouwenscommissie wordt ondersteund door twee externe vertrouwenspersonen.

Meldingen

In 2017 hebben de interne vertrouwenspersonen in 39 situaties gesprekken gevoerd (in 2016 lag dit op 38). Een deel van de meldingen van ongewenst gedrag had betrekking op (mede)studenten; zeventien meldingen werden gedaan door studenten, of derden over deze studenten, op grond van het ongewenste gedrag van medestudenten. Er waren vijftien meldingen die betrekking hadden op ongewenst gedrag jegens medewerkers, die in de meeste gevallen een informatief gesprek wensten. Dit ongewenst gedrag werd veelal vertoond door andere medewerkers. De verstoring in de psycho-sociale verhoudingen drukt zwaar op het werk van meerdere van deze medewerkers.

In 2017 kwamen via het digitaal meldformulier vier meldingen binnen. Dit aantal meldingen laat een behoorlijke daling zien ten opzichte van 2016 (21). In alle gevallen bleek het om een 'grap' te gaan. Geen van de meldingen die in 2017 werden gedaan heeft geleid tot een traject waarbij de klachtencommissie moest worden ingeschakeld. Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat nog niet alle zaken zijn afgerond.

De externe vertrouwenspersonen van het GIMD hebben drie gesprekken gevoerd; twee gesprekken vonden plaats na verwijzing van de interne vertrouwenspersoon; alle gesprekken waren van informatieve aard.

3.6 VOORTGANGSRAPPORTAGE KWALITEITSPLAN

In het kader van de Regeling Kwaliteitsplan MBO heeft Drenthe College een integraal kwaliteitsplan opgeleverd. In dit plan heeft Drenthe College de besteding van extra middelen afkomstig van het ministerie van OCW verantwoord. Het Kwaliteitsplan is in lijn met de missie, visie en het strategisch plan. De voortgang is door MBO in Bedrijf positief beoordeeld. De resultaten stemmen grotendeels tevreden. Zo scoort Drenthe College bovengemiddeld op taal & rekenen, VSV en studiewaarde. Dit levert in de laatste twee gevallen ook een extra bekostiging op in de vorm van een resultaatafhankelijk extra budget. Op de 'zachte' indicatoren was een ander beeld te zien. Over de gehele linie waren de tevredenheidscijfers in 2016, van met name studenten, laag. In 2017 is geen integrale tevredenheidsmeting gehouden.

BPV Verbeterplan

De studenttevredenheid is een belangrijk onderdeel voor de beoordeling van het BPV Verbeterplan. Dit verbeterplan valt onder de kwaliteitsafspraken – en dus onder het kwaliteitsplan – maar heeft daarbinnen een aparte status. Zowel in 2017 als in 2018 wordt de voortgang beoordeeld en daaraan zijn voldoende middelen gekoppeld. Drenthe College heeft in 2017 een 'goed' behaald, waardoor de school nog extra is beloond ten opzichte van andere mbo-instellingen. In maart 2018 levert Drenthe College de nieuwe voortgangsrapportage aan bij MBO in Bedrijf. Voor het BPV Verbeterplan geldt een aparte verantwoording in augustus. Inmiddels is duidelijk dat in de loop van 2018 een nieuw kwaliteitsplan moet worden opgesteld voor de periode 2019 - 2022.

3.7 INSTROOM- EN TOELATINGSBELEID

Drenthe College hanteert de wettelijke toelatingseisen van het ministerie van OCW als basis voor het instroom- en toelatingsbeleid. Vmbo'ers met een diploma en havisten met een overgangsbewijs van klas 3 naar klas 4 of hoger hebben recht op toelating in een mbo-opleiding van zijn of haar voorkeur passend bij het niveau van de vooropleiding. Slechts bij zeer hoge uitzondering kan het bevoegd gezag besluiten om kandidaat-studenten te weigeren tot een opleiding op niveau 2, 3 of 4. Aspirant-studenten die niet voldoen aan de toelatingseisen kunnen worden ingeschreven bij de entreopleiding.

Alle aspirant-studenten die zich aanmelden bij Drenthe College nemen deel aan de intakeprocedure. Bij twijfel of de gekozen opleiding geschikt is, bestaat de mogelijkheid om door middel van een verlengde intake (gesprekken en/of capaciteitentoetsen) een studiekeuzecheck uit te voeren. Hierdoor kan de student met meer zekerheid bepalen of hij de juiste keuze maakt of dat een andere opleiding een betere optie is. Mbo-instellingen moeten zorgen voor toegankelijk onderwijs, ook voor moeilijke doelgroepen. Als uit de intake kan worden afgeleid dat de student wegens persoonlijke factoren, ziekte of handicap de opleiding naar verwachting niet kan afmaken binnen de gestelde opleidingsduur, treft Drenthe College naar redelijkheid maatregelen die het mogelijk maken de opleiding te volgen en af te ronden. De wet geeft aan dat het bevoegd gezag het nemen van de beslissing over de toelating kan opdragen aan een door haar in te stellen toelatingscommissie. Binnen Drenthe College is de Centrale Commissie voor Bijzondere Toelating geïnstalleerd.

Centrale Commissie voor Bijzondere Toelating

Drenthe College is verplicht om studenten die voldoen aan de eisen toe te laten. Gelijktijdig wordt in de WEB voorzien in de mogelijkheid om kandidaat-studenten die wettelijk niet toelaatbaar zijn na een toelatingsonderzoek alsnog toe te laten. Binnen Drenthe College is een Centrale Commissie voor Bijzondere Toelating actief die aanvragen van deze kandidaat-studenten beoordeelt en besluit over het wel of niet verlenen van een vrijstelling van de vooropleidingseis voor de gewenste opleiding. Kandidaten met deze vrijstelling, mogen deelnemen aan de intakeprocedure van deze opleiding.

De toelatingsprocedure is in eerste instantie gericht op personen van achttien jaar en ouder die als gevolg van verschillende omstandigheden geen diploma hebben behaald of die het ooit behaalde diploma niet kunnen overleggen. Er vindt een toelatingsonderzoek plaats om te bepalen of ze potentieel in staat zijn om een opleiding op niveau 2, 3 of 4 te volgen en succesvol af te ronden. Een kandidaat-student die jonger is dan achttien wordt zo mogelijk terugverwezen naar het vmbo. Als terugkeer geen optie is, wordt de student bij uitzondering toegelaten als ongediplomeerde instromer in een entreeopleiding. In 2017 zijn 135 verzoeken tot vrijstellingen aangevraagd; 52 verzoeken zijn gehonoreerd en zes zijn afgewezen. Verder zijn achttien kandidaat-studenten verwezen naar een entreeopleiding. De overige aanvragers hebben zich tijdens het onderzoekstraject teruggetrokken.

3.8 DOORSTROOM MBO-HBO

Ongeveer 45 procent van de gediplomeerde studenten op niveau 4 van Drenthe College studeert verder aan een hbo-instelling. De doorstroom naar het hbo is in 2017 gestegen met twaalf procent ten opzicht van 2016. Uitval of verandering van opleiding is in de propedeusefase het grootst, zo'n 33 procent. Twaalf procent van de doorstromers valt uit en 21 procent verandert van opleiding. Opvallend is dat ex-havisten in de propedeusefase minder uitvallen of switchen van opleiding, maar in de studiejaar die volgen meer uitvallen dan ex-mbo'ers. Landelijke cijfers laten eenzelfde beeld zien. Voornaamste redenen van uitval zijn enerzijds het verschil in studievaardigheden (tempo, hoeveelheid lesstof, zelfstandig plannen, et cetera) en het niveau van Nederlands, rekenen/wiskunde en/of Engels en anderzijds de verwachtingen of de voorkennis over de hbo-opleiding. Om de studenten beter op een hbo-studie voor te bereiden, heeft Drenthe College in de opleidingen niveau 3 en 4 een doorstroomprogramma of een extra vak (bijvoorbeeld wiskunde) opgenomen. Daarnaast is er de training 'Studievaardig naar het hbo' ontwikkeld die buiten schooltijd wordt aangeboden op drie locaties.

Drenthe College werkt in het kader van het project 'Succesvolle doorstroom mbo-hbo' samen met acht mbo-instellingen en vier hbo-instellingen in Groningen, Friesland en Drenthe. Doel van de samenwerking is om de aansluiting te verbeteren en de uitval te verminderen. In 2016 zijn deze instellingen gestart met de ontwikkeling van een aantal doorstroomprogramma's waarin de opleidingsdomeinen van het mbo en de sectoren van het hbo op elkaar worden afgestemd. In 2017 is de samenwerking uitgebreid en zijn voor vrijwel alle sectoren doorstroomprogramma's gereed of in ontwikkeling. Deze programma's worden als onderdeel van de kwalificatiedossiers in het mbo aangeboden als zogenoemde doorstroomkeuzedelen voor studenten die na het mbo een hbo-opleiding willen volgen. In enkele gevallen wordt het keuzedeel (of onderdelen) op de locatie van een hbo-instelling uitgevoerd.

3.9 TIJDELIJKE REGELING VOORZIENING LEERMIDDELEN VOOR DEELNEMERS UIT MINIMAGEZINNEN

De Stichtingen Leergeld behandelen de aanvragen en doen de inkomenscheck. Drenthe College draagt zorg voor de verdere afhandeling. Tot nu toe zijn er geen aanvragen afgewezen.

<i>Inkomenscheck gedaan door</i>	<i>Aantal aanvragen</i>	<i>Bedragen</i>
Leergeld Assen	26	€ 13.486
Leergeld Emmen	39	€ 23.930
Gemeente Emmen (voor participatiefonds)	9	€ 2.456
Leergeld Hogeveen	2	€ 1.658
Leergeld Meppel	3	€ 600
Leergeld Zuidoost Groningen	7	€ 5.436
Anderen	6	€ 2.201

3.10 EXAMINERING

Naar aanleiding van de voorgenomen regionalisatie binnen Drenthe College, waarbij een verschuiving plaatsvindt van sectorale naar regionale indeling, is onderzocht wat dit betekent voor de examenorganisatie. Een hiervoor gevormde werkgroep concludeerde dat de huidige examenorganisatie niet meer voldeed en ontwikkelde een voorstel voor een aangepaste examenorganisatie, inclusief communicatieplan. Het plan wordt begin 2018 geïmplementeerd, inclusief de scholing van de (deels) nieuwe examencommissieleden.

Drenthe College streeft naar een continue verbetering van het examineringsproces. In 2017 lag de focus op de verdere optimalisatie van de examenbureaus en planmatiger werken van de verschillende examencommissies door gebruik te maken van jaaragenda's en jaarplannen. Daarnaast is het Handboek examinering aangepast aan nieuwe wet- en regelgeving en voorzien van nieuwe formats voor formulieren, zodat alle betrokkenen van de juiste informatie en dezelfde formats zijn voorzien.

Ten aanzien van de centrale examens volgt Drenthe College de landelijke regelgeving voor aangepaste examinering. Voor dyslexie en rekenproblemen is binnen Drenthe College een duidelijke werkwijze beschreven, zowel voor generieke als beroepsgerichte examens. Voor overige beperkingen bestaat er binnen Drenthe College echter geen beleid ten aanzien van aanpassingen van generieke instellings- en beroepsgerichte examens. Dit kan tot gevolg hebben dat (on)mogelijkheden voor aangepaste examinering te laat in beeld komen en werkt verschillende werkmethodes binnen Drenthe College in de hand.

In afwachting van landelijke ontwikkelingen is Drenthe College in 2017 gestart met een centrale commissie voor aangepaste examinering. Deze commissie onderzoekt de mogelijkheden voor aangepaste examinering (generieke instellings- en beroepsgerichte examens) en geeft een advies hierover aan de betreffende examencommissie binnen Drenthe College. Indien nodig kan deze commissie relevante deskundigen raadplegen (met name bij examinering in de BPV of een gesimuleerde werkomgeving). Het is daarbij van belang dat geen concessies worden gedaan aan de exameneisen.

4. ONDERNEMINGSRAAD EN STUDENTENRAAD

4.1 VERSLAG ONDERNEMINGSRAAD

De OR voert wekelijks overleg, zo mogelijk op verschillende locaties van Drenthe College. In 2017 heeft tussen de OR en het College van Bestuur zes keer een formeel overleg plaatsgevonden en vijf keer een informeel overleg met het DB. Tevens heeft er twee keer een artikel 24-overleg plaatsgevonden met het CvB, de RvT en de OR. Vier keer heeft een overleg met Studentenraad en het CvB plaatsgevonden.

De OR kent commissies op de volgende terreinen: financiën, HRM, communicatie en onderwijs. Een lid van de HRM-commissie heeft zitting in de commissie Aanbesteding Arbo. Twee leden hebben zitting in de werkgroep Duurzame Inzetbaarheid. Tevens zijn OR-leden lid geweest van de selectiecommissies voor de functies van lid CvB, opleidingsmanagers et cetera.

De Ondernemingsraad heeft in 2017 gebruik gemaakt van haar instemmingsrecht en heeft instemming gegeven op:

- > begroting 2018
- > functieomschrijving manager Onderwijsontwikkeling/ICT
- > wijziging klachtenregeling
- > hoofdlijnen begroting
- > privacyreglement
- > reglement gezamenlijke vergadering SR-OR

De OR heeft gebruik gemaakt van adviesrecht en positief advies uitgebracht op de volgende onderdelen:

- > voorgenomen besluit kanteling organisatie en addendum
- > profielschets Lid CvB
- > meerjarenbegroting 2018 - 2021

Ten aanzien van de meerjarenbegroting 2018 - 2021 heeft de OR in 2017 een positief advies uitgebracht.

Extern onderhoudt de OR contact met de Ondernemingsraden van noordelijke mbo-instellingen. Hiervoor komen de raden viermaal per jaar bijeen om informatie en kennis uit te wisselen. Tevens is de OR aangesloten bij het landelijk Platform OR voor het mbo. Bij de landelijke tweedaagse zijn drie OR-leden aanwezig geweest in het kader van deskundigheidsbevordering. Ger de Jonge heeft zitting in het Landelijk Platform. Regelmatig nemen OR-leden deel aan voorlichtingsavonden voor mbo-OR georganiseerd door de AOb in het kader van bijscholing en deskundigheidsbevordering. Enkele OR-leden hebben scholing gevolgd gerelateerd aan de taak die zij hebben in een commissie.

Jan Hazelhoff
Voorzitter Ondernemingsraad

4.2 VERSLAG STUDENTENRAAD

De deelraden en de Studentenraad worden ondersteund door een begeleider. De leden kunnen in aanmerking komen voor vrijstelling van delen van het vak burgerschap. Verder ontvangen ze een financiële vergoeding voor de bijgewoonde formele overleggen, worden ze in de gelegenheid gesteld adequate scholing op het gebied van medezeggenschap te volgen en krijgen ze bij het verlaten van de Raad een getuigschrift.

In 2017 zijn onder meer de volgende punten aan de orde geweest (waarvan de helft ter instemming of advies):

- > numerus fixus voor een aantal BOL-opleidingen
- > klachtenregistratie 2016
- > aanvragen uitzondering begeleide onderwijstijd van de sectoren Economie & Dienstverlening en Zorg & Welzijn
- > strategisch plan Drenthe College 2015 - 2018 een stap verder en kanteling organisatie Drenthe College
- > project vervanging Magister
- > project de Digitale stad
- > privacyreglement Studentgegevens Drenthe College
- > wijzigingen (Algemene voorwaarden) Onderwijsovereenkomst en BPV-overeenkomst, Studentenstatuut voor schooljaar 2017/2018
- > subsidieaanvraag verbetering doorstroom mbo - hbo
- > rapportage audit Drenthe College Kwaliteitsnetwerk mbo
- > evaluatie verkiezingen deelraden/Studentenraad in mei 2017
- > voortgang project BPV-verbetering
- > algemene klachtenregeling Drenthe College per 1 augustus 2017
- > reglement Gezamenlijke vergadering Studentenraad en Ondernemingsraad
- > aanpassing procedure/voorwaarden voor de Vrijstelling voor onderdelen Burgerschap voor leden Studentenraad
- > de kwaliteit van het onderwijs: analyse
- > advies functieprofiel respectievelijk benoeming lid College van Bestuur
- > hoofdlijnen van de begroting 2018
- > drugsbeleid

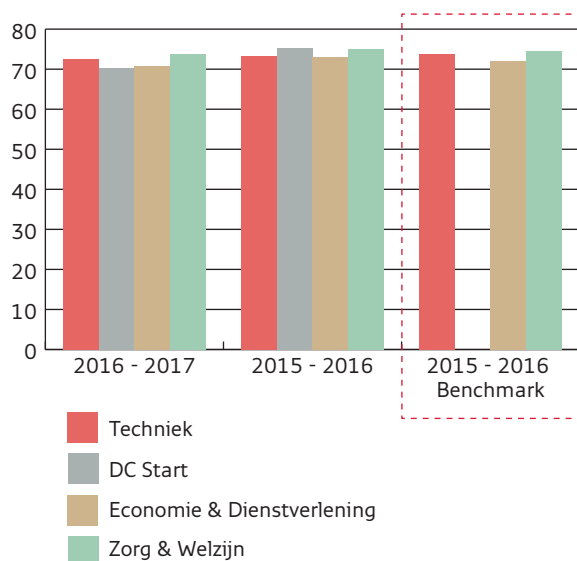
Een vertegenwoordiging vanuit de Studentenraad heeft in maart gesproken met de auditcommissie van het Kwaliteitsnetwerk mbo en is in september, samen met een vertegenwoordiging van de Ondernemingsraad, betrokken geweest bij de gesprekken in het kader van de sollicitatieprocedure voor het Lid College van Bestuur.

Timon van Engen
Voorzitter Studentenraad

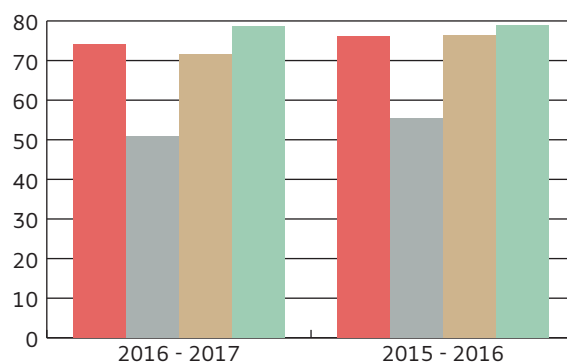
5. ONDERWIJSRESULTATEN

5.1 JAAR- EN DIPLOMARESLTAAT

Jaarresultaat

Diplomaresultaat

Rendement Economie & Dienstverlening

De sector Economie & Dienstverlening heeft in 2016 - 2017 kans gezien de resultaten op het niveau van de benchmark te realiseren. Ten opzichte van het voorgaande jaar laten zowel het jaar- als diplomarendement een licht dalende lijn zien. Er is hierbij nagenoeg geen verschil tussen BOL- en BBL-opleidingen. Nog steeds voldoet Economie & Dienstverlening royaal aan de landelijk gestelde norm voor alle niveaus.

De daling van het jaar- en diplomarendement op sectorniveau komt ook dit jaar grotendeels door het achterblijven van de opleidingen op niveau 3. Nieuw is de terugloop in het resultaat van opleidingen op niveau 4. Daarnaast lijkt er verband te bestaan tussen het starten van nieuwe opleidingen in 2016 waar nog geen diploma's zijn uitgereikt maar waarbij wel voortijdige uitstroom is ontstaan. Met name bij opleidingen op niveau 2 is in 2016 - 2017 een groep studenten met grote gedragsproblemen en crimineel gedrag voortijdig uitgeschreven en waar mogelijk verwezen naar andere opleidingen. In meer algemene zin zien we binnen alle opleidingen en op alle niveaus toenemende problematiek met een multidisciplinair karakter bij studenten. Dit vraagt voortdurend meer en andere begeleidingsaandacht van docententeams en de tweede lijn.

Rendement Zorg & Welzijn

Het studiesucces van studenten in de sector Zorg & Welzijn is af te leiden uit de jaarresultaten over het cursusjaar. Voor de sector Zorg & Welzijn is het resultaat 73,9 procent. Een licht dalende lijn ten opzichte van voorgaande jaren. Voor Drenthe College is er een daling bij opleidingen op niveau 2 en 4 te constateren. Met name niveau 2 valt daarbij op vanwege de hoogte van het percentage. Niveau 3 blijft constant en niveau 4 zakt enigszins. De cijfers van Zorg & Welzijn vertonen een ander beeld.

Niveau 4 stijgt, terwijl niveau 2 en niveau 3 een dalende lijn laten zien. Bij niveau 2 kan deze lagere score het gevolg zijn van een nieuw kwalificatiedossier. Het dossier heeft een andere samenstelling van opleidingen dan de voorgaande jaren. Bij de opleidingen op niveau 3 van de sector vertoont Pedagogisch medewerker 3 (een kleine opleiding) een opvallende daling. Wat de oorzaak hiervan is wordt onderzocht.

Rendement Techniek

In 2016 - 2017 is het jaarresultaat van de sector Techniek ten opzichte van het voorgaande jaar licht gedaald met 0,8 procent naar 72,5 procent. Deze daling is met name te danken aan een vermeerdering van de uitval op niveau 2 en 4. De oorzaak is gelegen in het feit dat steeds meer studenten te kampen hebben met meervoudige problematiek. De begeleidingsbehoefte van individuele studenten is door een gerichte intake vroeg in beeld gebracht en er is een goede samenwerking tussen docententeams en studentenadviseurs. Ondanks dat is het niet altijd mogelijk om studenten op school te houden. Bovendien zijn er voor BBL-opleidingen niet altijd voldoende werkzaamheden op een leerwerkplek, waardoor het voorkomt dat een student uitvalt.

Bij opleidingen op niveau 2 is het diplomaresultaat afgenomen van 73,5 procent naar 69,9 procent. De oorzaak van de daling is de geringe instroom van studenten, waarmee het aantal absolute diploma's daalt. Het jaarresultaat in 2016 - 2017 voor niveau 3 is gelijk gebleven in vergelijking met het voorgaande jaar. In verschillende technische opleidingen is er geen uitval geweest op dit niveau. Het diplomaresultaat is gestegen naar 80,1 procent. Deze cijfers kunnen een opbrengst zijn van het veranderde toelatingsbeleid, waarbij elke binnenkomende student geplaatst wordt op het niveau waarop hij, op basis van zijn vooropleiding, recht heeft.

Rendement vavo

Het aantal studenten op de vavo is redelijk stabiel gebleven. Er is een licht stijgende trend waarneembaar in het aantal mbo-studenten dat naast hun mbo-opleiding ook havo-vakken volgt op de vavo. Het slagingspercentage bij de havo was dit jaar 92 procent (was 83 procent) en bij het vwo 100 procent (voor het tweede jaar op rij). Voor de beoordeling van het rendement van de vavo zijn voor de Onderwijsinspectie twee cijfers van belang:

- > Het gemiddelde cijfer voor het Centraal Examen (CE): het gewogen gemiddelde van de resultaten op alle examenvakken. Het CE-cijfer in het afgelopen jaar was 6,3 voor de havo en 6,2 voor het vwo.
- > Het gemiddelde cijfer voor het School Examen (SE).

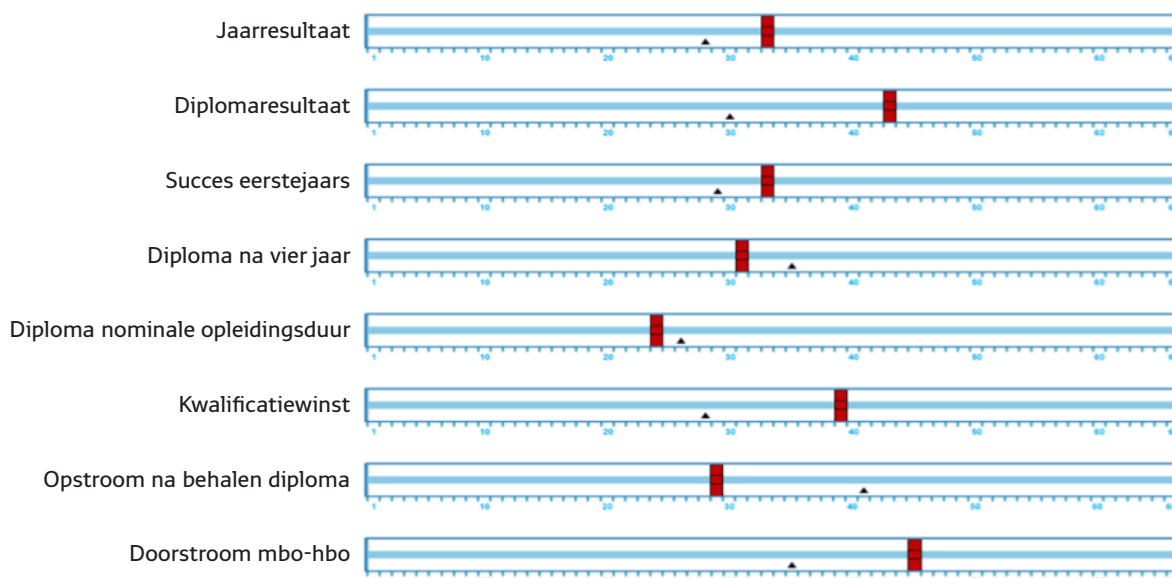
Het verschil tussen CE en SE mag niet meer zijn dan 0,5. De onderstaande tabel toont een overzicht van de resultaten; hieruit blijkt dat Drenthe College aan de norm voldoet:

	2016 - 2017	2015 - 2016
havo	0,10	0,37
vwo	0,34	0,24

Het gemiddelde cijfer op CE bedroeg voor de sprinhavo een 6,2 en de sprintvwo een 6,1. Daarmee bevinden beide zich boven de norm, en is er sprake van een duidelijke stijging in het oordeel over drie jaar.

Indicatoren kwaliteit ten opzichte van andere mbo-instellingen

Jaarlijks worden mbo-instellingen onderling vergeleken aan de hand van een aantal relevante indicatoren met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs. In onderstaande figuur staan daarvan de resultaten van Drenthe College. Ten opzichte van de benchmark van 2016 is Drenthe College op een aantal aspecten verbeterd. Met name het jaarresultaat, de kwalificatiewinst en de doorstroom mbo-hbo zijn verbeterd.

Uitleg: De rode staafjes geven de positie van Drenthe College aan in 2016; de zwarte driehoekjes markeren de landelijke benchmark.

5.2 STUDENTENAANTALLEN

De tabellen op pagina 22 tonen de ontwikkeling van de studentenaantallen over de laatste twee jaren (tel datum 1 oktober). Het aantal mbo-studenten komt in 2017 uit op 7.876; dit is 19 minder dan in het voorgaande jaar. Binnen de beroepssectoren is enerzijds een daling van het aantal BOL-studenten te zien (329 studenten minder ten opzichte van 2016), anderzijds is er een stijging te zien in het aantal BBL-studenten (310 studenten meer ten opzichte van 2016). Deze cijfers maken duidelijk dat er inmiddels sprake is van een stevig herstel van de BBL.

DC Start

DC Start zag het aantal deelnemers met 265 stijgen tot 1.245; het hoogste aantal in een langere reeks van jaren. DC Start heeft vele verbindingen met de wereld buiten Drenthe College. De onderwijstrajecten voor inburgeraars, laaggeletterden en herkansers kennen een hoog gehalte aan maatwerk voor individuen en groepen. Dit maakt dat met veel organisaties in de keten samengewerkt moet worden om een sluitende aanpak te bieden voor de deelnemers, die leidt tot kansen in het onderwijs en/of op de arbeidsmarkt.

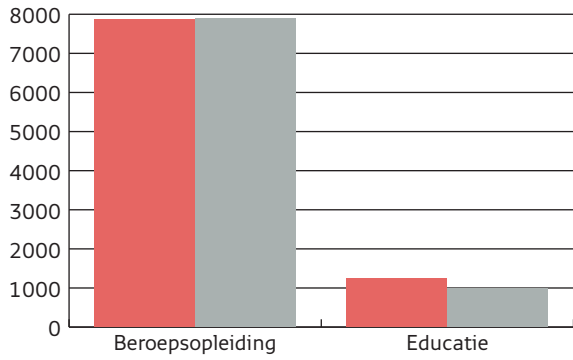
5.3 VOORLOPIG AANTAL VSV'ERS IN SCHOOLJAAR 2016 - 2017

Van Voortijdig Schoolverlaten (VSV) is sprake als een student jonger dan 23 jaar geen startkwalificatie heeft behaald op minimaal mbo-niveau 2 en niet meer ingeschreven staat bij een onderwijsinstelling. Uitzondering hierop is een Entreestudent (met of zonder diploma) die uitstroomt naar duurzaam werk, deze student is geen voortijdig schoolverlater.

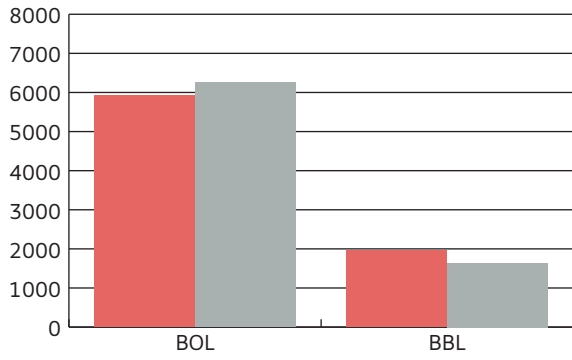
Het aantal VSV'ers lijkt voor Drenthe College voor het schooljaar 2016 - 2017 alleen voor opleidingen op niveau drie onder de prestatienorm te zijn gebleven. Het aantal VSV'ers op niveau 2, 3 en 4 is in 2016 - 2017 gestegen ten opzichte van 2015 - 2016.

<i>norm categorie</i>	<i>deelnemers</i>	<i>vsv'ers</i>	<i>vsv %</i>	<i>landelijk gemiddelde vsv %</i>	<i>norm vsv %</i>
mbo niveau 1	103	41	39,81%	26,51%	27,50%
mbo niveau 2	1211	103	8,51%	8,82%	9,50%
mbo niveau 3	1394	37	2,65%	3,40%	3,60%
mbo niveau 4	3361	100	2,98%	2,91%	2,75%

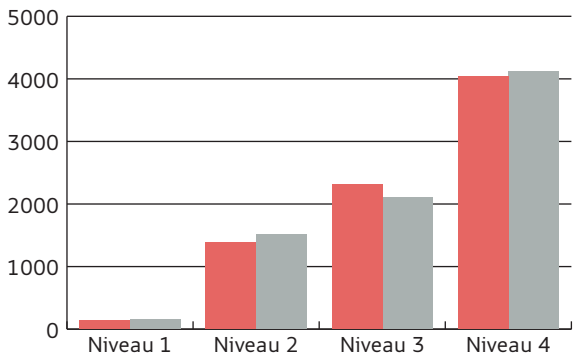
Deelnemers Beroeps en Educatie

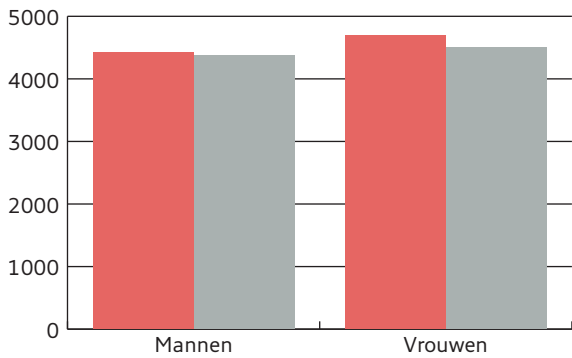
Beroepsdeelnemers per leerweg

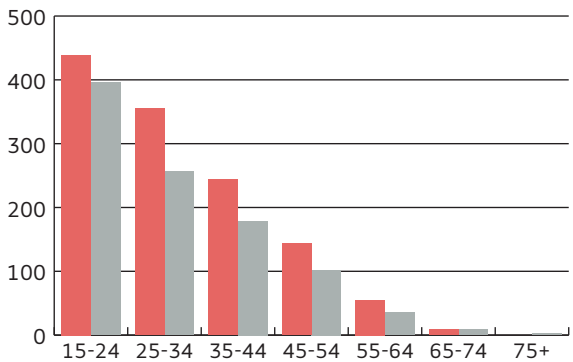
Beroepsdeelnemers per niveau

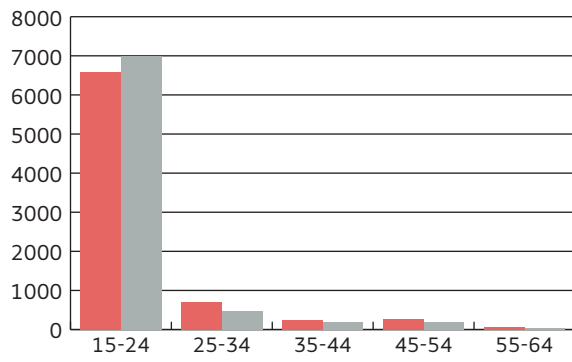
Deelnemers totaal naar geslacht

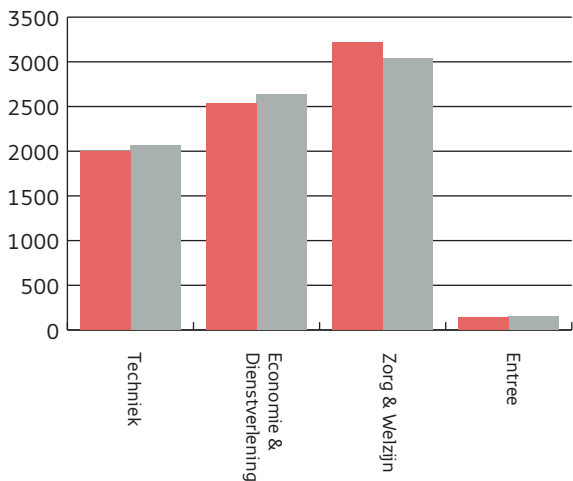
Deelnemers Educatie per leeftijdsopbouw

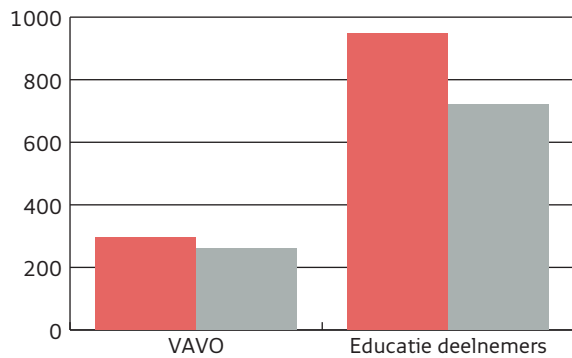
Deelnemers Beroeps per leeftijdsopbouw

(Tijd)Deelnemers Beroeps per sector

Deelnemers Educatie

01-10-17 01-10-16

5.4 UITVAL VOORKOMEN

Drenthe College zet zich op verschillende manieren in om voortijdige uitval van studenten te voorkomen. Vanuit een landelijke subsidieregeling "VSV en jongeren in een Kwetsbare Positie" wordt in iedere RMC-regio in samenwerking met de (RMC-)gemeenten en onderwijs gewerkt om voor deze categorie jongeren tot een sluitende regionale aanpak te komen. Als VSV-contactschool vertegenwoordigt Drenthe College daarbij het onderwijsveld in de drie regio's. Naast de regionale aanpak zijn er ook binnen de instelling en op lokaal- en opleidingsniveau speerpunten geweest in 2017. Aanwezigheidsregistratie en het monitoren van studenten op basis van effectieve leertijd is hiervan een voorbeeld. Ook is er de inzet van een nieuwe intakemethodiek, preventieve aanpak vanuit de verlengde intake en een snelle inzet van (extra) studentbegeleiding. De gecombineerde aanpak op verschillende fronten moet opnieuw leiden tot een verdere daling van voortijdig schoolverlaten. In 2018 wordt gewerkt aan verdere verdieping van deze aanpak.

5.5 SCHOOLMAATSCHAPPELIJK WERK

Jaarlijks wordt door het ministerie van OCW structureel geld beschikbaar gesteld met als doel studenten met psychosociale problemen die een voorspoedige schoolloopbaan in de weg staan, tijdig en professioneel te helpen of door te verwijzen naar gespecialiseerde hulp.

Binnen Drenthe College wordt Schoolmaatschappelijk Werk (SMW) gezien als een aanvulling op de al aanwezige interne zorgstructuur. SMW wordt uitgevoerd met een aantal gespecialiseerde externe welzijnsinstellingen in de regio's Assen, Emmen en Meppel. SMW maakt onderdeel uit van regionale samenwerkingsvormen met diverse hulpverlenende organisaties. Voor de student leidt dat tot efficiënte inzet van hulp via kortere lijnen met onder andere gemeentelijke sociale teams. De kostenverantwoording is opgenomen in bijlage 4.

5.6 MENSELIJKE MAAT

De grootste onderwijslocatie van Drenthe College telt maximaal 2.200 studenten en op een aantal specialistische locaties bevinden zich rond de 150 studenten. Drenthe College heeft geen expliciete maatregelen hoeven nemen om qua huisvesting van studenten veranderingen aan te brengen. Drenthe College vindt het wel belangrijk dat studenten een prettige leeromgeving hebben, zich veilig voelen op school en dat onderwijsteams goed bereikbaar zijn. Drenthe College constateert dat het gevoerde beleid, met een grote regionale spreiding van (kleinschalige) locaties, als vanzelf leidt tot een situatie waarin studenten gekend worden. Studenten die afwezig zijn, worden gemist. Hierdoor is (dreigende) uitval vroegtijdig te signaleren en wordt de kans op studiesucces vergroot.

De uitslagen uit de JOB-monitor en het medewerkerstevredenheidsonderzoek maken duidelijk dat de scores van Drenthe College overwegend (zeer) goed zijn. Met name de kwaliteit van de stage en de leerwerkplek en de veiligheid in en om school scoort al een aantal jaren goed. Het contact tussen de school en het BPV-bedrijf kan echter beter. De medewerkers delen het gevoel van veiligheid op school en zijn grosso modo tevreden over de aandacht voor elkaar en van de direct leidinggevende. Waardering uitspreken (en laten ervaren) blijft een moeilijk gegeven. Serieuze punt van aandacht is de gepercipieerde werkdruk. Die tot uiting komt in een 5,3 voor het punt: voldoende tijd om taken naar behoren uit te voeren.

<i>Vraag</i>	<i>Score</i>
<i>JOB-Monitor (score op 5 punts-schaal)</i>	
Heb je goed contact met je docenten	3,7
Word je goed geholpen als je problemen hebt bij het leren	3,6
Als je een medewerker nodig hebt, kun je die dan bereiken	3,7
Helpt de school je bij het vinden van een stage-/BPV-plaats	3,9
Vind je dat jouw begeleider op school en jouw stagebegeleider voldoende contact hebben	3,1
Kun je jouw werkervaring voldoende op school bespreken	3,9
Vind je dat de school en jouw leerwerkbedrijf voldoende contact hebben	3,4
Ben je goed geïnformeerd over je rechten en plichten	3,3
Weet je waar of bij wie je terecht kan als je een klacht hebt	>62% bekend
Heb je een studentenraad of deelnemersraad op school	>50% bekend
Voel je je veilig op school	4,1
Vind je dat de school voldoende doet om je er veilig/op je gemak te voelen	3,8
Hoe vind je de sfeer binnen school	3,7
<i>Medewerkerstevredenheid (score op 10 punts-schaal)</i>	
Ik voel me gewaardeerd door mijn school	6,1
Als directe collega's kunnen we elkaar op elkaars gedrag aanspreken	7,3
Mijn direct leidinggevende geeft duidelijk aan welke doelen ik moet behalen	7,2
Mijn direct leidinggevende voert voldoende functioneringsgesprekken met mij	7,9
Ik voel me veilig op school	8,1
Als mijn directe collega's hulp nodig hebben kunnen ze bij mij terecht	8,7
Ik ervaar een goede samenwerking binnen mijn team	7,4
Ik heb voldoende tijd om mijn taken naar behoren uit te voeren	5,3

6. TEVREDENHEID STAKEHOLDERS

6.1 SAMENVATTEND OVERZICHT TEVREDENHEID STAKEHOLDERS

Drenthe College voert periodiek onderzoek uit naar de tevredenheid van studenten, bedrijven en gemeenten over de kwaliteit van het onderwijs. In dit verslagjaar zijn geen onderzoeken uitgevoerd in het kader van de studenten- of klanttevredenheid.

<i>Stakeholder</i>	<i>Aspect</i>	<i>Cijfer</i>	<i>Datum</i>	<i>Uitgevoerd door</i>
Personeel	Tevredenheid	7,5	jan-15	Effectory; Amsterdam
Studenten	Instelling	6,4	jun-16	JOB
Studenten	Opleiding	6,9	jun-16	JOB
Deelnemers inburgering	Tevredenheid	8,3	mei-16	Blik op werk
Opdrachtgevers inburgering	Tevredenheid	7,5	mei-16	Blik op werk
Bedrijven/instellingen	Afgestudeerden BOL	7,1	dec-15	KBA; Nijmegen
Bedrijven/instellingen	Afgestudeerden BBL	7,6	dec-15	KBA; Nijmegen
Bedrijven/instellingen	Stages BOL	6,8	dec-15	KBA; Nijmegen
Bedrijven/instellingen	Leer/werkperiode BBL	6,7	dec-15	KBA; Nijmegen
Gemeenten	Tevredenheid	7		KBA; Nijmegen
Gemeenten	Kwaliteit onderwijs	7,2		KBA; Nijmegen
Gemeenten	Kwaliteit samenwerking	6,9		KBA; Nijmegen
Gemeenten	Kwaliteit partnership in maatschappelijke vraagstukken	6,9		KBA; Nijmegen

Keuzegids Mbo 2018

In december 2017 is de Keuzegids Mbo 2018 verschenen, daarin is Drenthe College terug te vinden op een twintigste plaats met 61,8 punten. In de nieuwe Keuzegids heeft Drenthe College drie podiumplaatsen behaald: Chauffeur wegtransport bezet evenals vorig jaar een eerste plaats. De opleiding Luchtvaartdienstverlener staat op een tweede plek (evenals in 2017) en de Bouwopleidingen staan op een derde plaats (vorig jaar nog achtste).

Volgens de gids mag Drenthe College in totaal voor negen opleidingen het predicaat Top-opleiding voeren (was in de vorige editie drie). De negen Top-opleidingen zijn: Chauffeur Wegtransport, Luchtvaartdienstverlener, Middenkaderfunctionaris Bouw Assen en Emmen, Timmerman, Allround Timmerman, Werkvoorbereider Fabricage, Werkvoorbereider Installaties en de opleiding Handhaver Toezicht en Veiligheid.

6.2 TEVREDENHEID BPV-BEDRIJVEN

Conform de Regeling Kwaliteitsafspraken MBO is Drenthe College in 2017 gestart met een permanente meting van de tevredenheid bij BPV-bedrijven. Als uitgangssituatie voor het verbeterplan hanteert Drenthe College de resultaten van de JOB-monitor 2016 en het klanttevredenheidsonderzoek 2015. Op basis van de analyse van de resultaten vanuit deze onderzoeken heeft Drenthe College ervoor gekozen om de focus te leggen op verbeteringen in de beroepspraktijkvorming van BOL-studenten. Het gaat hierbij om tachtig procent van de studenten. De doelstelling van Drenthe College is om tijdens de projectperiode in alle sectoren verbeteringen door te voeren in:

- > De matching van de leerbehoefte en -mogelijkheden van de student met de leer- en begeleidingsmogelijkheden op de stageplaats (de voorbereiding van studenten en leerbedrijven op de BOL-stage).
- > De begeleiding vanuit school van studenten tijdens de BOL-stage.
- > De aansluiting tussen het opleidings- en stageprogramma.
- > Het contact tussen school en leerbedrijf.

De gerealiseerde tevredenheid in 2017 laat een stijging zien ten opzichte van voorgaande jaren en voldoet op dit moment aan de beoogde tevredenheid 2017 zoals opgenomen in het Verbeterplan Beroepspraktijkvorming 2016 - 2018 van Drenthe College. De belangrijkste resultaten staan in onderstaande tabel.

BPV-kwaliteit

	<i>uitgangssituatie 2016</i>	<i>oordeel studenten 2017</i>	<i>oordeel bedrijven 2017</i>
<i>Omschrijving (bron)</i>			
Aansluiting (JOB 2016)	3,4	3,4	
Vorbereiding (KTO 2015)	6,8		7,3
Afstemming (KTO 2015)	6,7		7,4
Vorbereiding (JOB 2016)	3,4	3,6	
Begeleiding (KTO 2015)	6,8		7,3
Contact (KTO 2015)	6,9		7,5
Begeleiding (JOB 2016)	3,3	3,6	
Contact (JOB 2016)	3,1	3,3	

7. MEDEWERKERS DRENTHE COLLEGE

7.1 PERSONEEL IN RELATIE TOT DE STRATEGIE

Medewerkers bepalen het succes van de organisatie, dat geldt ook zeker voor een onderwijsinstelling. Of het nou gaat om meer kwaliteit, meer doelmatigheid of meer flexibiliteit; het zijn de medewerkers die met hun kennis, vaardigheden en inzet, doelstellingen realiseren en veranderingen doorvoeren. Centraal staat dan ook de uitdaging dat medewerkers kunnen werken aan de beste versie van zichzelf.

Professionalisering

Drenthe College hecht grote waarde aan scholing en ontwikkeling van medewerkers. Dit is onderwerp van gesprek in de cyclus van functioneren en beoordelen. Een deel van de scholing betreft individuele opleidingsvragen. Deze worden veelal bij een externe aanbieder gevolgd. Ook teams of afdelingen hebben voor opleidingsvragen in 2017 gebruik gemaakt van externe aanbieders. Daarnaast is voor medewerkers een divers scholingsaanbod aangeboden in de roostervrije weken.

Gezondheid

Drenthe College vindt een veilig en gezond werkklimaat voor haar medewerkers essentieel. Drenthe College wil hiervoor goede randvoorwaarden scheppen. De Arbeidsinspectie heeft in 2017 inspecties uitgevoerd met betrekking tot de preventie van psychosociale arbeidsbelasting. Op basis hiervan heeft de Inspectie een drietal verbeterpunten aangegeven. Dit zijn het opzetten van een alarmprocedure, het inregelen van incidentenregistratie en het opstellen van een protocol agressie en geweld. Deze verbeterpunten zijn opgepakt en worden in 2018 geïmplementeerd.

In 2018 zullen arbeidsomstandigheden de nodige aandacht krijgen, onder andere door het houden van risico-inventarisaties en -evaluaties en het herijken van bestaand beleid. Ook zal worden gekeken naar de rol van de preventiemedewerker binnen de instelling.

Professionalisering in het kader van specifieke onderwijskundige thema's

Naast meer facultatieve en individuele scholingen leidt Drenthe College intern ook op in lijn met de organisatiedoelstellingen.

LOB en Intake

Binnen Drenthe College zijn de Loopbaanoriëntatie en -begeleiding en de Intake belangrijke speerpunten. In 2017 hebben 36 loopbaanbegeleiders de training gevolgd, inmiddels uitgevoerd door een eigen trainersteam. De training bestaat uit drie scholingsdagen, een individuele begeleidingslijn en intervisie met een totale studiebelasting van zestig uur. Eind 2017 zijn nog eens 47 deelnemers gestart. Een aantal medewerkers heeft de interpretatietraining NOA Startmeter (instrument bij de intake van studenten) gevolgd. Voor de overige docenten die zijn betrokken bij de intake geldt, dat de vaardigheden worden bijgehouden.

Kwaliteit en audits

Drenthe College werkt volgens een kwaliteitssysteem. Groepen van managers, beleidsmedewerkers en docenten zijn geschoold om interne audits uit te kunnen voeren binnen de onderwijsinstelling. In 2016 heeft een aantal medewerkers een extra opleiding gevolgd, zodat zij kunnen deelnemen aan instellingsaudits bij andere mbo-instellingen.

Internationalisering

Vanaf 2017 zet Drenthe College meer vaart achter internationalisering. Dat betreft buitenlandse stages en uitwisselingsprogramma's voor studenten en docenten. Begin 2017 is een tweemanschap als projectleiding aangetreden. Op alle locaties van Drenthe College is daarnaast een coördinator aangesteld. Zes leden van het team Internationalisering hebben trainingen gevolgd op het gebied van internationalisering binnen het mbo, interculturele competenties en Engelse taalvaardigheid.

BPV en Check it

In het kader van het Verbeterplan Beroepspraktijkvorming 2016 - 2018 is door vijftien onderwijsteams gestart met het gebruik van een digitaal systeem om het stageproces te ondersteunen. In dit schooljaar zullen deze teams het gezamenlijk gekozen systeem (On Stage van Xebic) testen. In dat kader zijn in 2017 21 docenten geschoold.

Met ingang van schooljaar 2017 - 2018 biedt Drenthe College een nieuwe dienst aan al haar studenten: Check it. Check It is een online portaal waar studenten informatie kunnen vinden over allerlei onderwerpen waarmee ze tijdens hun studieloopbaan te maken kunnen krijgen. Check It is laagdrempelig en het stelt de student in staat om anoniem te chatten met de studentenadviseurs. In 2017 zijn 22 studentenadviseurs getraind om deze chatsessies te kunnen voeren.

Duurzame inzetbaarheid

Drenthe College heeft een relatief oud personeelsbestand, waarbij 42 procent van de medewerkers ouder is dan 55 jaar. Mede daarom is aandacht voor duurzame inzetbaarheid van groot belang. In 2017 is een begin gemaakt en zijn managers en een deel van de medewerkers bij wijze van 0-meting gevraagd naar hun mening over duurzame inzetbaarheid. Uit de scan komt naar voren dat maatwerk prevaleert boven one-size-fits-all oplossingen. Dit betekent een continu proces van afstemming tussen werkgever en werknemer waarbij de dialoog tussen leidinggevende en medewerker cruciaal is. In 2018 wordt duurzame inzetbaarheid één van de HR-thema's.

Lerarenregister

Vanaf 1 augustus 2017 is de Wet Beroep Leraar en Lerarenregister van kracht. Drenthe College heeft ter voorbereiding alle geregistreerde bevoegd- en bekwaamheden van docenten in het personeelsinformatiesysteem gecontroleerd en uitgewisseld met de Dienst Uitvoering Onderwijs. In 2018 staat de verdere uitrol van de wet op de agenda, waaronder het informeren en voorlichten van docenten.

Beleid bevoegd en bekwaamheidsvereisten

Drenthe College wil bekwame docenten voor de klas die beschikken over een passende lesbevoegdheid. Eind 2016 is beleid opgesteld over de benoembaarheidsvereisten en de kwaliteitseisen die Drenthe College stelt aan docenten. Daarbij is ook het proces indiensttreding van zij-instromers aangepast, waarbij nieuwe docenten worden gefaciliteerd om te kunnen voldoen aan de juiste kwalificaties. In 2017 is uitvoering gegeven aan dit nieuwe beleid.

CAO

De overeengekomen periode van de CAO liep tot 1 oktober 2017. Aangezien de sociale partners de CAO niet hebben opgezegd, is de looptijd automatisch verlengd tot 1 oktober 2018.

Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

Deze verantwoording is opgenomen in paragraaf 9.9 (A.1.8 Wet Normering Topinkomens) van dit jaarverslag.

7.2 KENGETALLEN PERSONEEL

Er is sprake van een stijging in aantallen fte's. Dit is voor het overgrote deel een stijging in onderwijzend personeel. In de flexibele schil heeft een verschuiving plaatsgevonden in de aard van de tijdelijke contracten ten opzichte van vorig jaar.

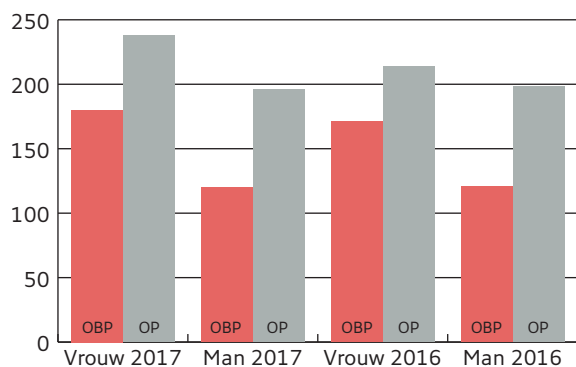
Het aantal medewerkers met een tijdelijk contract bij Drenthe College is fors gestegen en de externe inhuur is gedaald. Dit komt door de uitvoering van het in 2016 opgestelde aanstellingsbeleid. Dit beleid heeft als doel nieuwe medewerkers aan Drenthe College te binden.

Er zijn meer medewerkers met (tijdelijk) een grotere aanstellingsomvang dan in 2016. Dit is terug te zien in de cijfers: het aantal medewerkers is ten opzichte 2016 gedaald terwijl het aantal fte's is gestegen. In 2017 zijn niet meer voltijd medewerkers in dienst: de verhouding tussen voltijd en deeltijd is ten opzichte van 2016 ongewijzigd. Van de mannelijke medewerkers werkt ongeveer twee derde fulltime. Bij vrouwelijke medewerkers is dit minder dan een vijfde.

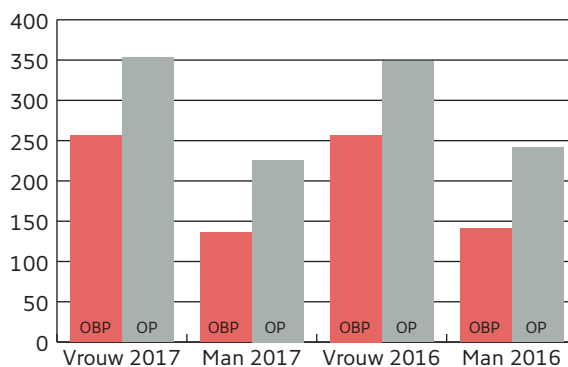
Drenthe College heeft nog steeds een relatief oud personeelsbestand, waarbij circa veertig procent van de medewerkers ouder is dan vijfenvijftig jaar. In 2017 is een verdere stijging gerealiseerd in de personeelscategorie van vijftientig- tot vijfendertigjarigen. Hiermee bereidt Drenthe College zich voor op de verwachte uitstroom door pensionering.

De verhouding tussen BVE-docenten 1 en 2 is ongeveer gelijk gebleven aan 2016 (twee derde - een derde). Het aantal deelnemers aan de seniorenregeling is in 2017 eveneens vrijwel gelijk aan dat van 2016.

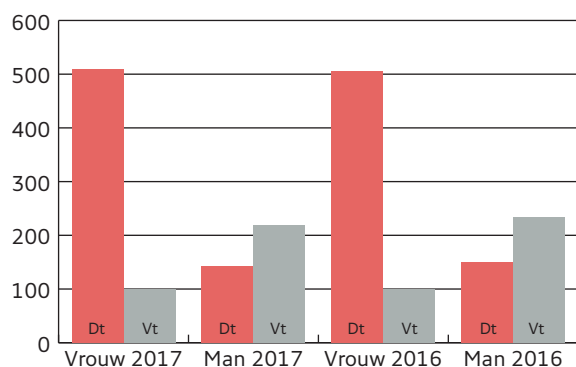
Aantal fte aanstelling OBP/OP man/vrouw

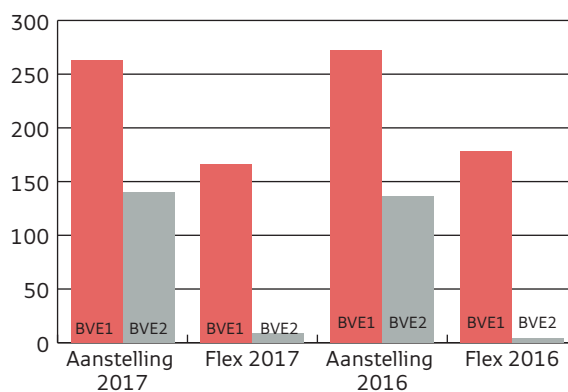
Aantal medewerkers OBP/OP man/vrouw

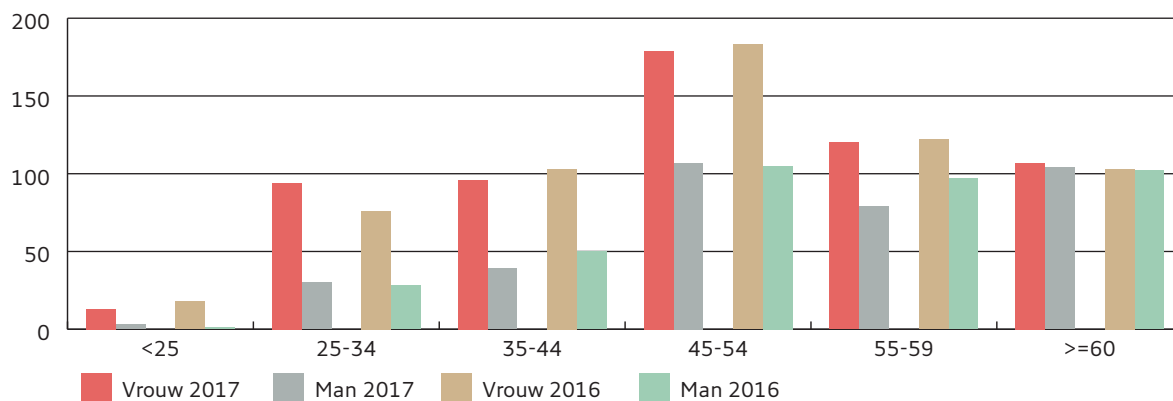
Aantal medewerkers naar geslacht en voltijd/deeltijd

Aantal medewerkers in functie BVE-docent 1 en 2

Aantal medewerkers leeftijdscategorie

<i>Deelname Seniorenregeling</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Aantal deelnemers Seniorenregeling	183	184
Gemiddeld aantal fte op jaarbasis deelname Seniorenregeling	22,4	23,5
Aantal fte's deelname Seniorenregeling 31-12	21,3	23,4

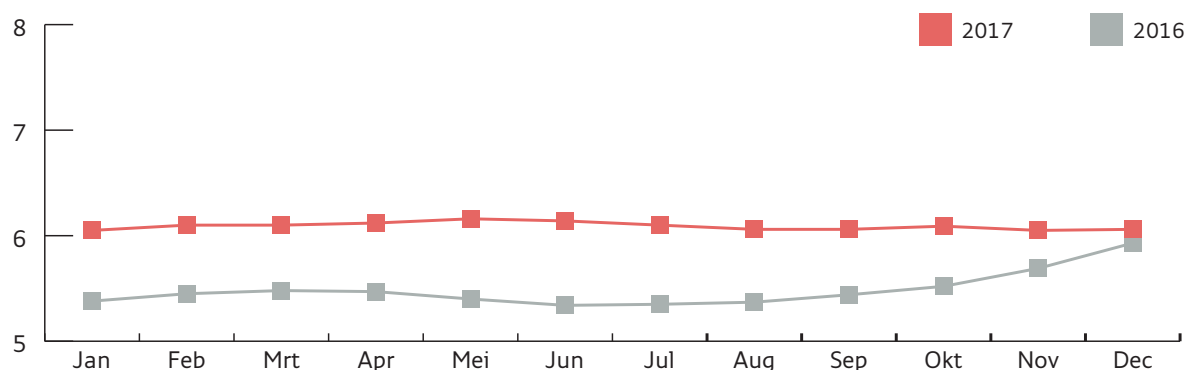
7.3 ZIEKTEVERZUIM

De gepresenteerde cijfers zijn conform de afspraken binnen de BVE-sector. Drenthe College hanteert als uitgangspunten ten aanzien van ziekteverzuim:

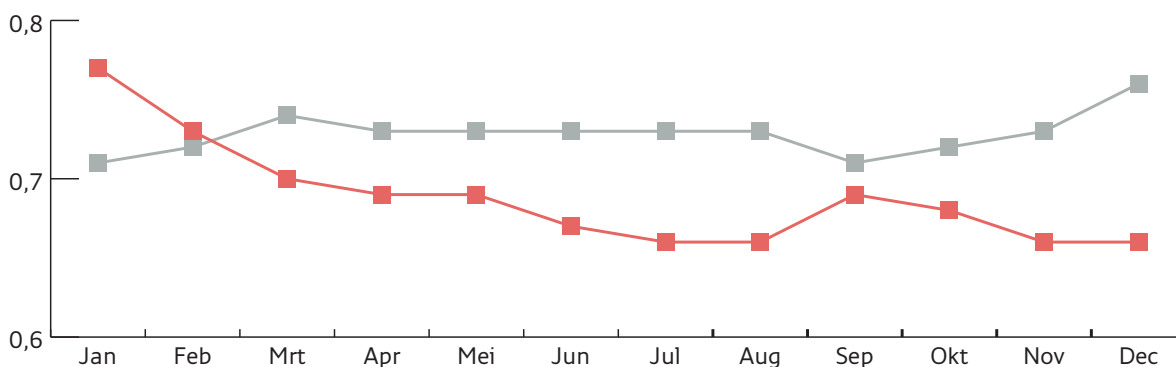
- > Het voortschrijdende netto verzuimpercentage is lager dan 4,5 procent.
- > De voortschrijdende verzuimfrequentie is lager dan 1,0.

Het voortschrijdend verzuimpercentage is in 2017 gemiddeld zes procent. Dit is boven de gewenste 4,5 procent en hoger dan in 2016. De verzuimfrequentie komt gemiddeld uit op 0,69; dit is een daling ten opzichte van 2016. In toenemende mate blijkt dat het verschuiven van de pensioengerechtigde leeftijd een zware wissel trekt op de inzet van personeelsleden in de laatste jaren voor hun pensioen. Het aantal ziekmeldingen neemt licht af, de duur van de ziekmelding neemt fors toe. Hierbij is veelal sprake van langdurige uitval om fysieke redenen.

Netto voortschrijdend verzuimpercentage

Voortschrijdende verzuimfrequentie

8. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF 2018-2020

In het kader van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) wordt in deze continuïteitsparagraaf drie jaren vooruitgekeken naar ontwikkelingen van beleid en organisatie en de financiële gevolgen hiervan voor zowel de exploitatie als vermogenspositie.

8.1 ONTWIKKELING DEELNEMERSAANTALLEN

Onderstaand zijn de ontwikkelingen opgenomen die de komende jaren van invloed zijn op het verwachte aantal deelnemers Drenthe College:

- > Demografische ontwikkeling in het verzorgingsgebied van Drenthe College laat tot en met 2019 een stabiel beeld zien van het aantal vijftien- tot twintigjarigen. Na 2020 zet een daling van deze populatie in. Naar verwachting is deze daling groter dan de landelijke trend.
- > Het aantal jongeren dat naar het vmbo gaat is afgelopen jaren gedaald. Dit zal hoogstwaarschijnlijk een negatief effect hebben op de instroom in het mbo.

Overige aannames

- > Het aandeel vijftien- tot twintigjarigen dat voor een opleiding bij Drenthe College kiest blijft gelijk.
- > De verhouding BOL-BBL groeit toe naar circa 76/24. Deze ratio is conjunctuurgevoelig. Het aantrekken van de economie leidt doorgaans tot een toename van het aantal BBL-ers.
- > Het aantal deelnemers twintigplus blijft in de komende jaren stabiel.

Ontwikkeling deelnemersaantallen Drenthe College

Kengetallen ontwikkeling deelnemers

<i>Peildatum 1-10-</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
BOL	6.109	6.096	6.098	5.965
BBL	1.848	1.927	1.934	1.914
<i>Totaal</i>	<i>7.957</i>	<i>8.023</i>	<i>8.032</i>	<i>7.879</i>
Tijddeelnemers	6.848	6.867	6.872	6.730
% BOL	77%	76%	76%	76%
% BBL	23%	24%	24%	24%

Op basis van de actuele deelnemersaantallen per 1 oktober 2017 is zichtbaar dat het werkelijke aantal BOL-deelnemers 183 lager uitvalt en het aantal BBL-deelnemers 91 hoger. Het totale deelnemersaantal komt daarmee uit op 7.865 deelnemers in plaats van 7.957 uit bovenstaande tabel.

Op de lange termijn is een daling van deelnemers duidelijk zichtbaar. De daling van het aantal BOL-deelnemers zet door, waarbij de totale daling even wordt omgebogen in een kleine groei door de ontwikkeling van het aantal BBL-deelnemers. Ten opzichte van de verwachte piek in 2019 van 8.032 deelnemers wordt vanaf 2020 een daling verwacht.

8.2 PERSONEEL

De exploitatielasten van Drenthe College bestaan voor het grootste deel (gemiddeld 75 procent) uit personele lasten. De veranderingen in de omgeving zoals hierboven geschetst, vragen om wendbaarheid ten aanzien van het personeel.

De leeftijdsopbouw van het huidig personeelsbestand is zodanig dat 41,1 procent van het personeel zich in de leeftijdscategorie van vijfenvijftig jaar en ouder bevindt, de gemiddelde leeftijd is vijftig jaar. Op basis van leeftijd is de verwachting dat tien fte in 2018 met pensioen gaat en 22 fte in 2019. De ervaring leert dat jaarlijks dertien fte via natuurlijk verloop (om andere redenen) Drenthe College verlaat.

Er is beleid ingezet om de flexibele formatie binnen Drenthe College op een minimaal niveau van vijftien procent te brengen. Ultimo 2017 bedraagt de flexibele schil 24 procent. Vanaf 2016 is daarom besloten meer docenten een vast dienstverband aan te bieden om richting de beoogde vijftien procent te komen.

<i>Kengetallen personeel</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
<i>Ontwikkeling personele bezetting DC</i>				
Management / directie	31,6	31,6	31,6	31,6
Onderwijzend personeel	472,4	479,2	457,6	454,1
Overige medewerkers	195,6	195,6	195,6	195,6
<i>Personele bezetting (aantal fte)</i>	<i>699,6</i>	<i>706,4</i>	<i>684,8</i>	<i>681,3</i>

De aantallen in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de verwachte gemiddelde inzet in de komende jaren. Naar verwachting zal de totale formatie-omvang de komende jaren gaan dalen als gevolg van de teruglopende deelnemersaantallen. Voor 2019 betekent dit de grootste daling, wat zich vertaalt in een reductie van 21,6 fte ten opzichte van 2018.

De verwachte uitstroom op basis van pensionering de komende jaren kan worden aangewend om de verwachte krimp vanaf 2020, als gevolg van demografische ontwikkelingen, op te vangen.

8.3 MEERJARENBEGROTING 2017 – 2020

Meerjarenbegroting Drenthe College (x € 1.000)

<i>Baten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Rijksbijdrage OC&W	64.639	64.681	63.378	63.433
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.092	919	869	819
College-, cursus- en/of examengelden	1.699	1.351	1.351	1.340
Baten werk in opdracht van derden	4.085	4.042	3.792	3.542
Overige baten	1.631	696	696	696
<i>Totaal baten</i>	<i>73.146</i>	<i>71.688</i>	<i>70.087</i>	<i>69.830</i>
<i>Lasten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Personeelslasten	55.843	54.788	53.115	52.857
Afschrijvingen	3.735	3.674	3.953	4.059
Huisvestingslasten	5.189	5.012	4.812	4.736
Overige lasten	7.503	7.727	7.718	7.689
<i>Totaal lasten</i>	<i>72.270</i>	<i>71.200</i>	<i>69.598</i>	<i>69.341</i>
<i>Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering</i>	<i>875</i>	<i>488</i>	<i>489</i>	<i>489</i>
<i>Saldo financiële bedrijfsvoering</i>	<i>-165</i>	<i>-88</i>	<i>-89</i>	<i>-89</i>
<i>Totaal resultaat</i>	<i>710</i>	<i>400</i>	<i>400</i>	<i>400</i>

De totale inkomsten van Drenthe College dalen in de periode van 2017 -2020 met € 3,3 miljoen, van € 73,1 miljoen in 2017 naar € 69,8 miljoen in 2020.

De rijksbijdrage daalt van € 64,6 miljoen in 2017 tot € 63,4 miljoen in 2020.

Deze daling wordt veroorzaakt door:

- > daling marktaandeel Drenthe College
- > kortingen op het macrobudget voor het mbo
- > vervallen van de overgangsbekostiging Focus op Vakmanschap
- > daling kwaliteitsafspraken vast deel en excellentiegelden

De totale inkomsten van Drenthe College bestaan voor 90 procent uit rijksbijdragen.

In 2018 worden via 'teams aan zet' significante middelen vrijgemaakt, mede om invulling te geven aan de kwaliteitsafspraken.

Naar verwachting nemen de overige overheidsbijdragen af van € 1,0 miljoen in 2017 naar € 0,8 miljoen in 2020. Deze daling wordt veroorzaakt door afname van de gemeentelijke bijdragen (WEB-middelen) als gevolg van verdere invoering van de vrije marktwerking. In lijn met de daling van de verwachte deelnemersaantallen, nemen de deelnemersbijdragen af van € 1,7 miljoen in 2017 naar € 1,3 miljoen in 2020.

De baten werk in opdracht van derden laat de komende jaren een daling zien, van € 4,1 miljoen in 2017 naar € 3,5 miljoen in 2020, in verband met verwachte afname van het aantal inburgeraars.

Aan overige baten wordt jaarlijks plusminus € 0,7 miljoen ontvangen.

De lasten ontwikkelen zich in totaliteit in lijn met de verwachte omzet.

Jaarlijks wordt gestuurd op een positief exploitatieresultaat van € 0,4 miljoen.

Personele lasten

- > Jaarlijks wordt circa 75 procent van de geraamde inkomsten uitgegeven aan personeel
- > De loonkosten zijn gebaseerd op de in paragraaf 8.2 geschetste formatie-ontwikkeling
- > De verhouding vast versus tijdelijk (inleen) ontwikkelt zich in de komende jaren naar 85 procent vast en 15 procent tijdelijk (inleen).
- > Personele lasten die niet afhankelijk zijn van het aantal medewerkers laten de komende jaren een daling zien van 3,2 miljoen in 2018 naar 3,1 miljoen in 2020.
- > De overige personele kosten fluctueren mee met de verwachte formatieomvang.
- > Er is geen indexering voor loonontwikkeling toegepast.

Afschrijvingslasten

- > De afschrijvingslasten voor 2018 tot en met 2021 zijn berekend op basis van de staat van activa per ultimo 2017.
- > Hieraan zijn de afschrijvingslasten behorend bij een jaarlijks investeringsniveau van € 3,3 miljoen (0,7 miljoen ICT + 2,6 miljoen onderhoud en inventaris) toegevoegd.

Huisvestinglasten

In de meerjarenbegroting is, gezien de redelijk stabiele deelnemers- en omzetontwikkeling tot 2020, niet voorzien in mutaties van de te gebruiken panden.

Voor de panden Emmalaan Emmen (Kappersopleiding en schoonheidsspecialistes), Vledderstraat te Meppel (opleidingen DC-Start), De Meenthe Steenwijk (opleidingen DC Start), Stadionplein Emmen (opleidingen DC Start en Bestuursbureau) en Atlantis Emmen (bouwopleidingen) zullen in de komende jaren beslissingen moeten worden genomen over het al of niet continueren van de bestaande huursituaties.

Het pand aan de Flintstraat in Emmen is niet meer in gebruik. Er is in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden met de verkoop van dit pand.

Overige lasten

De overige lasten bestaan uit:

- > ●leermiddelen
- > ●administratie- en beheerlasten
- > ●overige materiële lasten

Een deel van deze lasten is niet afhankelijk van het aantal deelnemers en kunnen worden beschouwd als vaste lasten. Daar waar van toepassing fluctueren de lasten mee met de voorziene ontwikkeling van het aantal deelnemers. Over posten als advieskosten en projecten zal jaarlijks moeten worden besloten.

8.4 MEERJARENBALANS 2017 – 2020 (X € 1.000)

Meerjarenbalans 2017-2020 (x € 1.000)

<i>Activa</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Immateriële vaste activa	33	33	33	33
Materiële vaste activa	31.767	32.033	31.215	30.197
Financiële vaste activa	-	-	-	-
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>31.800</i>	<i>32.066</i>	<i>31.249</i>	<i>30.230</i>
Voorraden	-	-	-	-
Vorderingen	2.928	3.584	3.504	3.491
Effecten	-	-	-	-
Liquide middelen	9.189	6.766	7.361	8.325
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>12.117</i>	<i>10.351</i>	<i>10.866</i>	<i>11.817</i>
<i>Totaal activa</i>	<i>43.917</i>	<i>42.417</i>	<i>42.114</i>	<i>42.047</i>
<i>Passiva</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Algemene Reserve	22.680	23.390	23.790	24.190
Bestemmingsreserves	-	-	-	-
Overige reserves / fondsen	-	-	-	-
Exploitatiesaldo	710	400	400	400
<i>Totaal Eigen Vermogen</i>	<i>23.390</i>	<i>23.790</i>	<i>24.190</i>	<i>24.590</i>
Voorzieningen	2.761	2.761	2.761	2.761
Langlopende schulden	3.742	3.320	2.898	2.476
Kortlopende schulden	14.024	12.545	12.265	12.220
<i>Totaal passiva</i>	<i>43.917</i>	<i>42.417</i>	<i>42.114</i>	<i>42.047</i>

Hierboven is de balans weergegeven behorend bij de meerjarenbegroting 2017-2020. Aan het eigen vermogen wordt het jaarlijkse exploitatiesaldo toegevoegd. Bij de vaste activa is rekening gehouden met een investeringsniveau van € 3,3 miljoen per jaar en een eenmalige extra investering in ICT in 2018 van € 1 miljoen. Langlopende schulden nemen conform het aflossingsschema af. In de meerjarenbegroting is geen rekening gehouden met het resultaat op verkoop van panden.

<i>Financiële kengetallen</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Resultaat bedrijfsvoering (* € 1.000)	710	400	400	400
Totale baten (* € 1.000)	73.146	71.688	70.087	69.830
Rentabiliteit	1,0%	0,6%	0,6%	0,6%
Omzet private activiteiten als% totale omzet	5,6%	5,6%	5,4%	5,1%
Solvabiliteit (eigen vermogen in % van balanstotaal)	53,3%	56,1%	57,4%	58,5%
Liquiditeit (verhouding vlottende activa t.o.v. kortlopende schulden)	0,9	0,8	0,9	1,0

Op de middellange termijn, tot en met 2020, laten alle kengetallen een gezond beeld zien. De solvabiliteit neem toe van 53,3 procent in 2017 naar 58,5 procent in 2020, met als norm 30 procent. De liquiditeit neemt tevens toe van 0,9 in 2017 naar 1,0 in 2020. De norm voor de liquiditeit is 0,5 of hoger.

Er is geen reden om nieuwe leningen aan te trekken. Het beleid is erop gericht de organisatie en middelen zo in te richten dat de verwachte daling van studenten vanaf 2020 voor Drenthe College geen problemen geeft voor de continuïteit. Vooralsnog lijkt daaraan voldaan te kunnen worden. Aangezien ook politiek bestuurlijke ontwikkelingen grillig kunnen zijn en arbeidsmarkt en onderwijs slecht te voorspellen zijn, is en blijft nauwkeurige monitoring noodzakelijk.

8.5 INTERN RISICOBEBEERSINGS- CONTROLESYSTEEM

Om te waarborgen dat de doelstellingen van Drenthe College effectief en efficiënt worden gerealiseerd in een steeds meer dynamische en complexe omgeving met toenemende risico's, zijn sturing, verantwoording en toezicht belangrijk.

Als leidraad voor goed bestuur hanteert Drenthe College de Governancecode BVE. Op 1 augustus 2014 is de Branchecode goed bestuur in het mbo in werking getreden. Drenthe College voldoet aan de negentien geformuleerde lidmaatschapseisen zoals verwoord in hoofdstuk 3 van de Branchecode goed bestuur in de BVE-sector.

Risico- en prestatie management vormen belangrijke bouwstenen van goed bestuur. Bij prestatie sturing gaat het om het formuleren van concrete doelen, het monitoren van behaalde prestaties en waar nodig bijsturen. Drenthe College stuurt op basis van het Strategisch plan 2015-2018. Er wordt vervolgens per jaar een jaarplan gemaakt met de prioriteiten voor dat jaar. Als input voor het jaarplan worden onder meer resultaten van enquêtes onder studenten, bedrijven, instellingen en gemeenten en medewerkers en inschatting van actuele relevante ontwikkelingen voor de instelling gebruikt. Het DC-brede jaarplan wordt vastgesteld in het CMT en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Vervolgens werkt het DC-brede jaarplan door in de jaarplannen van regio's en opleidingsteams en in de jaarplannen van de diensten. Tweemaal per jaar rapporteert het College van Bestuur aan de Raad van Toezicht over de voortgang, in aanvulling op de financiële kwartaal- rapportages. Bron voor die rapportages zijn de resultaat- en beheergesprekken die het College van Bestuur voert met de leden van het CMT.

De leden van het CMT voeren dezelfde type gesprekken met hun managers. Onderdeel van deze gesprekken is de door de afdeling Finance & Control, voor elke organisatorische eenheid, opgestelde resultatenmonitor die onder meer informatie bevat over: financiën, studentenaantallen, bekostigingsdossiers, aantallen voortijdig schoolverlaters, gebruik onderwijsondersteunend systeem Magister, het aantal gevoerde functionerings- en beoordelingsgesprekken en rendementen.

Verder uitgangspunt van de cyclus van functioneren en beoordelen is dat met iedere manager en medewerker functionerings- en beoordelingsgesprekken worden gevoerd. Onderdeel van de functioneringsgesprekken zijn de resultaatafspraken. Die resultaatafspraken hebben een relatie met het voldoen aan Drenthe College kaders (ook financieel) en het realiseren van de prioriteiten. Op deze wijze realiseert Drenthe College het in control zijn.

Jaarlijks worden de risico's geïnventariseerd die het behalen van de doelstellingen kunnen bedreigen. Deze risico's worden beoordeeld, beheerst en bewaakt als onderdeel van de planning- en controlcyclus. Het gaat daarbij om een verantwoordelijkheid van alle managers samen, ondersteund door staf en diensten.

In het najaar van 2017 is een traject gestart met een extern bureau om risicomanagement bij Drenthe College te vernieuwen. Er heeft een brede inventarisatie plaatsgevonden om de risico's te duiden. Vervolgens is in kaart gebracht een inschatting van de kans op het voordoen van het risico en de impact daarvan. De hieruit voortkomende beheersmaatregelen en benodigde acties worden besproken met de betrokken managers. De borging vindt plaats door het een structureel onderdeel te laten uitmaken van de planning – en controlcyclus. In het jaarverslag 2018 zal hiervan uitgebreid verslag worden gedaan.

8.6 RISICOPARAGRAAF

De grootste financiële risico's zijn:

Ontwikkeling deelnemersaantallen

Voor de meerjarenbegroting is de ontwikkeling van de deelnemersaantallen een belangrijk issue. De rijksbijdrage is hiervan afhankelijk. Deelnemersaantallen zijn ook bepalend voor de in te zetten onderwijsformatie en ondersteuning en de huisvestingsbehoefte.

De aannames ten aanzien van de ontwikkeling van het totaal aantal deelnemers zijn afgeleid van de demografische prognoses van het CBS. De MBO Raad heeft een inschatting gemaakt van de verhouding tussen BOL- en BBL-deelnemers. Hierop zijn deze aannames gebaseerd. Dit blijft echter een lastige inschatting omdat deze samenhangt met overheidsbeleid en de economische situatie. Jaarlijks wordt de deelnemersontwikkeling geactualiseerd op basis van de meest recente bevolkingsgegevens gecombineerd met de aanname van het aantal deelnemers dat zal kiezen voor Drenthe College.

De verwachting is dat het aantal deelnemers vanaf 2020 sterk zal dalen. In het personeels- en huisvestingsbeleid wordt hier rekening mee gehouden. Dit betekent voldoende flexibiliteit inbouwen, waarbij een balans moet worden gezocht tussen stabiliteit en continuïteit met voor de langere termijn een krimpsituatie.

Ontwikkeling rijksbijdrage

De ontwikkeling van de te ontvangen rijksbijdrage voor de komende jaren is eveneens onzeker. Uitgaande van het regeerakkoord en de voorlopige begroting van het ministerie OC&W is de verwachting dat er wijzigingen zullen optreden in de bekostiging van het beroepsonderwijs vanaf 2019. De belangrijkste verwachte wijzigingen zijn de budget neutrale afschaffing van het cascade-model en de overheveling van de bekostiging voor AOC's van het ministerie van Economische Zaken naar het ministerie OCW. Op dit moment is het nog onzeker of de wijzigingen gepaard zullen gaan met een overgangsmaatregel. Vermoedelijk zullen deze maatregelen gaan leiden tot herverdelingseffecten.

De rijksbijdrage voor Drenthe College hangt af van de hoogte van het macrobudget voor het mbo en het relatieve aandeel van Drenthe College hierin. Beide onderdelen laten zich lastig voorspellen. Het macrobudget voor het mbo is afhankelijk van overheidsbeleid, waarbij er maatregelen worden verwacht op het gebied van het terugdraaien van taakstellingen en het verhogen van de doelmatigheid. Voor het relatieve aandeel zijn naast het aantal deelnemers van Drenthe College ook de landelijke ontwikkelingen van het aantal deelnemers van belang.

De termijn waarop de rijksbijdrage helder wordt vormt ook een risico. De laatste jaren wordt pas ver in het jaar duidelijk welke bedragen nog ontvangen gaan worden, waardoor geen optimaal beleid gevoerd kan worden.

Marktwerking Educatie

Er is rekening gehouden met de afname van WEB-gelden als gevolg van vrije marktwerking. Gemeenten zijn niet meer verplicht educatietrajecten bij Drenthe College onder te brengen. Het effect van de introductie van vrije marktwerking is moeilijk in te schatten. De geraamde omzet blijft onzeker. Ook hier is flexibiliteit in personeelsomvang en huisvesting belangrijk.

Kwaliteitsafspraken

Vanaf 2015 worden middelen toegekend onder de noemer "kwaliteitsafspraken", onderverdeeld naar een vast en een variabel deel. Het variabele deel bestaat uit VSV, Studiewaarde en BPV. Deze middelen worden verstrekt wanneer voldaan wordt aan de gestelde criteria. Deze huidige regeling kwaliteitsafspraken loopt tot en met 2018. Er wordt een nieuwe regeling voorbereid, die naar verwachting ingaat per 2019. De hoogte van de beschikbare middelen wordt gegarandeerd voor de komende vier jaar (op het niveau van 2018).

In de nieuwe regeling stelt de instelling, in samenspraak met stakeholders in de regio, een kwaliteitsplan op voor een periode van vier jaar. Indien dit kwaliteitsplan als goed wordt beoordeeld, is de instelling voor de looptijd van het plan verzekerd van de middelen. Tussentijds vindt eenmalig een review plaats. Anders dan nu het geval is zal toekenning/uitbetaling niet meer jaarlijks achteraf plaatsvinden. Het macrobudget voor het resultaatsafhankelijke deel van de kwaliteitsafspraken bedraagt circa € 200 miljoen.

Personele kosten

Toekomstige loon- en prijsaanpassingen zijn niet in verwerkt in de meerjarenbegroting. Ook de aanpassing, compensatie via de rijksbijdrage is niet opgenomen in de cijfers. De ervaring leert dat meestal een klein deel voor rekening van de instelling komt. Hiervoor heeft Drenthe College een reële post opgenomen in de begroting. Er is extra aandacht voor het hoge verzuimpercentage. Uit analyses blijkt dat het relatief ouder personeelsbestand hierin een belangrijke factor is. De flexibele schil wordt nauwlettend gevolgd, om voldoende wendbaar te zijn wanneer de krimp van deelnemers zich daadwerkelijk inzet.

Huisvestingskosten

Voor de komende vier jaar wordt er geen onderbezetting in de huisvestingssituatie verwacht. Drenthe College heeft in elke regio voldoende huurpanden om terug te kunnen in vierkante meters. Hierbij zullen wel de huurcontracten, doorgaans met een looptijd van tien jaar, in acht genomen moeten worden. Momenteel staat de locatie Flintstraat in Emmen in de verkoop, deze zal in 2018 worden verkocht. De inschatting is dat de verkoop meer dan de boekwaarde van de terreinen opbrengt.

De waardering van de panden geschiedt tegen historische uitgaveprijs minus afschrijvingen. De te koop staande panden zijn afgeschreven tot terreinwaarde. Hierop loopt Drenthe College geen financieel risico. Door aardbevingen in het Noorden zal nadrukkelijk de stand van de huisvestingsportefeuille (waardering en onderhoudssituaties) in de gaten worden gehouden.

8.7 RAAD VAN TOEZICHT

In 2017 heeft de Auditcommissie de Jaarrekening 2016, de Managementletter 2017 en de Begroting 2018 kritisch en gedetailleerd besproken ter voorbereiding van bespreking in de Raad van Toezicht en het gesprek met de accountant. Verder heeft de commissie zich onder andere gericht op de werking van interne risicobeheersing- en controlesystemen en naleving van aanbevelingen van de externe accountant. De commissie Onderwijskwaliteit verdiept zich in de wijze waarop Drenthe College de kwaliteit van het onderwijs bewaakt en ontwikkelt. De commissie bespreekt resultaten van enquêtes, audits en de rapporten van de Inspectie van het onderwijs. Op basis van deze stukken doet de commissie ook suggesties voor verbetering.

9. JAARREKENING 2017

9.1 JAARREKENING

A.1.1. Balans per 31 december 2017

(Inclusief resultaatverwerking)

	31 december 2017 (in €)	31 december 2016 (in €)
1 Activa		
Vaste activa		
1.1 Immateriële vaste activa	32.952	13.118
1.2 Materiële vaste activa	31.766.582	33.106.022
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>31.799.534</i>	<i>33.119.140</i>
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	2.928.738	3.404.110
1.7 Liquide middelen	9.188.754	7.678.045
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>12.117.491</i>	<i>11.082.155</i>
<i>Totaal activa</i>	<i>43.917.025</i>	<i>44.201.295</i>
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	23.390.212	22.680.201
2.2 Voorzieningen	2.760.767	2.066.468
2.3 Langlopende schulden	3.742.440	5.753.825
2.4 Kortlopende schulden	14.023.607	13.700.800
<i>Totaal passiva</i>	<i>43.917.025</i>	<i>44.201.295</i>

A.1.2. Staat van baten en lasten 2017

	<i>Bedragen (in €)</i>	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>Realisatie 2016</i>
3	<i>Baten</i>			
3.1	Rijksbijdragen	64.639.210	63.845.400	62.623.295
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.092.339	1.004.900	992.092
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	1.698.788	1.410.400	1.406.703
3.4	Baten werk in opdracht van derden	4.084.502	3.728.000	3.389.799
3.5	Overige baten	1.630.731	824.100	1.860.199
	<i>Totaal baten</i>	<i>73.145.571</i>	<i>70.812.800</i>	<i>70.272.087</i>
4	<i>Lasten</i>			
4.1	Personele lasten	55.842.669	53.934.800	52.377.674
4.2	Afschrijvingen	3.735.202	3.726.200	4.069.327
4.3	Huisvestingslasten	5.189.148	4.973.000	5.215.983
4.4	Overige materiële lasten	7.503.469	7.622.700	7.737.287
	<i>Totaal lasten</i>	<i>72.270.488</i>	<i>70.256.700</i>	<i>69.400.271</i>
	<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>875.083</i>	<i>556.100</i>	<i>871.816</i>
5	<i>Financiële baten en lasten</i>	<i>-165.073</i>	<i>-156.100</i>	<i>-225.979</i>
	<i>Totaal resultaat</i>	<i>710.010</i>	<i>400.000</i>	<i>645.838</i>

A.1.3. Kasstroomoverzicht 2017

	<i>Kasstroomoverzicht 2017 (x € 1.000)</i>	<i>2017 in €</i>	<i>2016 in €</i>
Kasstroom uit operationele activiteiten			
	Saldo van baten en lasten	875	872
Aanpassingen voor:			
4.2	Afschrijvingen	3.737	4.069
	Mutaties voorzieningen	694	501
Veranderingen in vlottende middelen:			
1.5	Vorderingen*	475	286
2.4	Schulden*/**	-858	-3.580
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	4.923	2.148
5.1	Ontvangen interest*	1	5
5.5	Betaalde interest*	-154	-220
		-153	-215
	<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<i>4.770</i>	<i>1.933</i>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
1.1	Investeringen immateriële vaste activa	-29	0
1.2	Investeringen materiële vaste activa**	-1.943	-3.487
	Desinvesteringen in immateriële vaste activa	0	0
	Desinvesteringen in materiële vaste activa**	724	720
		-1.248	-2.767
	<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<i>-1.248</i>	<i>-2.767</i>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
2.3	Nieuw opgenomen leningen	0	0
2.3	Aflossing langlopende schulden	-2.011	-585
		-2.011	-585
	<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<i>-2.011</i>	<i>-585</i>
<i>1.7</i>	<i>Mutatie liquide middelen</i>	<i>1.511</i>	<i>-1.419</i>

* inclusief overlopende rentebaten en lasten

** inclusief boekwinst activa en investeringen betaald in 2018

9.2 INLEIDING

Voor u ligt de jaarrekening van Stichting ROC Drenthe College (hierna: 'Drenthe College') van het jaar 2017. De jaarrekening is de financiële aanvulling op het jaarverslag. Het jaarverslag schetst een zo volledig mogelijk beeld van de gang van zaken gedurende het verslagjaar en beschrijft alle daarop van invloed zijnde interne en externe ontwikkelingen.

De jaarrekening geeft inzicht in de waarderingsgrondslagen, de presentatie van- en toelichting op de balans en de staat van baten en lasten, waarbij een vergelijking met voorgaand jaar en de begroting wordt gegeven en het kasstroomoverzicht. Verder wordt in de jaarrekening ingegaan op niet uit de balans blijken verplichtingen en overige informatie zoals de gegevens over de rechtspersoon en een toelichting op de aanwezige voorzieningen en reserves met bijhorende voorstellen tot de verdeling van het resultaat.

Het positieve resultaat van het boekjaar 2017 wordt voornamelijk gevormd door extra rijksbijdragen, overige baten en baten in het kader van werk voor derden. Hiermee gepaard gaan extra personele lasten en huisvestingslasten maar op overige materiële lasten zien we een onderschrijding. Het totale bedrijfsresultaat voor Drenthe College komt daarmee op € 0,7 miljoen.

In paragraaf 9.5 is een nadere analyse van het resultaat van Drenthe College opgenomen.

Activiteiten

Drenthe College vervult de functie van regionaal opleidings centrum dat middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneneducatie verzorgt in de provincie Drenthe (bron: statuten).

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

9.3 FINANCIËLE SITUATIE OP BALANSDATUM

Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Het jaarresultaat over het kalenderjaar 2017 bedraagt € 0,7 miljoen en valt hiermee hoger uit dan voor 2017 was begroot. De oorzaken die ten grondslag hebben gelegen aan dit resultaat hebben deels een incidenteel karakter, onder andere betreft dit een extra dotatie aan de personele voorziening. Daarnaast is een deel van de kwaliteitsmiddelen niet uitgegeven in 2017. Deze kwaliteitsmiddelen zullen worden besteed in 2018. In paragraaf 9.5 is een analyse opgenomen van de gerealiseerde cijfers 2017 ten opzichte van de begroting 2017. De vergelijking van de gerealiseerde cijfers 2017 ten opzichte van de gerealiseerde cijfers 2016 is opgenomen in paragraaf 9.8.2.

Vanuit de begroting 2017 zijn budgetten aan sectoren en diensten toegekend en per maand is informatie verstrekt over de uitputting van deze budgetten. De financiële voortgang en de voortgang in de te behalen resultaten is in de loop van het jaar aan de orde geweest in resultaat gesprekken en beheers gesprekken die het College van Bestuur voert met de managers van sectoren en ondersteunende diensten.

Eigen Vermogen

Het totaal aan eigen vermogen van het Drenthe College ultimo 2017 bedraagt € 23,4 miljoen. De solvabiliteitsratio (ratio I: eigen vermogen / balanstotaal) in 2017 is 53,3% (2016: 51.3%).

Het Ministerie van OCW hanteert voor de solvabiliteit een andere ratio, namelijk eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal. Deze solvabiliteitsratio bedraagt voor het Drenthe College in 2017 59,5% (2016: 56%). De signaleringsgrens voor het Ministerie van OCW op basis van deze ratio is 30%. Bij een lagere ratio komt de instelling onder verscherpt toezicht te staan.

Overige kengetallen zijn opgenomen in paragraaf 9.6.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Deze wet is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden en kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De topfunctionarissen van Drenthe College ontvangen een beloning die voldoet aan de kaders die de WNT stelt.

Treasury

Drenthe College voldoet aan de OCW-regeling “beleggen, lenen en derivaten 2016”. Deze regeling verplicht, in artikel 3, tot het vastleggen op hoofdlijnen van de administratieve organisatie/interne controle van de treasury-functie. Drenthe College heeft genoemde zaken vastgelegd in een treasury statuut. Met behulp van een periodieke liquiditeitsprognose worden de inkomsten en uitgaven zo goed mogelijk op elkaar af gestemd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen geldstromen op de korte termijn (< 1 jaar) en geldstromen op de langere termijn (>1 jaar).

Investeringsbeleid

De investeringen in gebouwen zijn gedaan op basis van het (meerjaren) huisvestingsbeleidsplan. De overige investeringen in ICT en onderwijsleermiddelen (machines e.d.) worden gedaan op basis van een goedgekeurd investeringsplan.

Interne risicobeheersing- en controlesystemen

De afdeling Planning & Control bewaakt systematisch de naleving van de AO/IC ten einde een rechtmatige en doelmatige besteding van publieke middelen te borgen. Hiernaast voert zij systematisch interne controles uit op de voor bekostiging kritische aspecten van de onderwijsbedrijfsvoering (deelnemersdossiers op orde, diplomataellingen, enz.).

9.4 FINANCIËLE BESCHOUWING

Algemeen

Bekostiging beroepsonderwijs

Als gevolg van maatregelen zoals het verkorten en intensiveren van mbo-opleidingen is de bekostigings-systematiek in het mbo gewijzigd. Deze systematiek is ingevoerd per 1 januari 2015. In de bekostiging van het mbo wordt gewerkt met een landelijk macrobudget dat verdeeld wordt over de instellingen op basis van factoren als het aantal studenten en het aantal diploma's. In een verdeelmodel worden daarnaast de volgende criteria toegepast:

- > Splitsing van het macrobudget in een apart deel voor entreeopleidingen en een deel voor de overige opleidingen;
- > Wegingsfactor voor de verblijfsjaren van een student in het mbo, de zogenaamde cascade;
- > Correctie op de diplomabekostiging voor eerder behaalde diploma's

Entree

Voor de entreeopleidingen wordt een apart budget verdeeld over de instellingen. Het landelijk budget wordt verdeeld over de instellingen naar rato van het aantal deelnemers. Bij entree vindt geen bekostiging plaats per behaald diploma. Binnen de Rijksbijdrage van een instelling is het bedrag voor de entreeopleiding apart inzichtelijk maar niet geoormerkt.

Cascade

In het cascademodel is het niveau van bekostiging in het eerste verblijfsjaar van een student het hoogst en dit neemt af naarmate het aantal verblijfsjaren van de student toeneemt. Dit moet scholen prikkelen het onderwijs in het eerste jaar te intensiveren, conform VO, en de studie als geheel compacter te maken. In het eerste jaar geldt een bekostiging van 1,2. In het tweede tot en met het vierde jaar is de bekostigingsfactor 1,0. Voor een eventueel vijfde en zesde leerjaar geldt een factor van 0,5. Vanaf het 7e verblijfsjaar ontvangt een instelling geen bekostiging meer. De cascade geldt voor zowel de BOL- als de BBL-student. De cascade wordt mbo-breed gemeten. Verblijfsjaren bij een andere mbo instelling tellen mee bij de bepaling van het aantal verblijfsjaren van een student.

Voor entreeopleidingen geldt een afwijkende cascade: in het eerste jaar geldt een bekostiging van 1,2 en in het tweede jaar 0,6. Voor het derde en volgende verblijfsjaren is de bekostigingsfactor 0. Dit betekent in feite een bekostigingsduur voor entreeopleidingen van twee jaar.

Diplomabekostiging

In het model wordt de bekostigingswaarde van een diploma gecorrigeerd met de waarde van een eventueel eerder behaald diploma. Bijvoorbeeld: een diploma op niveau 3 van een deelnemer (waarde 3 eenheden) die eerder een diploma op niveau 2 (1 eenheid) heeft gehaald, telt voor 2 eenheden (3 eenheden – 1 eenheid). Stapelen van diploma's (bijvoorbeeld om onderwijskundige redenen) blijft mogelijk, maar instellingen ontvangen daar niet langer een hogere vergoeding voor.

Prijsfactoren

Met de invoering van Focus op Vakmanschap is extra geld beschikbaar gekomen voor praktijk- en techniekonderwijs. Om te zorgen dat deze middelen bij de daarvoor bestemde opleidingen terecht komen, zijn de prijsfactoren voor opleidingen in de technische sector verhoogd.

Bij entreeopleidingen zijn de prijsfactoren afgeschaft, omdat deze opleidingen zo algemeen van aard zijn dat er qua bekostiging geen onderscheid nodig is.

Bekostiging DC Start

DC Start kent sinds 2008 twee opleidingsstromen: de opleidingen voor de volwassenen educatie die bekostigd worden uit de "Regeling rijksbijdrage educatie" en de opleidingen - van met name het volwassenenonderwijs en meer specifiek de markt van inburgeringscursussen - die gefinancierd worden door derden op basis van de vrije marktwerking. De "Regeling rijksbijdrage educatie" wordt jaarlijks gepubliceerd. Per gemeente wordt in deze regeling aangegeven welke bedragen de gemeenten van de rijksoverheid ontvangen ter bekostiging van de volwasseneneducatie. De gemeenten zijn daarbij vrij in de keuze door welke onderwijsinstellingen zij de onderwijsvraag laten beantwoorden. De vergoeding die de instellingen voor de door hen geleverde onderwijsprestatie ontvangen is inclusief bedragen voor huisvesting en exploitatie.

De bekostiging en wijze van financiering is per 1 januari 2015 veranderd. Vanaf die datum is stapsgewijs marktwerking ingevoerd. Marktwerking wil zeggen dat gemeenten vanuit het rijk een bepaald bedrag krijgen dat zij moeten besteden aan educatieve trajecten. Zij zijn vrij om te bepalen bij welke instellingen zij deze trajecten willen inkopen en zij zijn ook vrij om te bepalen wat zij onder educatieve trajecten verstaan. Wat wel bepaald is dat genoemde middelen binnen het sociale domein van het participatiebudget besteed moet worden. Tot 2015 zijn aan de besteding van de gelden voor educatieve trajecten nog, bij wet bepaalde, restricties verbonden. Beschreven staat wat wel en niet onder educatieve trajecten wordt verstaan en gemeenten zijn verplicht deze gelden te besteden bij een ROC. De VAVO opleidingen worden sinds 2015 bekostigd door OCW.

Inkomsten

De inkomsten van OCW zijn voor het MBO-gedeelte gerelateerd aan leerlingaantallen en diploma's. Daarnaast zijn er nog diverse doelsubsidies die in de loop van het jaar worden ontvangen en die vaak aan een door de subsidieverlener bepaald doel moeten worden besteed.

Door DC Start worden contracten met gemeenten gesloten voor het uitvoeren van opleidings- en scholingstrajecten. De omzet van contractactiviteiten is afhankelijk van de mate waarin bedrijven en instanties behoefte hebben aan scholing en van acquisitie en onderhoud van bestaande relaties.

Uitgaven

De uitgaven bestaan voor het grootste gedeelte uit personele lasten. Hierin zijn alle primaire en secundaire personele lasten opgenomen.

De materiële lasten vormen de andere grote post. Deze overige uitgaven bestaan uit diverse posten zoals automatisering, kantoor- en bureaubenodigdheden, leermiddelen, licenties/contributies etc. Tot de huisvestingslasten behoort ook de volledige afschrijvingscomponent van de gebouwen en inventaris.

9.5 ANALYSE RESULTAAT 2017

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Rijksbijdragen	64.639	63.845	62.623
Overige overheidsbijdragen -en subsidies	1.092	1.005	992
College-, cursus-, les- en examengelden	1.699	1.410	1.407
Baten werk in opdracht van derden	4.085	3.728	3.390
Overige baten	1.631	824	1.860
<i>Totaal baten</i>	<i>73.146</i>	<i>70.813</i>	<i>70.272</i>
Personele lasten	55.843	53.935	52.378
Afschrijvingslasten	3.735	3.726	4.069
Huisvestingslasten	5.189	4.973	5.216
Overige materiële lasten	7.503	7.623	7.737
<i>Totaal lasten</i>	<i>72.270</i>	<i>70.257</i>	<i>69.400</i>
Saldo baten en lasten	875	556	872
Financiële baten & lasten	-165	-156	-226
<i>Resultaat uit gewone bedrijfsvoering</i>	<i>710</i>	<i>400</i>	<i>646</i>

Toelichting realisatiecijfers 2017 ten opzichte van begroting 2017

Algemeen

De begroting van Drenthe College kwam uit op een resultaat van € 0,4 miljoen. Sinds het kalenderjaar 2017 worden alle wijzigingen op de begroting verwerkt door middel van een forecast. Dit instrument wordt gebruikt voor (bij)sturing.

Het verschil tussen begroting en realisatie op de diverse posten wordt verklaard door:

<i>Recapitulatie resultaat t.o.v. begroting (in mln. Euro)</i>	<i>Voordelig</i>	<i>Nadelig</i>	<i>Vershil</i>
Rijksbijdragen	0,8		0,8
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	0,1		0,1
College-, cursus-, les- en examengelden	0,3		0,3
Baten werk in opdracht van derden	0,3		0,3
Overige baten	0,8		0,8
Personele lasten		1,9	-1,9
Afschrijvingen			0,0
Huisvestingslasten		0,2	-0,2
Overige materiële lasten	0,1		0,1
Financiële baten/lasten			0,0
<i>Exploitatieresultaat</i>	<i>2,4</i>	<i>2,1</i>	<i>0,3</i>

In de toelichting wordt nader ingegaan op de afwijkingen tussen de begroting 2017 en realisatie over 2017. De vergelijking tussen de realisatie van 2017 en de realisatie van 2016 is opgenomen in paragraaf 9.8.2.

Rijksbijdrage OCW

De rijksbijdrage is in 2017 per saldo € 0,8 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds extra ontvangen middelen voor de reguliere rijksbijdrage, studiewaarde en resultaatafhankelijk budget BPV ad € 2,2 miljoen. Aan de andere kant zien we minder bestede middelen dan begroot voor kwaliteits-afspraken MBO en excellentie ad € 1,4 miljoen.

Specificatie:

<i>Rijksbijdrage OCW</i>	€ 1.136.000
<i>Kwaliteitsmiddelen OCW</i>	
Studiewaarden	€ 846.700
BPV	€ 243.900
Kwaliteitsafspraken	€ -1.200.000
Excellentie	€ -236.100
<i>Overige subsidies OCW</i>	
VSV	€ -46.700
Schoolmaatschappelijk werk	€ 62.800
Lerarenbeurs/zij instroom	€ 35.400
Mbo Investeringsfonds	€ -106.800
Minimafonds	€ 56.100
<i>Investeringssubsidie OCW</i>	€ -18.800
	€ 772.500

Overige overheidsbijdragen- en subsidies

De realisatie van de WEB bijdragen 2017 van Gemeenten is € 0,1 miljoen hoger dan begroot. De middelen in het kader van de 'subsidieregeling vaccinatie stageplaatsen zorg' van het Ministerie van VWS evenals de diverse subsidies van overige overheidsinstanties is conform begroting.

College-, cursus-, les- en examengelden

Het Ministerie van OCW berekent op basis van de t-2 oktober telling het te innen bedrag aan cursusgeld BBL voor het jaar. Dit bedrag wordt ingehouden op de rijksbijdrage. Drenthe College int bij aanvang van het schooljaar cursusgeld bij studenten. Er vindt geen verrekening plaats tussen het werkelijk geïnde bedrag en de ingehouden subsidie. Door de stijging van het aantal BBL deelnemers is in 2017 € 0,3 miljoen meer ontvangen. De overige aan de deelnemer in rekening gebrachte (school)kosten zijn gerelateerd aan de uitgaven voor leermiddelen in 2017 en zijn conform begroting.

Baten werk in opdracht van derden

De totale opbrengst van werk voor derden bedraagt € 4,1 miljoen. Per saldo is dit € 0,3 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door hogere inkomsten (€ 0,4 miljoen) op cursussen in het kader van inburgering, anderzijds zijn de VO Bijdragen zijn lager dan begroot (€ 0,1 miljoen).

Overige baten

De overige baten zijn € 0,8 miljoen hoger dan begroot. Dit is gerealiseerd op detacheringssinkomsten en opbrengsten verhuur (samen goed voor € 0,1 miljoen) en € 0,7 miljoen op de overige opbrengsten. Onder de overige opbrengsten wordt in dit geval een boekwinst (€ 449.041) op de verkoop van het gebouw aan de Hagedoorn te Emmen gerekend.

Personele lasten

<i>Bedragen (in €)</i>	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Loonkosten	41.525.278	41.053.300	39.360.479
Bapokosten	1.006.625	1.086.400	999.340
<i>Totaal lonen en salarissen</i>	<i>42.531.903</i>	<i>42.139.700</i>	<i>40.359.818</i>
Loonkosten flexibel personeel	8.132.727	8.477.700	7.970.469
Detacheringskosten	1.297.315	441.300	667.258
Gastdocenten	10.701	7.700	9.142
<i>Totaal personeel niet in loondienst</i>	<i>9.440.743</i>	<i>8.926.700</i>	<i>8.646.869</i>
<i>Dotaties/vrijval personele voorzieningen</i>	<i>1.539.767</i>	<i>490.000</i>	<i>1.121.853</i>
<i>Overige personeelslasten</i>	<i>2.516.280</i>	<i>2.505.000</i>	<i>2.476.883</i>
<i>Af: uitkeringen</i>	<i>-186.024</i>	<i>-126.600</i>	<i>-227.750</i>
<i>Totaal personele lasten</i>	<i>55.842.669</i>	<i>53.934.800</i>	<i>52.377.674</i>

FTE's gemiddeld

Aanstelling	525,7	529,4	519,2
Tijdelijk	78,5	60,5	55,7
Inleen	95,4	99,3	90,9
<i>Totaal</i>	<i>699,6</i>	<i>689,2</i>	<i>665,8</i>

FTEs op peildatum 31 december

Aanstelling	528		525,3
Tijdelijk	90		64,8
Inleen	82,8		115,6
<i>Totaal</i>	<i>700,8</i>	<i>676,3</i>	<i>705,7</i>

De totaal begrote inzet 2017 (vast én flexibel) is 676,3 fte. De werkelijke inzet op peildatum 31 december is 700,8 fte. In 2017 zien we een verschuiving van inleen personeel naar tijdelijke benoemingen Drenthe College. De totale personeelslasten laten ten opzichte van de begroting een overschrijding zien van € 1,9 miljoen.

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2017 hebben 1139 mensen op enig moment werkzaamheden verricht op basis van een vast, tijdelijk of payroll-contract bij het Drenthe College. Hiervan waren 0 werknemers werkzaam buiten Nederland (2016: 0).

<i>Aantal medewerkers naar personeelsgroep per jaar:</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Direct onderwijsondersteunend personeel	139	141
Indirect onderwijsondersteunend personeel	167	160
Directie en management	21	19
Onderwijspersoneel	812	795

Lonen en Salarissen

Op lonen en salarissen is € 0,4 miljoen overschreden.

Loonkosten personeel niet in loondienst

De lasten van de inzet van flexibel personeel (tijdelijk personeel in dienst van Drenthe College en inleen) zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. De detachingslasten zijn daarentegen € 0,9 miljoen hoger. Met het oog op toekomstige krimp en de afname van Rijksmiddelen heeft Drenthe College een flexibele en tijdelijke schil nodig. De flexibele schil is in 2017 gemiddeld 25%. Per jaar wordt mede op basis van verloop gezien hoeveel vaste aanstellingen DC kan verstrekken.

Dotaties personele voorzieningen

In verband met de herberekening van de personele voorzieningen is in 2017 per saldo € 1,0 miljoen extra gedoteerd (inclusief vrijval) in het kader van de seniorenregeling, WW voorziening, de jubileumvoorziening en een aantal in december opgestelde vaststellingsovereenkomsten.

Overige personeelslasten

De overige personeelslasten (reiskosten, scholing, personele fricties en overige vergoedingen) zijn gelijk aan de begroting. De uitgaven voor scholing (€ 0,8 miljoen) bedragen 1,5% van de totale loonsom.

Uitkeringen

De ontvangen uitkeringen (€ 0,1 miljoen hoger dan begroot) bestaan uit WAO uitkeringen en diverse loonkosten subsidies (o.a. levensloop).

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten liggen op het niveau van de begroting. In 2013 is in het kader van Taal en Rekenen subsidie ontvangen om het onderwijs in deze vakken op niveau te brengen gezien de verzwaarde eisen aan deze vakken. Een deel van deze subsidie is gebruikt om de kosten van bouwkundige aanpassingen te financieren.

Huisvestingslasten

De gerealiseerde huisvestingslasten zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door hogere lasten voor klein onderhoud, huur en schoonmaak (totaal € 0,3 miljoen). Op de post heffingen en verzekeringen zien we een onderschrijding ad € 0,1 miljoen.

Overige materiële lasten

De uitgaven op deze post onderschrijden het begrotingsbedrag met € 0,1 miljoen. Aan inventaris, apparatuur en leermiddelen wordt meer uitgegeven dan begroot (€ 0,6 miljoen; materialen, excursies, overige activiteiten). Op de administratie- en beheerlasten wordt € 0,7 miljoen onderschreden.

Financiële baten en lasten

De rentelasten zijn iets lager dan begroot door een verlaging van het rentepercentage van langlopende leningen. Ook de rentebaten zijn lager dan begroot.

9.6 KERNGEGEVENS DRENTHE COLLEGE

Kengetallen *2017* *2016*

Financiën

Resultaat bedrijfsvoering (* € 1.000)	710	646
Totale baten (* € 1.000)	73.146	70.272
Solvabiliteit I (eigen vermogen in % van balanstotaal)	53,3%	51,3%
Solvabiliteit II (eigen vermogen + voorzieningen in % van balanstotaal)	59,5%	56,0%
Liquiditeit (current ratio) (verhouding vlottende activa t.o.v. kortlopende schulden)	0,9	0,8
Rentabiliteit (exploitatiesaldo in % van totale baten)	1,0%	0,9%
Huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschrijvingen / totale lasten)	12,4%	13,4%
Weerstandvermogen (eigen vermogen / totale baten)	32%	32%
Investeringen in materiële vaste activa (* € 1.000)	2.387	3.672

Personeel

Aantal medewerkers in fte op peildatum (ultimo jaar)	701	706
--	-----	-----

Bekostigingsparameters

Entree *2017* *2016*

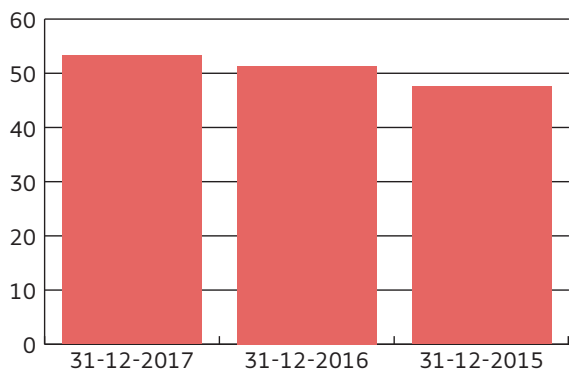
Deelnemerswaarde	112,50	132,30
Correctiefactor 1 februari telling	1,0474	1,0662
Gecorrigeerde deelnemerswaarde	117,83	141,05

Niveau 2 t/m 4 *2017* *2016*

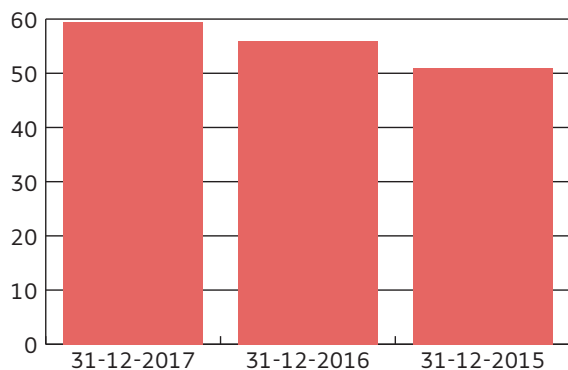

Deelnemerswaarde	8.426,03	8.300,42
Correctiefactor 1 februari telling	0,9865	0,9798
Correctiefactor deelnemerswaarde	8.311,85	8.132,75
Diplomawaarde	6.675,00	6.558,00

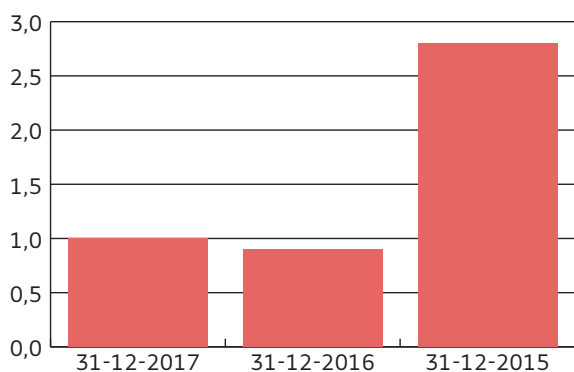
Solvabiliteit I

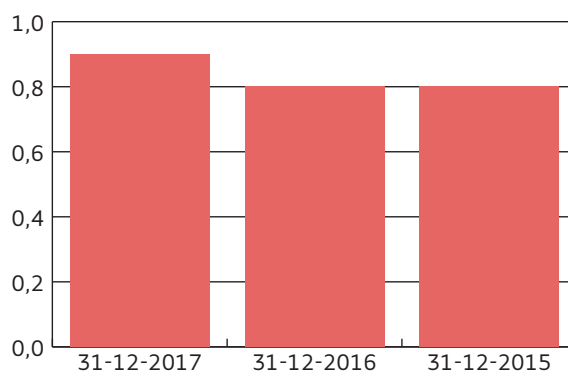
Solvabiliteit II

Rentabiliteit

Liquiditeit (cr)

Onder solvabiliteit I wordt het Eigen Vermogen als percentage van Totaal Vermogen verstaan, de norm is 30%. Het solvabiliteitspercentage per 31 december 2017 komt uit op 53,3%, een stijging van 2% ten opzichte van 31 december 2016.

Onder solvabiliteit II wordt het totaal van het Eigen Vermogen + Voorzieningen als percentage van Totaal Vermogen verstaan. Het solvabiliteitspercentage per ultimo 2017 komt uit op 59,5%, een stijging van 3,5% ten opzichte van 31 december 2016.

De rentabiliteit, het netto resultaat uitgedrukt als percentage van de totale baten, is ten opzichte van 2016 als gevolg van de stijging van het exploitatiesaldo met 0,1% gestegen en ligt op het niveau van 1%.

De liquiditeit is de mate waarin de onderneming op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Dit wordt gemeten op basis van current ratio (vlottende activa / kort lopende schulden). De inspectie OCW hanteert als signaleringsgrens 0,5.

De liquiditeit is per 31 december 2017 0,9 en wordt voor een groot deel beïnvloed door het relatief hoge bedrag aan nog te besteden middelen van OCW.

De begrippen solvabiliteit 2 en current ratio spelen bij de beoordeling van het weerstandsvermogen een belangrijke rol. Wijzigingen in deze kengetallen worden voornamelijk veroorzaakt door investeringen, resultaat en financiering.

9.7 GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING

9.7.1 WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN DE ACTIVA EN PASSIVA

De jaarrekening is opgesteld conform de “Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs”. Vanaf het verslagjaar 2008 gelden voor de inrichting van de jaarrekening de inrichtingsvereisten van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de adviezen van de Raad voor de Jaarverslaggeving die worden gepubliceerd in de zogeheten RJ-bundel. Deze RJ-bundel bevat voorschriften en modellen voor het jaarverslag van zowel commerciële bedrijven als niet-commerciële organisaties en instellingen. In het hoofdstuk RJ 660 zijn specifieke modellen voor onderwijs instellingen en universiteiten opgenomen.

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden eveneens aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie toegelicht die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Stelsel- en schattingswijzigingen

In 2017 hebben zich geen stelsel- en schattingswijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Drenthe College maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten die Drenthe College blootstellen aan renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze betreffende instrumenten zijn in de balans opgenomen en de reële waarde benadert de boekwaarde. Drenthe College beschikt over een rentecap die op pagina 74 is toegelicht. De instelling past hedge accounting toe.

Activa

De waardering van de (im)materiële vaste activa geschiedt op basis van verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs onder aftrek van toegepaste afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Afschrijving vindt maandelijks plaats op basis van de geschatte levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Onderhoudsuitgaven worden geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

De levensduur en het afschrijvingspercentage van de (im)materiële vaste activa is als volgt:

<i>Activum</i>	<i>Afschrijvingstermijn in jaren</i>	<i>Percentage</i>
Gebouwen	40	2,5%
Uitbreidingen	20	5%
Verbouwingen	10	10%
Verbouwingen	5	20%
Schilderen buiten	7	14,3%
Schilderen binnen	5	20%
Inventaris	10	10%
Audiovisuele middelen & apparatuur	5	20%
Software/implementatie	4	25%
Computerapparatuur	3	33,3%
Bedrijfsauto's	5	20%

De gebouwen en terreinen zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs minus de afschrijvingen. De boekwaarde van de gebouwen en terreinen bedraagt per 31 december 2017 respectievelijk € 22.018.620 en € 4.322.398.

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Vlottende Activa

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kasgeld, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Eigen Vermogen

Algemene Reserve

De Algemene reserve is gevormd uit de resultaten tot en met het boekjaar 2017.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid waarbij de beperking door het college van bestuur is aangebracht. Het betreft een reserve inzake de Huisdrukkerij met als doel het opvangen van eventuele exploitatietekorten en een in 2004 gevormde reserve in het kader van de scheiding van private en publieke gelden.

Voorzieningen

Hoofdstuk RJ660 geeft aan dat indien er sprake is van een feitelijke verplichting of in rechte afdwingbare verplichting die leidt tot een uitstroom van middelen, en indien het mogelijk is om een goede schatting te maken van de noodzakelijke bedragen, de mogelijkheid bestaat tot het treffen van voorzieningen. Drenthe College heeft een 3-tal van deze voorzieningen getroffen; voorziening WW & personeel, een voorziening seniorenverlof en een voorziening jubileumgratificaties. De voorziening WW & personeel is opgenomen tegen contante waarde en berekend op basis van een reële inschatting van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. De voorziening seniorenverlof en de jubileumvoorziening zijn opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijf kans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet van 2% (2016: 2%). Per voorziening zijn de uitgangspunten in de toelichting bij de voorziening opgenomen.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. In 2015 heeft het Drenthe College een financieel derivaat ('cap') aangekocht wat tot doel heeft de opwaartse renterisico's op een aangetrokken lening af te dekken (zie pagina 74).

Operationele leasing

Bij Drenthe College zijn er twee leasecontracten waarbij de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij Drenthe College ligt. Deze contracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

9.7.2 RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten. Dit betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Rijksbijdragen en overige overheidsbijdragen en -subsidies

Niet geormerkte (overheids-)subsidies worden als baten in de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin ze zijn toegekend. Geormerkte (overheids-)subsidies worden als baten verantwoord in het jaar waarin de daarmee samenhangende lasten worden verantwoord.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen, bestaande uit cursus-, les- en examengelden, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Hieronder worden de opbrengsten uit niet onder de primaire bekostiging vallend onderwijs verantwoord. Baten van werk in opdracht van derden worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin deze baten gerealiseerd zijn. Vooruit ontvangen financiering wordt als kortlopende schuld gepresenteerd.

Personele beloningen

Periodieke beloningen

Lonen, salarissen, sociale lasten, vakantiegeld e.d. worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenen

Voor de medewerkers van Drenthe College is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het ABP. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor Drenthe College voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar. De dekkinggraad van het ABP Pensioenfonds bedraagt per 31 december 2017 104,4%. Volgens de Pensioenwet moet een pensioenfonds buffers aanhouden om de pensioenen in de toekomst te betalen.

Afschrijvingen

Op (im)materiële vaste activa, behoudens terreinen, wordt afgeschreven op basis van de verkrijgings-/vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte gebruiksduur.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2017 geldmiddelen zijn opgeofferd.

Vaste activa	aanschaffprijs	afschrijvingen cumulatief 1-1-2017	boekwaarde 01-01-2017	investeringen	des- investeringen	afschrijvingen	aanschaffprijs	afschrijving cumulatief 31-12-2017	boekwaarde 31-12-2017
1.1	Immateriële vaste activa								
1.1.2	998.467	985.349	13.118	28.907	0	9.073	1.027.374	994.422	32.952
	998.467	985.349	13.118	28.907	0	9.073	1.027.374	994.422	32.952
1.2	Materiële vaste activa								
1.2.1									
1.2.1.1	57.003.086	33.589.123	23.413.963	775.292	0	2.170.635	57.778.378	35.759.758	22.018.620
1.2.1.2	6.162.467	1.840.069	4.322.398	0	0	0	6.162.467	1.840.069	4.322.398
1.2.2									
1.2.2.1	10.557.189	7.471.153	3.086.036	769.691	0	621.956	11.326.880	8.093.109	3.233.770
1.2.2.2	1.080.062	802.589	277.473	263.048	0	120.975	1.343.110	923.564	419.546
1.2.2.3	9.282.871	8.408.542	874.329	754.564	0	674.256	10.037.435	9.082.798	954.637
1.2.2.5	2.526.474	2.284.087	242.387	73.701	0	126.436	2.600.175	2.410.523	189.652
1.2.3									
1.2.3.1	78.660	54.582	24.078	25.656	0	11.872	104.316	66.454	37.862
1.2.5	865.359	0	865.359	0	275.263	0	590.096	0	590.096
	87.556.168	54.450.145	33.106.023	2.661.952	275.263	3.726.129	89.942.857	58.176.274	31.766.582

9.8 TOELICHTING JAARREKENING

9.8.1 TOELICHTING BALANS (IN €)

De verzekerde geïndexeerde (vervangings)waarde van gebouwen en inventaris bedraagt € 102.120.082. De WOZ waarde (peildatum januari 2017) van de panden bedraagt € 23.484.000.

Onder 'Niet aan het proces dienstbare materiële vaste activa' zijn de boekwaarden van de niet meer in gebruik zijnde panden opgenomen. De boekwaarde bestaat alleen nog uit de waarde van het terrein waarop het gebouw staat of stond. Hier waren de terreinen aan de Sleedoorn en Hagedoorn en het pand aan de Flintstraat in Emmen al opgenomen. In 2017 is het gebouw aan de Hagedoorn verkocht en de waarde van dit terrein is op deze post in mindering gebracht.

Vlottende activa

<i>1.5</i>	<i>Vorderingen</i>	<i>31 december 2017</i>	<i>31 december 2016</i>
1.5.1	Debiteuren	240.801	232.888
1.5.4	Belastingen	120.000	120.000
1.5.5	Studenten/deelnemers/cursisten	1.215.238	1.160.717
1.5.6	Overige overheden	594.147	526.820
1.5.7	Overige vorderingen	79.968	526.009
1.5.8	Overlopende activa	773.608	913.577
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-95.025	-85.904
	<i>Vorderingen</i>	<i>2.928.738</i>	<i>3.394.106</i>
1.5.9.1	Stand per per 1 januari	85.904	64.025
1.5.9.2	Onttrekking	-10.879	-3.121
1.5.9.3	Vrijval/dotatie	20.000	25.000
	<i>Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid</i>	<i>95.025</i>	<i>85.904</i>

De voorziening dubieuze debiteuren wordt op statische wijze bepaald op basis van een individuele beoordeling van alle uitstaande vorderingen waarbij per vordering op objectieve wijze een inschatting wordt gemaakt van het risico op oninbaarheid.

Het saldo van de vorderingen is met € 0,5 miljoen gedaald. Per half maart 2018 is op de posten Debiteuren (1.5.1) en overige overheden (1.5.6) € 0,8 miljoen ontvangen. Per half maart 2018 is op de post Vorderingen op deelnemers (1.5.5) € 0,6 miljoen ontvangen. Overlopende Activa (1.5.8) bestaat uit diverse vooruitbetaalde kosten zoals licenties e.d. Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

<i>1.7</i>	<i>Liquide middelen</i>	<i>31 december 2017</i>	<i>31 december 2016</i>
1.7.1	Kasmiddelen	8.277	8.572
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	9.172.887	7.666.856
1.7.4	Overige (kruisposten)	7.589	2.617
	<i>Liquide middelen</i>	<i>9.188.754</i>	<i>7.678.045</i>

De liquide middelen zijn voornamelijk door de toename van de kortlopende schulden toegenomen in 2017 (zie kasstroomoverzicht). De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Drenthe College.

Passiva

2.1	Eigen vermogen	Saldo per 1-1-2017	Bestemming resultaat 2017	Saldo per 31-12-2017
2.1.1	Algemene reserve	21.576.898	567.127	22.144.025
2.1.2	Bestemmingsreserve	509.448	142.883	652.331
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	593.856	0	593.856
	<i>Eigen vermogen</i>	<i>22.680.202</i>	<i>710.010</i>	<i>23.390.212</i>

Toelichting:

Het exploitatiesaldo 2017 is € 710.010. Drenthe College heeft over het verslagjaar 2017 een positief resultaat behaald van € 710.010. Hiervan wordt € 142.883, zijnde het positieve resultaat van de huisdrukkerij, ten gunste van de Bestemmingsreserve Drukkerij gebracht. Het verschil ad € 567.127 wordt ten gunste gebracht van de Algemene reserve. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt. Het Eigen Vermogen is daarmee toegenomen met het resultaat over 2017. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. Hieronder volgt, voor zover nodig, een nadere uitleg van de rubrieken.

Rubriek 2.1.2 Bestemmingsreserve:

Dit is een reserve inzake de huisdrukkerij (€ 652.331). Het resultaat uit bedrijfsvoering van de drukkerij wordt ten gunste of ten laste van deze reserve geboekt. Het doel van deze reserve is het vormen van een "buffer" voor onverwachte negatieve resultaten.

Rubriek 2.1.3 Bestemmingsreserve private gelden:

In het kader van de scheiding van private en publieke gelden is in 2004 de Bestemmingsreserve Private gelden gevormd. In 2017 zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen. Deze reserve wordt buiten het publieke domein gehouden om eventuele negatieve resultaten op private activiteiten te kunnen afdekken.

2.2	Voorzieningen	Saldo per 1-1-2017	Dotaties	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-12-2017	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1	WW & personeel	1.254.381	136.709	-732.430	-1.585	657.075	472.177	184.898
2.2.2	Seniorenverlof	395.569	1.338.916	-54.963	0	1.679.522	161.598	1.517.924
2.2.3	Jubileumgratificaties	416.518	60.000	-52.347	0	424.171	46.950	377.221
	<i>Voorzieningen</i>	<i>2.066.468</i>	<i>1.535.625</i>	<i>-839.741</i>	<i>-1.585</i>	<i>2.760.768</i>	<i>680.725</i>	<i>2.080.043</i>

Van de voorzieningen is: < 1 jaar - € 680.725 / 1-5 jaar - € 1.089.910 / > 5 jaar - € 990.133

Toelichting:

RJ660 geeft aan dat indien er sprake is van een feitelijke of een in rechte afdwingbare verplichting, die leidt tot een uitstroom van middelen waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen, een voorziening getroffen dient te worden. Drenthe College heeft de volgende voorzieningen getroffen:

Rubriek 2.2.1 Voorziening WW & personeel

Drenthe College kent reeds vanaf zijn oprichting een voorziening voor aanspraken voor in rekening te brengen werkloosheidsuitkeringen. Drenthe College dient als instelling binnen de BVE-sector bij te dragen aan de uitkeringslasten van iedere medewerker die een werkloosheidsuitkering ontvangt op grond van de beëindiging of vermindering van zijn benoeming.

De aanspraken binnen Drenthe College betreffen drie verschillende periodes en bijbehorende regimes:

- > *100% collectiviteit* *01-01-1997 tot 01-08-1998*
Op basis van de verdeelsleutel van de relatieve omvang van Drenthe College binnen de BVE- sector (aandeel bekostigde deelnemers en diploma's) betaalt Drenthe College mee aan de totale lasten van de sector voor deze aanspraken. Gezien de leeftijd van deze groep uitkeringsgerechtigden gaat het aandeel van deze component in de komende jaren afnemen.
- > *60% Drenthe College en 40 % collectiviteit* *01-08-1998 tot 01-07-2006*
De groep van oud-medewerkers van Drenthe College die een werkloosheidsuitkering ontvangen op basis van de regeling uit deze periode is bekend. De lengte van deze uitkering is ongewis.
- > *100% Drenthe College* *01-07-2006 tot heden*
nschatting van de kosten voor de werkloosheidsuitkeringen is lastig. Deze is nu gebaseerd op de huidige maximale uitkeringslasten van de huidige en oud-medewerkers van Drenthe College vanaf 1-7-2006.

Een aantal oud medewerkers van Drenthe College – onder andere van DC Start - ontvangen sinds 2012 een bovenwettelijke uitkering. Indien men werkzaam is bij een BVE-instelling kan men bij ontslag, op basis van bepaalde voorwaarden, recht hebben op een bovenwettelijke WW-uitkering bovenop de WW-uitkering tot maximaal de pensioengerechtigde leeftijd.

Ultimo 2017 is in het kader van een herziene berekening voor WW/BWW uitkeringen en de opgestelde vaststellingsovereenkomsten een klein bedrag vrijgevallen. Het saldo van de voorziening WW & personeel komt hiermee op € 657.075.

Rubriek 2.2.2 Voorziening seniorenverlof

De werknemer heeft recht op seniorenverlof indien hij voldoet aan de volgende voorwaarden:

- > de werknemer is 57 jaar of ouder;
- > de werknemer is direct voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof gedurende ten minste vijf jaren aaneengesloten in dienst bij een werkgever die valt onder de werkingssfeer van deze cao;
- > de werknemer heeft een werktijdfactor van ten minste 0,4 bij de werkgever.

De werknemer, die voldoet aan de gestelde voorwaarden, heeft bij een normbetrekking recht op 170 uur verlof per cursusjaar. Het recht op verlof ontstaat op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de werknemer de leeftijd van 57 jaar heeft bereikt tot aan de pensioendatum. Ultimo 2017 is in het kader van deze voorziening op basis van de nieuwe instroom in 2017 een herberekening gemaakt die leidt tot een extra dotatie van € 436.716. Tot heden hebben zich 24 medewerkers gemeld voor deze regeling. Daarnaast is - voor de mogelijke instroom in de toekomst - dit boekjaar voor het eerst een extra dotatie gedaan op basis van de blijf kans en een deelnemer percentage per leeftijds-categorie ad € 902.200. Het saldo van de voorziening seniorenverlof komt hiermee per ultimo 2017 uit op € 1.679.522.

Rubriek 2.2.3 Voorziening jubileumgratificatie

Personeelsleden die een 25-jarig of 40-jarig ambtsjubileum behalen krijgen een gratificatie van respectievelijk een half c.q. een heel bruto maandsalaris conform de CAO BVE vermeerderd met 8% vakantie-uitkering die netto mag worden uitbetaald.

Gehanteerde uitgangspunten:

- > Van het huidige personeelsbestand wordt op grond van ervaringscijfers geprognosticeerd wat de blijf kans is per categorie duur van het dienstverband.
- > Uitgangspunt is het huidige salaris van de betrokken medewerkers.
- > Uitgegaan wordt van de huidige duur van het dienstverband van betrokkenen.
- > De berekening van de individuele medewerker is tot aan de leeftijd van 67 jaar.
- > Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse loonkostenstijging van 2%.
- > De voorziening wordt berekend op basis van de netto contante waarde waarbij de marktrente is gesteld op 2%.

Naast de reguliere dotatie van € 40.000 aan deze voorziening leidt een herijking van de voorziening in 2017 tot een extra dotatie van € 20.000. Dit bedrag is ten laste gebracht van het resultaat 2017. Het saldo van de voorziening jubileumgratificaties per ultimo 2017 komt uit op € 424.171.

Rubriek 2.3 Langlopende schulden

<i>2.3.3 Kredietinstellingen</i>	<i>Schuldrest 1-1-2017</i>	<i>Aflossing 2017</i>	<i>Saldo 31-12-2017</i>	<i>Looptijd > 1 jaar</i>	<i>Looptijd > 5 jaar</i>	<i>Rentevoet</i>	<i>Looptijd tot</i>
Rabobank 3028968495	1.589.128	163.008	1.426.120	652.032	774.088	variabel	30-09-2027
Rabobank 3028968002	1.589.128	1.589.128	0	0	0	5,16%	30-09-2027
Rabobank 3028968037	1.589.128	163.008	1.426.120	652.032	774.088	3,01%	30-09-2027
OKF-lening ING 673712583	986.442	96.241	890.201	384.789	505.412	4,70%	01-03-2028
<i>Langlopende schulden</i>	<i>5.753.826</i>	<i>2.011.385</i>	<i>3.742.441</i>	<i>1.688.853</i>	<i>2.053.588</i>		

De aflossingsverplichting 2018 voor de langlopende leningen bedraagt € 422.257. Deze zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

Rabobank

In 2002 is een drietal leningen afgesloten voor de financiering van het pand aan de Anne de Vriesstraat in Assen. Per november 2017 is lening nummer 3028968002 volledig afgelost waarmee het saldo van de 2 resterende leningen € 2.852.240 bedraagt. Op deze leningen is geen pandrecht van toepassing. Om de opwaartse renterisico's op één lening af te dekken is een financieel derivaat ('cap') aangekocht. De 'cap' is in 2017 niet geëffectueerd in de zin dat de spilrente hoger ligt dan de marktrente.

OKF-lening ING

Een groot aantal onderwijsinstellingen is in de jaren negentig - in het kader van de operatie Omkering Kapitaaldienst Financiering (OKF) - door het Ministerie van OCW integraal verantwoordelijk gemaakt voor het aan deze instellingen in volledig eigendom overgedragen vastgoed.

De lening bij de ING is de lening in het kader van de OKF-operatie ad € 890.201. Deze lening is overgenomen van de rechtsvoorgangers van Drenthe College en op deze lening is geen pandrecht van toepassing.

Rubriek 2.4 Kortlopende SCHULDEN

<i>2.4</i>	<i>Kortlopende schulden</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
2.4.1	Kredietinstellingen	422.257	585.265
2.4.2	Vooruitgefactureerde en - ontvangen termijnen OHW	970.807	1.113.560
2.4.3	Crediteuren	2.742.000	3.390.202
2.4.7	Belastingen en premies Soc. Verz.	2.035.475	1.976.320
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	546.688	458.872
2.4.9	Overige kortlopende schulden	344.265	490.118
2.4.10	Overlopende Passiva	6.962.116	5.686.463
	<i>Kortlopende schulden</i>	<i>14.023.607</i>	<i>13.700.800</i>
	<i>Uitsplitsing</i>		
2.4.7.1	Loonheffing	1.987.771	1.906.224
2.4.7.2	Omzetbelasting	47.704	70.096
	<i>Belastingen en premies Soc. Verz.</i>	<i>2.035.475</i>	<i>1.976.320</i>
2.4.10.1	Vooruitontvangen college- en les gelden	77.257	68.261
2.4.10.2	Vooruitontvangen OCenW geormerkt	1.388.144	1.258.131
	Vooruitontvangen OCenW	2.494.700	1.504.968
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringssubsidies	155.109	184.577
2.4.10.4	Vooruitontvangen Gemeenten	595.079	417.544
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	2.154.070	2.120.456
2.4.10.8	Overige	97.757	132.525
	<i>Overlopende passiva</i>	<i>6.962.116</i>	<i>5.686.463</i>

- > De aflossingsverplichting 2018 op de langlopende schulden bedraagt € 422.257 (zie 2.3).
- > Vooruit gefactureerde- en ontvangen termijnen OHW betreft contracten en projecten
- > De post Crediteuren loopt volledig af in januari 2018.
- > Belastingen en pensioenpremies zijn betaald in januari 2018.
- > De Overige kortlopende schulden bestaan uit diverse leerling fondsen en nog te betalen lasten.
- > Onder de Overlopende passiva vinden we:
  - Vakantiegeld verplichting € 1,4 miljoen.
  - Verplichting verlofdagen OBP € 0,7 miljoen: Conform richtlijnen verslaglegging jaarrekening onderwijsinstellingen zijn de restsaldi van verlofdagen van het OBP van het ene naar het volgende kalenderjaar als verplichting opgenomen.
  - Verplichting bindingstoelage € 0,1 miljoen.

DOELSUBSIDIES OCW (MODEL G)

Toelichting van een aantal doelsubsidies vindt u in het jaarverslag

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, uitgebreid												
Volg nr.	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangsten t/m verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond? Ja/Nee
1	Studieverlof BVE 2016	777322-1/779765-1/785664-1	20-09-16	96.529	96.529	30.997	65.532	0	65.532	0	0	J
2	Zij instroom 2016	781891-1/788290-2	22-11-16	40.000	40.000	0	40.000	0	40.000	0	0	J
3	Studieverlof BVE 2017	854035-1/856765-1	20-09-17	96.734	96.734	0	0	96.734	7.388	0	89.345	N
4	Voorziening leermiddelen minimagazinnen 2016	786342-1	20-12-16	80.944	80.944	7.252	73.692	0	56.379	0	17.313	N
5	Voorziening leermiddelen minimagazinnen 2017	849868-1	22-08-17	165.890	165.890	0	0	165.890	0	0	165.890	N
Totaal				480.097	480.097	38.249	179.224	262.624	169.299	0	272.548	
G2A Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend												
Volg nr.	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangsten t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond? Ja/Nee
1	Schoolmaatschappelijk werk 2016	733737-1	20-01-16	261.681	261.681	150.880	110.801	0	110.801	0	0	
2	VSV 2013-2015 VSV RMC9	OND/OBD-2012/49399U	08-10-12	700.000	700.000	752.312	-52.312	0	0	-52.312	0	
3	VSV 2013-2015 VSV RMC8	OND/OBD-2012/49398U	08-10-12	1.200.000	1.200.000	1.058.445	141.555	0	0	141.555	0	
4	VSV 2013-2015 VSV RMC7	OND/OBD-2012/49397U	08-10-12	1.200.000	1.200.000	1.090.546	109.454	0	0	109.454	0	
Totaal				3.361.681	3.361.681	3.052.183	309.497	0	110.801	198.696	0	
G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend												
Volg nr.	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangsten t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond? Ja/Nee
1	VSV 2017-2020 Regio 7	OND/OBD-2016/17736U	14-11-16	487.170	121.793	0	121.793	121.793	95.369	148.217	148.217	
2	VSV 2017-2020 Regio 8	OND/OBD-2016/17735U	14-11-16	1.097.360	274.340	0	274.340	274.340	167.762	380.918	380.918	
3	VSV 2017-2020 Regio 9	OND/OBD-2016/17734U	14-11-16	661.510	165.378	0	165.378	165.378	154.891	175.865	175.865	
4	Taal en Rekenen MBO 2014	592012-2	16-12-13	800.775	800.775	723.811	76.964	0	9.207	67.757	67.757	
5	MBO Investeringsfonds	646859-1	08-10-14	414.000	269.100	153.206	59.840	82.800	104.743	37.897	37.897	
6	MBO Investeringsfonds	1088327-1	20-10-16	675.897	168.974	0	168.974	135.179	49.968	254.185	254.185	
7	Schoolmaatschappelijk werk 2017	804603-1	20-01-17	269.656	0	0	0	269.666	201.976	67.689	67.689	
Totaal				4.406.368	1.800.360	877.017	867.289	1.049.155	783.917	1.132.527	1.132.527	

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Vordering

In 1991 is door het Ministerie van OCW bij de invoering van de lumpsum systematiek een kasschuifmanoeuvre verricht, waarbij de instituten de vergoeding voor de loonheffing en pensioenpremies misliepen. Voor de betreffende fusiepartners is dit bedrag in de jaarrekening 1994 of 1995 afgeboekt. De vordering op het Ministerie van OCW, die dus niet meer in de balans zichtbaar is, blijft wel

bestaan:	oud-00OP	€ 251.025
	oud-23HZ	€ 193.837
	oud-18HW	€ 141.809
	oud-20MB	PM

Het bedrag van de vordering van het Dag/Avond College Drenthe (20MB) is ingeschat op € 113.445. De financiële administratie werd gedaan door de gemeente Emmen en het exacte bedrag van de vordering kon niet meer worden achterhaald.

Volgens de correspondentie rond de invoering van de regelgeving destijds zal het Rijk bij opheffing van de school deze vordering afwikkelen. Bij de ROC-vorming is tot nu toe gebleken dat het Rijk fusie niet ziet als het opheffen van de oude scholen. Men is tot nu toe niet genegen deze vorderingen op titel van fusie af te wikkelen.

Zakelijke zekerheden

Drenthe College is aangesloten bij de stichting Waarborgfonds BVE. Het waarborgfonds stelt zich borg ten gunste van geldgevers van geldleningen die voor huisvesting worden verstrekt aan bve-instellingen. Drenthe College heeft 3 geldleningen bij het fonds geborgd voor het pand aan de Anne de Vriesstraat te Assen.

Alle aangesloten instellingen hebben een aansluitovereenkomst getekend, waarin is bepaald dat indien het waarborgdepot onder het startkapitaal van € 9,9 miljoen mocht dalen de scholen verplicht zijn dit aan te vullen naar evenredigheid van de door de Staat der Nederlanden verstrekte rijksbijdrage tot een maximum van 2% daarvan op jaarbasis. Op deze wijze beschikt het Waarborgfonds over een aanvullende zekerheid van maximaal € 80 miljoen op jaarbasis.

Huurovereenkomsten

De volgende panden worden op 31 december 2017 gehuurd via meerjarige contracten van derden:

<i>Meerjarige verplichtingen uit huurovereenkomsten</i>	<i>Verhuurder</i>	<i>Expiratie-datum</i>	<i>Verlengings-termijn</i>	<i>Huurlast < 1 jaar</i>	<i>Huurlast > 1 jaar</i>	<i>Huurlast > 5 jaar</i>
Stadionplein 5, Emmen	De Boer Vastgoed / New Dutch Estate	aug.-19	per 5 jaar	397.071	264.714	0
Atlantis 2, Emmen	Vereniging Opleidingen Bouw	nov.-21	per jaar	13.687	39.922	0
Vledderstraat 3d, Meppel	Gemeente Meppel	dec.-18	per 1,5 jaar	40.159	0	0
Ambachtsweg 2, Meppel	Woonconcept onroerend goed BV	aug.-24	per 5 jaar	580.875	2.323.502	968.126
Kruisstraat 18, Meppel	Egbert Volks Exploitatie-maatschappij B.V.	okt.-20	per jaar	30.000	52.500	0
De Haar 17, Assen	L.J. Kreeft	aug.-34	per 5 jaar	372.042	1.488.171	4.340.498
Aziëweg, Assen	Savantis	aug.-26	per 5 jaar	163.120	652.480	598.107
Emmalaan, Emmen	Hondsrug College	aug.-18	per jaar	77.749	0	0
van Schaikweg 94, Emmen	Stenden Hogeschool	jul.-25	per jaar	119.934	479.736	309.830
<i>Meerjarige overige verplichtingen</i>				<i>Verplichting < 1 jaar</i>	<i>Verplichting > 1 jaar</i>	<i>Verplichting > 5 jaar</i>
Kopieermachines	Konica Minolta BV	feb-19	-	122.800	20.467	0

Operational lease

De voorzitter van het College van Bestuur heeft de beschikking over een leaseauto via Noordlease BV. De verplichting loopt tot 5 oktober 2020 en bedraagt € 29.500,- inclusief btw.

Rente CAP Rabobank

In 2013 heeft Drenthe College een financieel derivaat ('cap') aangekocht wat tot doel heeft de opwaartse renterisico's op een aangetrokken lening af te dekken. De afgesloten cap heeft een directe hedgerelatie met de onderliggende lening zowel in bedrag als in looptijd. De cap is derhalve niet speculatief van aard. Drenthe College heeft geen financiële verplichtingen met betrekking tot deze cap. De cap is in 2017 niet geëffectueerd in de zin dat de spilrente hoger ligt dan de markttrente.

9.8.2 TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN (IN €)

Baten

	<i>Baten</i>	<i>2017</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>2016</i>
3.1	<i>Rijksbijdragen</i>			
3.1.1	Rijksbijdrage OCenW	57.492.618	56.356.600	56.594.054
	Kwaliteitsafspraken Ocen W	5.891.256	6.311.800	4.799.998
	Overige subsidies OCenW	1.234.954	1.137.800	1.190.082
	Toerekening investeringssubsidies	20.383	39.200	39.162
3.1.2	Overige subsidies OCenW	7.146.592	7.488.800	6.029.241
	<i>Rijksbijdragen</i>	<i>64.639.210</i>	<i>63.845.400</i>	<i>62.623.295</i>
3.2	<i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</i>			
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	813.844	695.000	727.305
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	278.495	309.900	264.787
	<i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</i>	<i>1.092.339</i>	<i>1.004.900</i>	<i>992.092</i>
3.3	<i>College-, cursus-, les- en examengelden</i>			
3.3.2	Cursusgelden sector BVE	979.873	690.800	749.582
3.3.5	Examengelden	718.915	719.600	657.121
	<i>College-, cursus-, les- en examengelden</i>	<i>1.698.788</i>	<i>1.410.400</i>	<i>1.406.703</i>
3.4	<i>Baten werk in opdracht van derden</i>			
3.4.1	Contractonderwijs	571.602	570.000	471.171
3.4.1.1	Contracten t.b.v. inburgeringsvoorzieningen	2.832.708	2.413.000	2.155.700
3.4.3	Overige baten werk in opdracht van derden	680.192	745.000	762.928
	<i>Baten werk in opdracht van derden</i>	<i>4.084.502</i>	<i>3.728.000</i>	<i>3.389.799</i>
3.5	<i>Overige baten</i>			
3.5.1	Verhuur	130.688	70.000	169.582
3.5.2	Detachering personeel	398.972	382.000	516.653
3.5.6	Overig	1.101.071	372.100	1.173.964
	<i>Overige baten</i>	<i>1.630.730</i>	<i>824.100</i>	<i>1.860.198</i>

Rubriek 3.1 Rijksbijdragen

De reguliere rijksbijdrage is hoger dan in 2016. Daarnaast zien we extra middelen voor studiewaarden en voor de kwaliteitsafspraken resultaatafhankelijk budget BPV. Van de kwaliteitsmiddelen en excellentie wordt een groot deel nog in 2019 besteed.

Rubriek 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

De WEB bijdragen van Gemeenten zijn hoger dan in 2016. Ook de overige overheidssubsidies zijn hoger (diverse projecten en de regeling vaccinaties hepatitis van het Ministerie SZW).

Rubriek 3.3 College-, cursus-, les- en examengelden

In 2017 zijn meer schoolkosten (materialen maar vooral excursies en buitenschoolse activiteiten) gefactureerd. Het cursusgeld voor BBL deelnemers wordt door het Ministerie van OCW gekort op de rijksbijdrage (€ 690.786) op basis van deelnemersaantallen (t-2). Drenthe College factureert op basis van de deelnemersaantallen van lopend cursusjaar (t). Hierdoor ontstaat op de post cursusgelden dit boekjaar een positief verschil ad € 230.292 ten opzichte van 2016.

Rubriek 3.4 Baten werk in opdracht van derden

De opbrengst baten werk voor derden is in 2017 fors hoger dan in 2016. We zien een stijging voor wat betreft de inburgeringstrajecten en de opbrengsten voor activiteiten voor bedrijven en instellingen zijn hoger dan in 2016. De overige baten werk voor derden zijn daarentegen lager (o.a. VO Bijdragen).

Rubriek 3.5 Overige baten

De opbrengst voor verhuur en detacheringen is gedaald met respectievelijk € 38.895 en € 117.600.

Specificatie Overige baten (3.5.6)

Kantines & Drukkerij	€ 39.361
Projecten/samenwerkingstrajecten	€ 348.327
Correctie voorgaande boekjaren	€ 36.874
Boekwinst verkoop pand Werkhorst	€ 449.041
Overig	€ 227.468
	€ 1.101.071

Lasten

	<i>Lasten</i>	<i>2017</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>2016</i>
4.1	<i>Personele lasten</i>			
4.1.1.	Lonen en salarissen	42.531.903	42.139.700	40.359.818
4.1.2.	Overige personele lasten	13.496.790	11.921.700	12.245.605
4.1.3.	Af: uitkeringen	-186.024	-126.600	-227.750
	<i>Personele lasten</i>	<i>55.842.669</i>	<i>53.934.800</i>	<i>52.377.674</i>
	Uitsplitsing			
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	33.267.398	42.139.700	32.181.171
4.1.1.2	Sociale lasten	4.429.134	0	4.214.652
4.1.1.3	Pensioenpremies	4.835.372	0	3.963.995
	<i>Lonen en salarissen</i>	<i>42.531.903</i>	<i>42.139.700</i>	<i>40.359.818</i>
4.1.2.1	Dotaties/vrijval personele voorzieningen	1.539.767	490.000	1.121.853
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	9.440.743	8.926.700	8.646.869
4.1.2.3	Overig	2.516.280	2.505.000	2.476.883
	<i>Overige personele lasten</i>	<i>13.496.790</i>	<i>11.921.700</i>	<i>12.245.605</i>
4.2	<i>Afschrijvingen</i>			
4.2.1	Immateriële vaste activa	9.073	0	29.839
4.2.2	Materiële vaste activa	3.726.129	3.726.200	4.039.488
	<i>Afschrijvingen</i>	<i>3.735.202</i>	<i>3.726.200</i>	<i>4.069.327</i>
4.3	<i>Huisvestingslasten</i>			
4.3.1	Huur	2.309.856	2.292.200	2.232.342
4.3.2	Verzekeringen	44.376	50.000	43.388
4.3.3	Onderhoud	632.038	458.500	586.091
4.3.4	Energie en water	725.759	722.400	786.624
4.3.5	Schoonmaakkosten	1.026.608	957.900	977.802
4.3.6	Heffingen	206.051	241.200	248.458
4.3.8	Overige	244.460	250.800	341.278
		<i>5.189.147</i>	<i>4.973.000</i>	<i>5.215.982</i>
4.4	<i>Overige materiële lasten</i>			
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	3.641.903	4.340.100	4.159.921
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	3.205.433	2.629.800	2.918.387
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	20.000	0	25.000
4.4.4	Overige	636.132	652.800	633.980
	<i>Overige materiële lasten</i>	<i>7.503.469</i>	<i>7.622.700</i>	<i>7.737.287</i>
	Specificatie honorarium			
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	76.495	65.000	63.525
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	17.818	20.000	14.823
4.4.1.3	Fiscale adviezen	0	5.000	0
4.4.1.4	Andere niet-controlediensten	18.602	0	27.408
	<i>Accountantslasten</i>	<i>112.915</i>	<i>90.000</i>	<i>105.756</i>
5	<i>Financiële baten en lasten</i>			
5.1	Rentebaten	1.299	12.500	7.832
5.5	Rentelasten	-166.371	-168.600	-233.811
	<i>Financiële baten en lasten</i>	<i>-165.073</i>	<i>-156.100</i>	<i>-225.979</i>
6	<i>Belastingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Rubriek 4.1 Personele lasten

In 2017 zien we hogere lonen en salarissen. Eind 2017 is de vaste formatie met 2,7 fte gestegen ten opzichte van eind 2016. De tijdelijke formatie is met 25,2 fte toegenomen ten opzichte van 31 december 2016. De formatie inleenpersoneel is daarentegen fors afgenomen met 32,8 fte. Het gemiddeld aantal werknemers is met 33,8 fte toegenomen van 665,8 naar 699,6 in 2017. In beide jaren is geen sprake geweest van werknemers die werkzaam zijn geweest in het buitenland.

Drenthe College treft uitsluitend voorzieningen voor op balansdatum bestaande verplichtingen. Dit leidt in 2017 enerzijds tot een extra dotatie (naast de regulier begrote dotatie) en anderzijds tot een vrijval van de voorziening; gesaldeerd + € 1.049.767 (zie pagina 68). Daarnaast zijn onder andere de uitgaven voor frictie en re-integratie (Overig) gestegen en WW en scholing gedaald.

Specificatie overige personeelslasten (4.1.2.3):

Reis- en verblijfkosten	€ 1.019.875
Dotatie verlofdagen	€ 20.000
Lief- en leed personeel	€ 235.453
Scholing	€ 795.634
Re-integratie/frictie/WW	€ 296.626
Overige vergoedingen	€ 148.692
	€ 2.516.280

Rubriek 4.2 Afschrijvingen

Minder investeringen leiden tot lagere afschrijvingslasten in 2017.

Rubriek 4.3 Huisvestingslasten

De Huisvestingslasten laten een stijging zien voor wat betreft huur, onderhoud, verzekeringen en schoonmaakkosten. Energie, heffingen en overige huisvestingslasten zijn gedaald.

Specificatie overige huisvestingslasten (4.3.8):

Beveiliging etc.	€ 84.778
Ledigen containers	€ 65.564
Dienst & werkkleding	€ 20.887
Huur lockers	€ 44.894
Klein inventaris	€ 17.772
Verhuiskosten	€ 10.565
	€ 244.460

Rubriek 4.4 Overige materiële lasten

De Administratie- en beheers lasten zijn per ultimo 2017 lager dan in 2016 door lagere advieskosten en lagere lasten op PR. De contributies en vergaderkosten waren daarentegen hoger dan in 2016. De kosten voor Inventaris, apparatuur en leermiddelen waren in 2017 hoger dan in 2016. Er zijn in 2017 echter ook meer materialen in rekening gebracht (zie 3.3). Per 31 december 2017 is er een dotatie gedaan ten gunste van de voorziening dubieuze debiteuren ad € 20.000.

Specificatie Overige lasten (4.4.4)

Drukkerij	€ 256.251
Personeelskantines	€ 379.881
	€ 636.132

De accountantshonoraria betreffen de werkzaamheden die bij Drenthe College zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2017, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Rubriek 5 Financiële baten en lasten

Daling van te betalen rente percentages op langlopende leningen en spaarrekeningen zorgt voor minder rentelasten en baten.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de jaarrekening.

STATUTAIRE REGELING INZAKE DE WINSTBESTEMMING

Ingevolge de Wet educatie en beroepsonderwijs (artikel 2.5.3) wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de Reserve van Drenthe College.

Artikel 2.5.3

- > Het bevoegd gezag stelt jaarlijks een jaarrekening vast over het afgelopen jaar.
- > In de jaarrekening legt het bevoegd gezag verantwoording af over het financiële beheer van de instelling voor zover het betreft de ingevolge deze wet uit 's Rijks kas ontvangen middelen. Uit de jaarrekening dient te blijken dat sprake is van een rechtmatige en doelmatige aanwending van de rijksbijdrage. Van niet doelmatige aanwending van de rijksbijdrage is in ieder geval sprake voor zover bedragen daaruit worden aangewend voor het op enigerlei wijze compenseren van de deelnemers of examendeelnemers voor les- en cursusgeld respectievelijk examengeld. Bij ministeriële regeling kunnen met het oog op de verantwoording van de rechtmatigheid en doelmatigheid van de aanwending van de rijksbijdrage nadere voorschriften worden gegeven voor de inrichting van de jaarrekening.
- > Het resultaat van het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft wordt verrekend met de algemene reserve van de instelling.

9.9 WET NORMERING TOPINKOMENS

WNT-verantwoording 2017 Drenthe College

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Drenthe College van toepassing zijnde regelgeving: Regeling honorering toezichthouders mbo 2017.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Drenthe College is € 153.000, op basis van de klasseindeling 'E'. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	A.H. Bruins Slot	I.D. Dulfer
<i>Functiegegevens</i>	<i>Voorzitter CvB</i>	<i>Lid CvB</i>
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	1/1 – 30/11
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,8
Gewezen topfunctionaris?	Nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	ja
<i>Bezoldiging</i>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.499	116.495
Beloningen betaalbaar op termijn	17.141	-
<i>Subtotaal</i>	<i>152.640</i>	<i>116.495</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	153.000	156.613
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
<i>Totale bezoldiging</i>	<i>152.640</i>	<i>116.495</i>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
<i>Gegevens 2016</i>		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 – 31/12	20/6 – 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0	0,8
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.199	72.200
Beloningen betaalbaar op termijn	14.696	-
<i>Totale bezoldiging 2016</i>	<i>140.895</i>	<i>72.200</i>

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	L. Zwiers	M. Boumans	R. Klarus	A.O de Visser	W.M. Hadders	U. Kleinhuis	D. de Waard
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 1/6	1/5 - 31/12
<i>Bezoldiging</i>							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.000	7.500	7.500	7.500	7.500	3.125	5.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	10.000	7.500	7.500	7.500	7.500	3.125	5.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.950	15.300	15.300	15.300	15.300	6.375	10.200
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<i>Totale bezoldiging</i>	10.000	7.500	7.500	7.500	7.500	3.125	5.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<i>Gegevens 2016</i>							
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	N.v.t.
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.000	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	N.v.t.
<i>Totale bezoldiging 2016</i>	10.000	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

In 2017 zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan een topfunctionaris met of zonder dienstbetrekking

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Deze wet is met ingang van 1 januari 2016 in werking getreden en kent een openbaar-makingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn (maar worden ingehuurd op basis van een overeenkomst van opdracht) indien zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn voor de (semi-)publieke instelling. Daarnaast kent de WNT een verbod op het verstrekken van winstdelingen, bonussen of andere vormen van variabele beloning aan topfunctionarissen. Voorts verbiedt de WNT het om aan topfunctionarissen ontslagvergoedingen toe te kennen die meer bedragen dan € 75.000 of indien lager, maximaal eenmaal de som van de jaarbeloning en de jaarbeloning betaalbaar op termijn en daarnaast mag het salaris niet meer worden doorbetaald gedurende een periode waarin de (gewezen) topfunctionaris geen arbeid meer levert (non-activiteit).

Voor zover deze regels niet worden nageleefd dan wel afspraken worden gemaakt die uitgaan boven het door de WNT opgelegd maximum, is op grond van de WNT sprake van een onverschuldigde betaling. Het teveel ontvangen bedrag dient door de topfunctionaris te worden terugbetaald aan de (semi-)publieke instelling.

De Raad van Toezicht stelt haar eigen vergoeding vast voor voorzitter en leden en zorgt ervoor dat daarbij de maxima die zijn vastgesteld door middel van het 'Beloningsclassificatiesysteem bestuurders mbo' niet worden overschreden. Het basisbedrag voor de beloningen voor de leden van de Raad van Toezicht Drenthe College bedraagt € 7.500 (ex. BTW) per jaar en voor de voorzitter € 10.000 (ex. BTW).

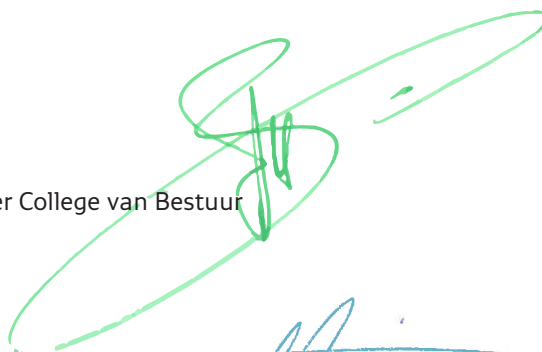
De bezoldiging van de topfunctionarissen en de vergoeding voor de Raad van Toezicht van Drenthe College vallen geheel binnen de kaders van de WNT.

VASTSTELLING JAARREKENING

De jaarrekening is vastgesteld op 12 juni 2018.

A. Bruins Slot

Voorzitter College van Bestuur

M. Riemersma

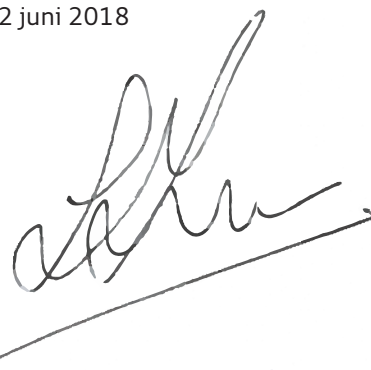
Lid College van Bestuur

De jaarrekening is goedgekeurd door de voltallige Raad van Toezicht op 12 juni 2018

L. Zwiers

Voorzitter Raad van Toezicht

R. Klarus

lid

A.O. de Visser

lid

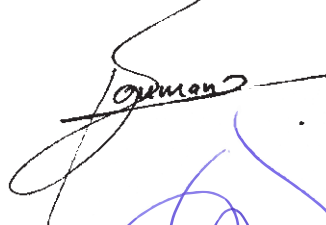
J. Hadders

lid

M. Boumans

lid

D. de Waard

lid

9.10 OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Drenthe

---

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Drenthe te Emmen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Drenthe op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de staat van baten en lasten over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Drenthe, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

X7WNWHFJAVSY-1175824444-47

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

---

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag, hoofdstuk 1 tot en met 8;
- de overige gegevens;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

---

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 12 juni 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door prof. dr. P.W.A. Eimers RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

BIJLAGE 1

NEVENFUNCTIES RVT EN CVB

Nevenfuncties Raad van Toezicht

Lambert Zwiers

- > Directeur VNO-NCW Noord en MKB Noord
- > Voorzitter Raad van Toezicht Noorderbrug
- > Lid Raad van Toezicht De Hoven
- > Voorzitter Raad van Toezicht Tinten Welzijnsgroep
- > Lid Bestuur Stichting ter bevordering van de Ruimtelijke Wetenschappen
- > Voorzitter Regionale Selectie Commissie Noord Koning Willem I Prijs
- > Lid instellings adviesraad Alfa College
- > Vicevoorzitter Sociaal Economische Raad Noord Nederland
- > Lid Bestuur Noordelijk Cultuur Fonds

Ruud Klarus

- > Lid examencommissies NCOI/Schoevers Hogeschool en MBO
- > Voorzitter Landelijke Sectorale Vernieuwingscommissie VMBO Economie en Ondernemen
- > Lid Auditcommissie Aeres Hogeschool Dronten

Janneke Hadders

- > Directeur Dacom Farm Intelligence BV
- > Bestuurslid AgroConnect
- > Ledenraad Kamer van Koophandel Noord Nederland

Astrid Odile de Visser

- > Bestuurder Interzorg Noord Nederland
- > Bestuurslid Ondernemers Fonds Assen
- > Bestuurslid St. AssenvoorAssen/De Asser Uitdaging
- > Mark Boumans
- > Burgemeester gemeente Doetinchem en diverse daaruit voortvloeiende
- > functies zoals:
- > Voorzitter regio Achterhoek,
- > Vicevoorzitter veiligheidsregio Noordoost-Gelderland (NOG)
- > Voorzitter Veiligheidshuis NOG
- > Lid adviesraad master recht en bestuur, Rijksuniversiteit Groningen
- > Lid Mijnraad
- > Voorzitter Raad van Toezicht Zorggroep Sint Maarten
- > Voorzitter Commissie Bezwaar Waterschap Vechtstromen

Dick de Waard

- > Parttime hoogleraar Auditing Faculteit Economie en Bedrijfskunde Rijksuniversiteit Groningen
- > Parttime hoogleraar Duurzaamheid Faculteit Sociale en Economische Wetenschappen University of Curaçao dr. Moises da Costa Gomez
- > Lid van de raad van commissarissen, Voorzitter Audit Commissie Zorgpartners Friesland
- > Lid van de raad van toezicht, Voorzitter Audit Commissie Stichting Accare
- > Voorzitter van de raad van toezicht Stichting CKC Drenthe
- > Lid van de raad van toezicht Vereniging Effectenbezitters VEB
- > Directeur van DAW 2.0 B.V. (Adviesbureau)

Mark Boumans

- > Burgemeester gemeente Doetinchem en diverse daaruit voortvloeiende functies zoals voorzitter regio Achterhoek
- > Vicevoorzitter Veiligheidsregio Noordoost-Gelderland (NOG)
- > Voorzitter Veiligheidshuis NOG
- > Lid Adviesraad master recht en bestuur Rijksuniversiteit Groningen
- > Lid Mijnraad, Den Haag
- > Voorzitter Raad van Toezicht Zorggroep Sint Maarten, Denekamp
- > Voorzitter commissie bezwaar Waterschap Vechtstromen, Almelo

Nevenfuncties College van Bestuur

Albert Bruins Slot

- > Lid Raad van Commissarissen GvB Amsterdam
- > Lid Noordelijke Investeringsboard
- > Bestuurslid VNO-NCW Drenthe

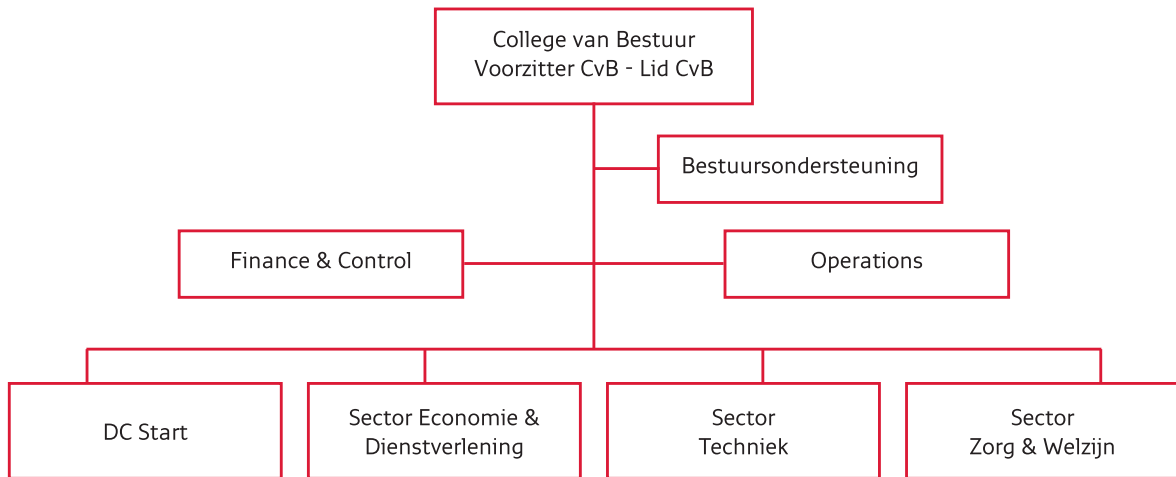
Ilona Dulfer

- > Voorzitter bestuur Stichting Kinderopvang Cromstrijen,
- > Vicevoorzitter van de Bibliotheek Hoeksche Waard
- > Lid werkgroep mbo van D'66

BIJLAGE 2

ORGANOGRAM

BIJLAGE 3

JAAROVERZICHT TAAL EN REKENEN 2017

Jaaroverzicht 2017 COE-examens Nederlands 3F, rekenen 3F en Engels

<i>Nederlands</i>	<i>aantal</i>	<i>gem.</i>	<i>aantal < 5,5</i>	<i>proc < 5,5</i>	<i>aantal < 4,5</i>	<i>proc < 4,5</i>
Drenthe College	1851	5,65	825	45%	97	5%
Techniek	296	5,65	127	43%	12	4%
EDI	869	5,63	383	44%	52	6%
Z&W	686	5,62	315	46%	33	5%

<i>Rekenen</i>	<i>aantal</i>	<i>gem.</i>	<i>aantal < 6</i>	<i>proc < 6</i>	<i>aantal < 5</i>	<i>proc < 5</i>
Drenthe College	1701	5,04	1210	71%	526	31%
Techniek	255	5,28	137	54%	44	17%
EDI	775	4,96	548	71%	232	30%
Z&W	671	4,76	525	78%	250	37%

<i>Engels</i>	<i>aantal</i>	<i>gem.</i>	<i>aantal < 5,5</i>	<i>proc < 5,5</i>	<i>aantal < 4,5</i>	<i>proc < 4,5</i>
Drenthe College	1362	6,86	277	20%	92	7%
Techniek	222	7,89	15	7%	5	2%
EDI	734	6,70	168	23%	47	6%
Z&W	407	6,62	94	23%	40	10%

BIJLAGE 4

VERANTWOORDING KOSTEN SCHOOLMAATSCHAPPELIJK WERK 2017

Tinten Welzijnsgroep	€ 102.600
Vaart Welzijn	€ 48.600
Welzijn Mensenwerk	€ 66.600
inhuur expertise SMW binnen school	€ 95.000
	€ 312.800

De huidige manier van financieren loopt aan het eind van 2018 af. Daarna zal SMW integraal worden toegekend (en niet als apart budget).

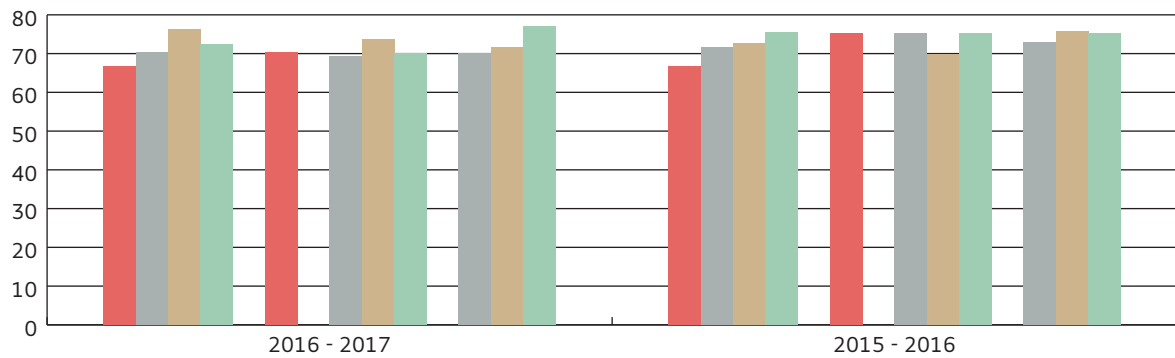
VERANTWOORDING KOSTEN VSV-PROJECTEN 2017

<i>Projectnaam</i>	<i>kosten</i>
Kosten contactschool	€ 52.310
VSV NM 1 route onderwijs	€ 52.390
VSV NM 2 Intergrip Drenthe VO-MBO	€ 10.460
VSV NM 3 Groningen	€ 21.170
VSV ZO 1 route onderwijs	€ 16.510
VSV ZO 3 route Arbeid	€ 1.620
VSV ZO 4 Plusvoorziening (thuiszitters)	€ 124.070
VSV ZW 1 Uitstroomprofiel onderwijs	€ 29.930
VSV ZW 3 Plusvoorziening Hoogeveen	€ 75.000
VSV ZW 4 Plusvoorziening Meppel	€ 34.560
<i>totaal</i>	€ 418.020

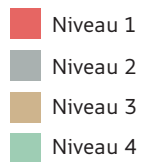
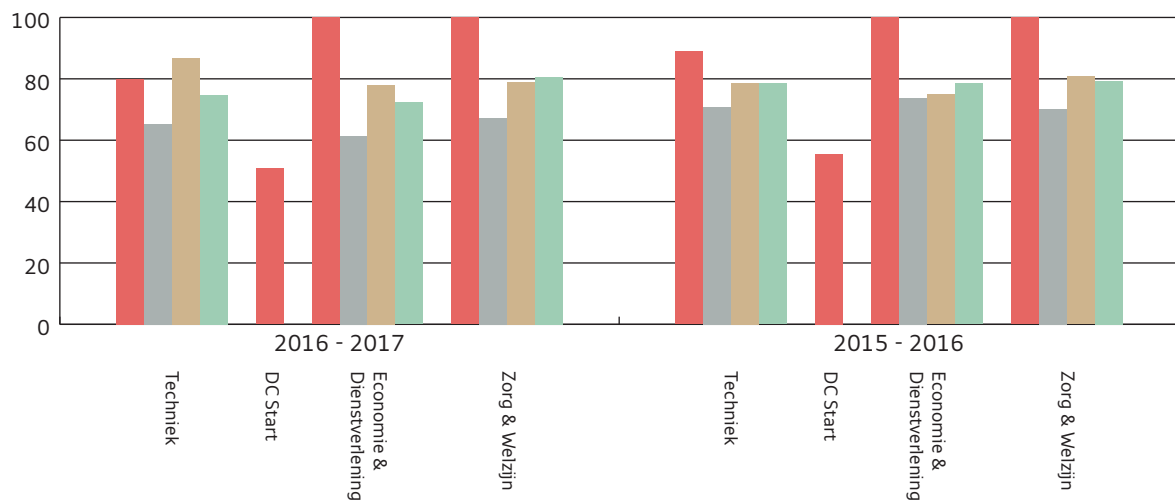
BIJLAGE 5

JAAR- EN DIPLOMARESULTAAT 2017

Jaarresultaat

Diplomaresultaat

BIJLAGE 6

AANTAL MEDEWERKERS PER FUNCTIESCHAAL

<i>Overhead</i>	<i>2017</i>			<i>2016</i>		
	<i>Aanstelling</i>	<i>Flex</i>	<i>Eindtotaal</i>	<i>Aanstelling</i>	<i>Flex</i>	<i>Eindtotaal</i>
01			0			
02	11	0	11	12	0	12
03	2	0	2	2	0	2
04	33	4	37	27	8	35
05	60	4	64	61	6	67
06	34	1	35	34	0	34
07	14	1	15	13	0	13
08	18	0	18	16	1	17
09	8	2	10	8	2	10
10	28	7	35	24	9	33
11	16	1	17	16	2	18
12	36	3	39	38	3	41
13	3	0	3	4	0	4
14	8	1	9	7	1	8
16	1	0	1	1	0	1
CvB	1	0	1	0	1	1
<i>Subtotaal</i>	<i>273</i>	<i>24</i>	<i>297</i>	<i>263</i>	<i>33</i>	<i>296</i>
<i>Primair proces</i>						
<= 11	68	27	95	60	41	101
12 + 13	6	0	6	9	0	9
B	300	96	396	277	128	405
C	168	6	174	167	4	171
D	2	0	2	4	0	4
LIO	1	0	1	2	0	2
<i>Subtotaal</i>	<i>545</i>	<i>129</i>	<i>674</i>	<i>519</i>	<i>173</i>	<i>692</i>
<i>Totaal</i>	<i>818</i>	<i>153</i>	<i>971</i>	<i>782</i>	<i>206</i>	<i>988</i>

BIJLAGE 7

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Drenthe College
Stadionplein 5
7825 SG Emmen
Postbus 173
7800 AD Emmen
KvK nummer: 41020699

Telefoon: 088-1884444
Website: www.drenthecollege.nl

Bestuursnummer: 40872

Contactpersoon: R.H.M. Heesbeen
Telefoon: 088-1884665
E-mail: r.heesbeen@drenthecollege.nl

Brinnummer: 25PW

Onafhankelijke accountant:
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Postbus 8060
9702 KB Groningen
Telefoon: 088-7920050

BIJLAGE 8

NOTA HELDERHEID IN DE BEKOSTIGING VAN HET BVE

Per thema wordt een korte toelichting gegeven op welke wijze Drenthe College invulling heeft gegeven aan de Nota Helderheid.

Uitbesteding

Drenthe College heeft een overeenkomst afgesloten met Stuc Noord-Nederland te Assen voor de uitvoering van de opleiding in Purmerend. De ingeschreven deelnemers per 1/10-2017 (14) bij Drenthe College volgen hun opleiding bij deze Stichting gedurende het schooljaar 2017-2018. De kosten die met deze uitbesteding gemoeid gaan bedragen € 87.254.

Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Drenthe College investeert geen publieke middelen in private activiteiten.

Het verlenen van vrijstellingen

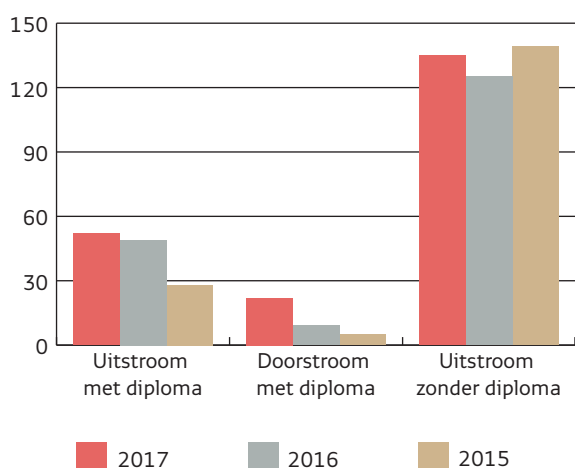
Drenthe College kent geen eigen fonds voor les- en cursusgelden. De opleidingen zijn zodanig opgezet dat minimaal moet worden voldaan aan de 850 uren-norm. Via interne audits wordt er op toegezien of de geldende uren norm wordt gehaald. Voor het verlenen van vrijstellingen in het kader van Eerder Verworven Competenties zijn EVC-procedures opgesteld om aan de plaatsing van deelnemers volgens de geldende regels te kunnen voldoen.

Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

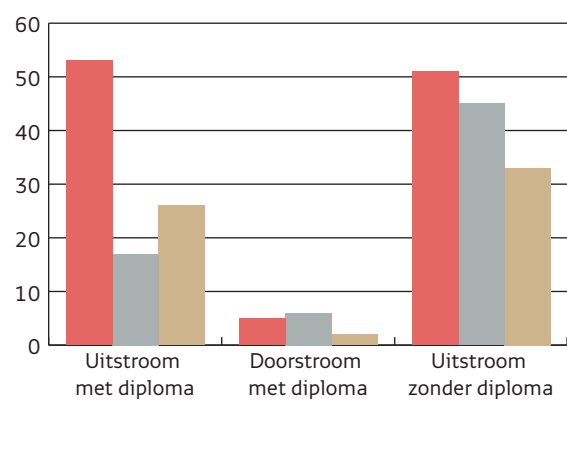
Uitgangspunt is dat de deelnemers zelf het cursusgeld betalen. Indien derden het cursusgeld betalen wordt dit schriftelijk vastgelegd en ondertekend door de betreffende deelnemer en de betreffende derde.

Uitstroom deelnemers relatief kort na 1 oktober en 1 februari

Uitstroom oktober t/m december

Uitstroom februari

Deelnemers die tijdens het schooljaar veranderen van opleiding

Deelnemers worden in alle gevallen ingeschreven en voor bekostiging in aanmerking gebracht op de opleiding die op dat moment daadwerkelijk wordt gevolgd. Het is niet te voorkomen dat deelnemers tussentijds van opleiding veranderen. Op basis van de twee tel data (1 oktober 2017 en 1 februari 2018) zijn in totaal 184 deelnemers veranderd van opleiding (vorig jaar 202). In totaal zijn in kalenderjaar 2017 2450 diploma's uitgegeven aan studenten. Van deze 2450 studenten zijn er 482 studenten die vóór 2017 al een diploma hebben behaald.

Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

Voor enkele bedrijven zijn maatwerktrajecten georganiseerd. Hierbij brengt Drenthe College een bedrag in rekening dat in overeenstemming is met het onderliggende contract. Het betreft uitsluitend meerwerk ten opzichte van het reguliere onderwijsprogramma.

Buitenlandse deelnemers en onderwijs in het buitenland

Per 1 oktober 2017 staan geen deelnemers met een buitenlandse nationaliteit ingeschreven voor een opleiding bij Drenthe College.

ORGANISATIE DRENTHE COLLEGE 2018

Raad van Toezicht

De heer L. Zwiers, Voorzitter
De heer M. Boumans
Mevrouw A.O. de Visser
Mevrouw J. Hadders
De heer R. Klarus
De heer D. de Waard (vanaf 1 mei 2017)

College van Bestuur

Voorzitter - de heer Albert Bruins Slot
Lid - mevrouw Mare Riemersma (vanaf 1 mei 2018)

Regiodirecteuren

Assen - mevrouw Jenke Lorijn
Emmen - mevrouw Marieke Doosje en mevrouw Renate Renkema
Meppel - de heer Silverster Koehoorn (vanaf 21 februari 2018)

Dienstenmanagers

ICT en Onderwijsondersteuning - mevrouw Ally Dijkstra
Facilities, Finance & Control - de heer Wynand Platzter

Ondernemingsraad

Jan Hazelhoff, Voorzitter
Marjan van der Meer, Vicevoorzitter
Ger de Jonge, Secretaris tot 1 maart, vanaf 1 maart lid
Dita Wiersma, secretaris vanaf 1 maart
Janny Keizer
Jennie de Boer
Henk Hendriksen
Jan Meijerink (tot 1 september 2017)
Doedi Steenge-Sijken (vanaf 1 september 2017)
Jan Paul Pietersma
Luuk Smit
Margriet Stap
Albert Stevens
Bennie Veldstra

Studentenraad

Het dagelijks bestuur van de Studentenraad wordt gevormd door:
Timon van Engen, Voorzitter
Sebastiaan Prak, Vicevoorzitter
Mark Goos, Secretaris

De samenstelling van de deelraden

Emmen	Assen	Meppel
Julia Bults	Bas Ananias (secretaris)	Ephrem Been (secretaris)
Joran-Lars Busscher (vicevoorzitter)	Mark Hessels	Frank Habes
Timon van Engen (voorzitter)	Tom Kuiper (vicevoorzitter)	Daisy Wu (voorzitter)
Mark Goos (secretaris)	Sebastiaan Prak (voorzitter)	vacature
Micha Snippe	vacature	
Dion Soedarmo		

ADRESSEN

infolijn: 0800 - 88 12345
e-mail: info@drenthecollege.nl

Assen

Anne de Vriesstraat 70, 9402 NT Assen; *DC Start, Facilitaire dienstverlening, Handel & Commercie, Horeca, Toerisme, Voeding, Zakelijke dienstverlening, Zorg & Welzijn*
Aziëweg 2, 9407 TG Assen; *Techniek (schilderen & stukadoren)*
De Haar 17, 9405 TE Assen; *TT-Instituut (Auto- en motorfietstechniek)*

Emmen

Anna Paulownalaan 1, 7822 JJ Emmen; *DC Start, Techniek*
Atlantis 2, 7821 AX Emmen; *Techniek*
Emmalaan 25-26, 7822 JB Emmen; *Haar- & schoonheidsverzorging*
Stadionplein 5, 7825 SG Emmen; *DC Start*
Ubbekingecamp 1, 7824 EH Emmen; *Handel & Commercie, Leisure & Hospitality, Sport & Bewegen, Toerisme & Recreatie, Zakelijke dienstverlening*
Van Schaikweg 98, 7811 KL Emmen; *Techniek*
Veldlaan 2, 7824 VH Emmen; *Zorg & Welzijn*
Van Schaikweg 94, 7811 KL Emmen; *Facilitaire dienstverlening, Horeca*

Meppel

Ambachtsweg 2, 7943 AE Meppel; *Facilitaire dienstverlening, Handel & Commercie, Horeca, Techniek, Zakelijke dienstverlening, Zorg & Welzijn*
Vledderstraat 3d, 7941 LC Meppel; *DC Start*

Steenwijk

Stationsplein 1, 8331 GM Steenwijk; *DC Start*

VERKLARENDE WOORDENLIJST

AKA	Arbeidsmarktkwalificerende Assistentenopleiding
AOC	Agrarisch Opleidingscentrum
AO/IC	Administratieve Organisatie en Interne Controle
BBL	Beroepsbegeleidende Leerweg
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIO (project)	Betaalbaar en inspirerend onderwijs
BIO (Wet)	Wet op de beroepen in het onderwijs
BOL	Beroepsopleidende Leerweg
BPV	Beroepspraktijkvorming
Bron	Basisregister Onderwijs
BTO	Bedrijfstakoverleg
BVE	Beroepsvolwasseneneducatie
Bvo	Bruto vloeroppervlak
BW	Burgerlijk Wetboek
CE	Centraal Examen
Cfi	Centrale Financiën Instellingen
CMT	Centraal Management Team
Crebo	Centraal Register Beroepsopleidingen
CvB	College van Bestuur
DC	Drenthe College
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EDI	Economie & Dienstverlening
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreden
Fte	Fulltime equivalent
GeErt	Generieke Examinering Engels, rekenen en taal
Hbo	Hoger beroepsonderwijs
JOB	Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs
LGF	Leerling Gebonden Financiering
LOB	Loopbaanoriëntatie en begeleiding
Mbo	Middelbaar Beroepsonderwijs
MT	Managementteam
MZ/VZ	Maatschappelijke Zorg/Verzorgende
OBP	Onderwijsondersteunend Beheerspersoneel
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OKF	Omkering Kapitaaldienst Financiering
OOD	Onderwijsondersteunende Dienst
OP	Onderwijzend Personeel
OR	Ondernemingsraad
PWC	PricewaterhouseCoopers
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RvT	Raad van Toezicht
SE	School Examen
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SR	Studentenraad
SW	Sociale Werkvoorziening
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Unienfto	Fusie van de bonden: de UNIE (vakorganisatie voor BVE-velde en voortgezet onderwijs) en de NFTO (een vakbond voor het hbo-personeel)
Vavo	Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs
Vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
WAN	Wide Area Network
WIFI	Wireless Fidelity
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEV	Wet Evenredige Vertegenwoordiging
WMEB	Wet Medezeggenschap Educatie en Beroepsonderwijs
WNT	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WOPT	Wet Openbaarmaking Publieke Topinkomens
WW	Werkloosheidswet
ZAT	Zorgadviesteam
ZD	Zakelijke Dienstverlening
Z&W	Zorg & Welzijn

COLOFON

Drenthe College
Postbus 173
7800 AD Emmen

Meer informatie

T. 088 188 4444
I. www.drenthecollege.nl
E. info@drenthecollege.nl

Redactie

Communicatie en PR Drenthe College
Concept en tekst Axel Kolthof (Het Gilde)

Vormgeving en druk

Centrale Repro Drenthe College

Assen, juni 2018